

Joan Pau II celebra els vint anys del seu pontificat

Felicitats!

L'elecció de Karol Wojtyla com a Papa, un cardenal d'origen eslovac, el 16 d'octubre de 1978, va sorprendre i va trencar la tradició secular de més de 400 anys de papes italians.

Joan Pau II ha trencat molts des del principi. Viatger infatigable, amb un carisma que sedueix creients i no creients, ha tingut un paper decisiu en la democratització dels països de l'Est. Les seves dotze encíclics han demostrat una gran sensibilitat respecte als temes actuals. La seva tasca dogmàtica i moral, i la seva inquietud social han estat contundents. El Papa ha impulsat amb valentia el diàleg interreligiós. Gran devot de la Mare de Déu, la força espiritual de Joan Pau II l'ha ajudat a superar els esculls que ha trobat en el camí.

En el seu últim viatge a Croàcia, el Papa ha tornat a recordar que la pau no és una utopia. El moment àlgid d'aquesta visita va ser la beatificació del cardenal Alojzije Stepinac, «un home valeros que per conservar la unitat de l'Església va acceptar un alt preu: la presó i els maltractaments».

Des de *Catalunya Cristiana* el felicitem de tot cor i li donem les gràcies pel gran bé que ha fet a l'Església.

**Més informació a
pàgines 9 i 10**

3 La moda dels fronts polítics

12 Els bisbes bascos es pronuncien sobre les eleccions

15 El diaconat permanent, un repte prioritari

21 Noves dades sobre la Universitat Pontifícia de Tarragona

27 1999 dedicat a la tercera edat

28 Oriol Llop al capdavant de «Signes dels Temps»

Deixar enrere les reixes

El Secretariat de Pastoral Penitenciària (Sepap) de l'arquebisbat de Barcelona ha presentat els seus plans de treball amb motiu del desè aniversari, que celebrarà l'any vinent. El principal objectiu és ajudar el pres a aconseguir la seva reinserció a la societat.

Pàgina 20

ESPECIAL DOMUND

Sacrificar-se fins a la mort

El martirologi de l'Església missionera ens parla de 150 missioners i missioneres assassinats en els últims deu anys. Homes i dones que amb el seu testimoni d'amor immens a l'Església, evidencien que l'Esperit del Senyor continua viu i dóna la força als seguidors de l'obra dels apòstols.

Us oferim un extens i documentat reportatge d'investigació sobre allò que va succeir durant la matinada del 15 al 16 de novembre de 1989, quan va morir el jesuïta Ignacio Ellacuría, juntament amb altres cinc jesuïtes i les dues dones encarregades del servei, a El Salvador. És un homenatge als missioners i missioneres que s'han sacrificat fins a la mort.

Informació a l'editorial i pàgines 5-8

Pelegrinatge a Roma amb motiu dels vint anys de «Catalunya Cristiana»

Una llum després de l'huracà

Les devastadores conseqüències, tant humanes com materials, del pas de l'huracà Georges per les costes del Carib, han motivat la creació d'una plataforma per fer arribar ajuda a la República Dominicana i a Haití. Quinze ONG, amb el suport d'institucions i administracions públiques, formen part d'aquesta iniciativa. El poble català, un cop més, es solidaritza amb la tragèdia.

Pàgina 26

Editorial

Domund 98: Ells hi posen la vida... i nosaltres?

No ens confonguem, com ho feia recentment un periodista: el que no fem ara és sortir al carrer amb guardioles i amb la cara pintada de negre demanant per als xinets. Però les missions existeixen. Les missions són serioses. Les missions realitzen arreu de la terra, i especialment al Tercer Món, la Missió de l'Església: anunciar la Bona Nova de la salvació en Jesucrist de l'home, de tot l'home. A les missions hi tenim els missioners: cristians i cristianes que porten a terme, en nom de tots nosaltres, un treball que és responsabilitat de tots. No els podem deixar sols.

Les missions doncs, com a encarnació de la Missió de l'Església, tenen una especificitat nítida: ni són una ONG més, ni s'exhaureixen amb els ajuts materials. De vegades es produeix un miratge: com que els nostres missioners, fidels a l'Evangeli, es donen plenament a la promoció dels pobles i al seu desenvolupament humà, es deixa a segon terme allò que és la seva essència: la predicació de l'Evangeli i de la conversió. Com els amics d'aquell paralític que va ser presentat a Jesús només pensaven en la seva paràlisi..., molts avui, justament impressionats per l'endarreriment material de tants i tants homes i dones, tenen la temptació de no veure res més. Ara bé, Jesús, uns moments abans de retornar la salut al cos d'aquell home, li va dir: et són perdonats els pecats. És a dir, abans de qualsevol altra cosa, va guarir les ferides del seu cor.

En la Jornada missional d'enguany, el Domund, proclamem que els missioners i les missioneres són *esperança per al món*. Ho són per l'exemple de la seva vida: ho han deixat pel Senyor. Ho són per l'obertura del seu cor: no treballen per interès econòmic ni polític. Ho són per la seva identificació amb els més pobres: viuen entre ells i com ells. Ho són perquè sembren Església: les seves comunitats són joves, alegres i fervents.

«L'Esperit Sant és, també per a la nostra època, l'agent principal de la nova evangelització» ha dit Joan Pau II. Preguem perquè continuï actuant en el

nostre món a través de l'acció dels missioners. Solidaritzem-nos amb ells també fent-los arribar el suport de les nostres ofrenes materials. Ells hi posen la vida..., i nosaltres?

«Catalunya Cristiana» peregrina a Roma

Deu anys després de la memorable peregrinació a Roma amb motiu del mil·lenari de Catalunya...; vint anys després del naixement del nostre setmanari...;

en vigílies d'assolir, feliçment, el número 1.000...,

tornem a Roma, just quan s'està acabant d'imprimir aquest número 995.

Hi saludarem, amb veneració i afecte, el nostre Sant Pare Joan Pau.

Al sepulcre de sant Pere pregarem per la comunió de totes les esglésies i perquè Catalunya Cristiana sàpiga ser-ne instrument humil i eficaç a casa nostra;

pregarem pels nostres lectors, cada dia uns quants més, que són la nostra raó de ser;

pregarem pels fundadors i directors d'aquest setmanari, al llarg dels últims vint anys: Mn. Joan E. Jarque, Mn. Francesc Malgosa, mossèn Manel Valls;

pregarem pels qui actualment fan el nostre setmanari i pels qui l'han anat fent al llarg de gairebé mil números...

pregarem per les vuit esglésies que peregrinen a Catalunya i pels seus pastors...

Ajudeu-nos, amics lectors, a donar gràcies al Pare de qui provenen tots els béns per aquest petit miracle de cada setmana.

Ajudeu-nos a fer-nos presents a cada centre de culte i a cada llar cristiana.

Ajudeu-nos amb el vostre escalf, amb els vostres suggeriments, amb el vostre apostolat.

Gràcies a tots. Gràcies, especialment, a la Fundació d'Amics de Catalunya Cristiana.

Sumari

12

Els bisbes bascos es pronuncien sobre les eleccions

23

Avança la restauració de la predella de Bolvir

24

Primera fornada de docents de religió a Lleida

27

1999: dedicat a la tercera edat

28

Oriol Llop al capdavant de «Signes dels Temps»

CATALUNYA CRISTIANA

Directora: Núria Oriol

Redactora en cap: Glòria Carrizosa

Redactors: Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire, Marta Puyol

Lingüista: Meritxell Cucurella

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Miriam Díez, GIRONA; Jaume Montaña i Jordi Curcó, LLEIDA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia i Albert Muntada, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA; Xavier Bardolet, VIC

Col·laboradors externs: Josep M. Aragonès, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Pietat Campmajó, Oriol Camps, J. Carrera Planas, Josep Casellas, Francesc Gamissans, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Francesc Nicolau, Tomàs Puntí, Antoni Reig, Carme Rullo, Albert Sáez, Pere Tena, Josep Ventura, David Vidal, P-J Ynaraja

Assessor religiós: Cristóbal Sàrrias

Fundadors: Mn. Joan Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Puiggarí, 5-7 - 08014 BARCELONA - Tel. 934 905 988, Fax 934 902 035 - E-mail: Catcris@idgrup.iberonet.com

Gerent: Jaume Vinyals

Publicitat: Magda Revetllat

Promoció: Jordi Baig, Alfons Miralles

Subscripcions: Antònia Canals, Isabel Giralt

Administració i comptabilitat: Mònica Torras

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Cra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 11.180 ptes.

Resta d'Europa: 21.684 ptes.

Amèrica i Àfrica: 26.884 ptes.

Àsia i Oceania: 37.804 ptes.

en primer pla

Esquerdes a la Padània

El projecte polític de la Padània presenta esquerdes serioses. El líder de la Lliga Nord, Umberto Bossi, ha perdut una de les seves bases de sustentació més importants, la Lliga Vèneta. Després d'una etapa d'ascens continuat i espectacular, aquest moviment polític, que expressa la protesta del Nord industrialitzat i desenvolupat contra les ineficiències de l'Estat italià, sembla haver entrat ara en una etapa de reflux, de debilitament.

El descontentament social i econòmic d'amplis sectors contra la «Roma ladrona», és a dir, el govern italià que treu la major part dels seus recursos del nord ric per invertir-los en un sud pobre i subdesenvolupat i que, de fet, van a parar a les butxaques de les organitzacions mafioses que dominen la vida econòmica siciliana i de les regions de Calàbria, Pulla i Campània, va generar una resposta política de rebuig, de protesta. Aquesta revolta social i política va

organitzar-se al voltant de les lliges sorgides a les regions del nord (Vèneto, Llombardia, Piemont, Ligúria i Emília-Romanya). En un primer moment aquest moviment *leghisti* va propugnar el federalisme, una major autonomia, per poder administrar-se millor que no ho fa el govern central. Però de la mà del controvertit líder Bossi, la Lliga Nord va passar a demanar la independència i va inventar-se la República de Padània.

Umberto Bossi.

Aprofitant la descomposició del sistema polític com a conseqüència de l'operació Mans Netes, que va obligar la classe política governant de les últimes dècades a jubilar-se, la Lliga Nord va arrelar profundament fins al punt de convertir-se en la primera força política a la Llombardia i al Vèneto i la segona o tercera a la resta de regions del Nord. Però la protesta contra el mal govern italià no ha seguit de manera unànime el camí independentista marcat per Bossi i ara s'ha produït l'escissió de

la Lliga Vèneta, que amb el 35,5% dels vots és la primera força de la regió. El Vèneto en els últims trenta anys s'ha industrialitzat i ha vist créixer ràpidament el seu nivell de vida. Allí el descontentament que recull la Lliga Vèneta aspira a una major autonomia (hi influeix el que ells anomenen el *modelo catalano* fins al punt que l'alcalde de Venècia, Cacciari, ha creat un partit que en els seus inicis es deia *Partito catalano*) i el seu referent històric no és la inventada República de Padània, sinó la Sereníssima República de Venècia i la seva identitat és la vèneta i no la padana.

En la mesura que el govern italià, sigui de dretes o d'esquerres, assoleixi superar els seus handicaps històrics de corrupció, burocratisme, centralisme i insensibilitat davant les protestes de tota una part del país, és de preveure que el moviment *leghisti* es desinflarà i el dretà Pol de les Llibertats i el centreesquerra de l'Olivera podran recuperar gran part de l'electorat que ara protesta a través de la Lliga Nord. Ara bé, l'Estat italià no pot tancar aquest capítol de la seva vida política en fals, és a dir, sense reorganitzar el seu sistema administratiu i polític en el sentit de dotar de major autonomia i poder les regions que així ho reclamen. No és un problema de classes perquè el descontentament afecta tant els industrials com els treballadors assalariats. És un problema d'organització territorial i de desconcentració del poder polític.

Antoni Reig
Periodista

La moda dels fronts

En política com en el vestir hi ha modes i quan s'imposa una tendència tothom s'hi apunta i al final la gent sembla que vagi uniformada. Ara passem una època en què domina la moda dels fronts polítics. El PSOE ha proposat al PP un front nacionalista espanyol per deturar les demandes del front format pels principals partits nacionalistes catalans, bascos i gallecs (CDC, UDC, PNB i BNG) a partir de la declaració de Barcelona. A

Euskadi es parla del front format pels partits nacionalistes (PNB, EA, HB, més l'afegit d'IU) amb la declaració de Lizarraga. I a Catalunya un partit d'esquerres (IC) propugna un front d'esquerres per fer fora el president Pujol de la Generalitat en les pròximes eleccions autonòmiques. Hi ha fronts per donar i per vendre. És la moda.

En l'àmbit europeu tenim dos grans estats que funcionen políticament a base

de fronts o coalicions polítiques de dretes i d'esquerres, però no es dona el frontisme d'un nacionalisme contra un altre. A França hi ha un govern que s'autoqualifica d'esquerra plural, és a dir, hi governen junts socialistes, comunistes, ecologistes i radicals d'esquerra. La dreta també forma un front, opositor, que es diu l'Aliança, formada pel partit neogaullista RPR, la centrista UDF i Democràcia Liberal. A Itàlia la coalició governamental l'Olivera és un front o coalició de partits socialistes, democristians, ecologistes, centristes i liberals. L'oposició del Pol de les Llibertats és un conglomerat de democristians, liberals i postfeixistes.

Aquests agrupaments polítics vénen forçats pel sistema electoral. En el cas francès a la primera volta cada formació política mesura les seves forces en solitari i a la segona s'agrupen les dretes i les esquerres rere un únic candidat per cada circumscripció. Itàlia va copiar en part el sistema francès i, per tant, també necessita la constitució de fronts o coalicions. Però aquest no és el cas de la llei electoral espanyola.

La política de fronts nacionals

La política de constituir fronts nacionals, destinats a unir esquerres i dretes, històricament ha funcionat en casos d'emergència, quan el país, la nació o l'estat estan en perill i cal sumar totes les forces per superar una situació extraordinària. Va ser el cas de diversos estats europeus en acabar la Segona Guerra Mundial, quan calia reconstruir una na-

ció destruïda. També és el cas d'alguns petits estats europeus en què el fraccionament de les forces polítiques obliga a pactes entre els grans partits per poder gaudir d'estabilitat. És el que ara passa a Àustria, Bèlgica, Luxemburg i Finlàndia. Però en aquest cas, més que de fronts, cal parlar de coalicions de govern entre socialistes o socialdemòcrates i cristiano-demòcrates (Àustria, Bèlgica, Luxemburg) o conservadors (Finlàndia).

De l'habitual confrontació política, del joc de dretes i d'esquerres en resulta tota mena de fórmules de govern i d'oposició. Els projectes polítics per portar a terme, normalment, requereixen sumar forces disperses. Ara els estats membres de la Unió Europea tenen al seu davant un repte molt important amb l'entrada en vigor de la moneda única. Aquesta conjuntura exigeix que els onze estats membres que adoptaran l'euro disposin d'una estabilitat política. A vegades alguns dirigents, amb les seves alegries frontistes, semblen perdre de vista aquest objectiu prioritari. Com tothom sap, les modes passen i rere d'una, en ve una altra. (A.R.)

Humor

CENTRE DE RELACIÓ I ORIENTACIÓ MATRIMONIAL

Si es troba sola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Dirigida per una psicòloga col·legiada amb 23 anys d'experiència. Servei opcional de vídeo.

COSM, Balmes, 64, 3r 2a - Barcelona
Tel. 934 877 180
Girona i Tarragona: 902 113 812

TOT L'ENCANT DEL CON SUD AMERICÀ

Del 26 de novembre al 12 de desembre

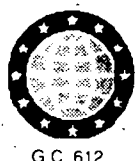
ARGENTINA / XILE

amb creuer per l'estret de Magallanes i travessa dels Andes

- Buenos Aires, la gran capital del Río de la Plata.
- Patagònia i el país de les geleres: Perito Moreno.
- I la Terra de Foc, a la fi del món.
- Creuer «Australis»: d'Ushuaia a Punta Arenas (Xile).
- Navegació per l'estret de Magallanes i pels canals de la Terra de Foc, a la fi del món.
- Puerto Natales i parc nacional Torres del Palne.
- Travessa Andina: de Puerto Mont a Bariloche (Argentina).
- Cerro Campanario, Illa Victòria i parc de Los Arrayanes.

Assistència tècnica:

MERCATRAVEL S.A.

G C 612

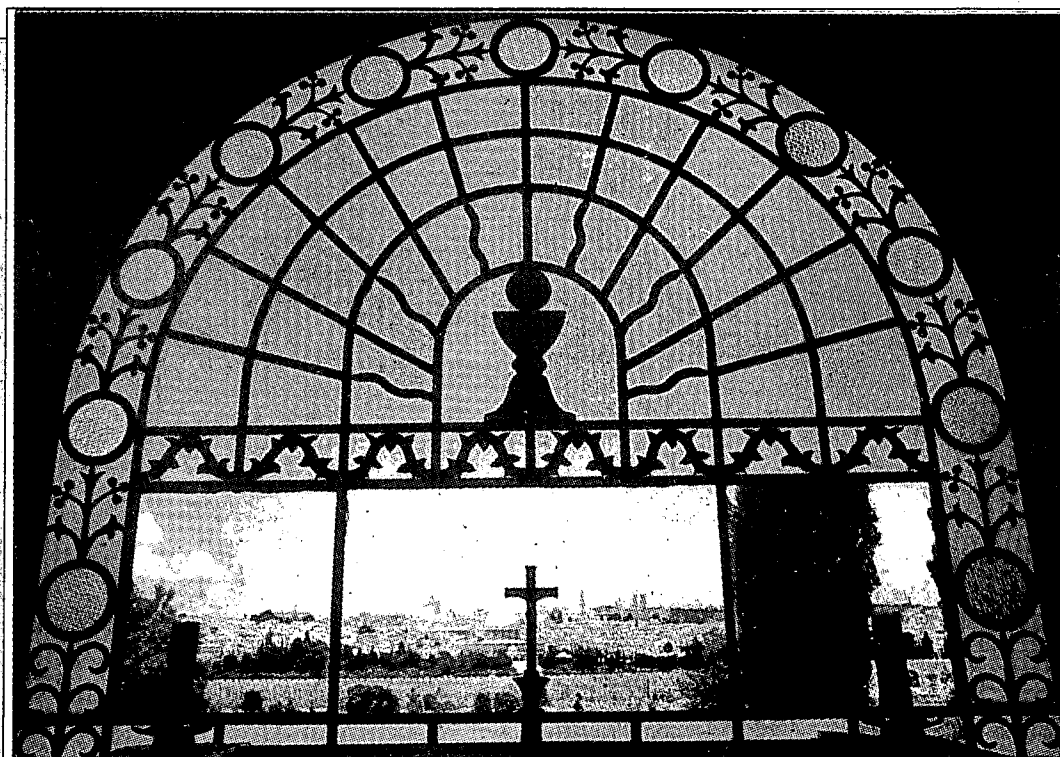
«PELEGRINS DE LA PARAULA» AL PAÍS DE JESÚS

Del 18 al 25 d'octubre
Del 8 al 15 de novembre
Del 28 de desembre
al 4 de gener

TERRA SANTA

Celebrar la fe de l'Església
on aquesta va començar

Una bona manera de preparar-se
per al Jubileu de l'any 2000

Sacrificar-se fins a morir

■ Els jesuïtes assassinats a El Salvador, exemple de dedicació als altres

El jesuïta Ignasi Ellacuría va ser assassinat a El Salvador quan complia allà la seva vocació missionera. La història d'aquella fatídica matinalada del 15 al 16 de novembre de 1989, en què

van morir cinc jesuïtes més i les dues dones encarregades del servei, és un cas concret de les atrocitats comeses contra tants missioners i missioneres que, en països de guerra, han

estat assassinats. El Domund és, per tant, un bon moment per a la reflexió i el descobriment de grans personalitats que, com el P. Ellacuría, van dedicar la seva vida als altres.

Domund: esperança i martiri

Cada any el Domund, la diada missionera universal, vol destacar algun aspecte fonamental de la missió. L'any passat ens recordava que sovint els missioners són màrtirs com el Crist. Enguany els veiem com a esperança per al món del Sud, de les joves Esglésies de missions, a la vegada que porten un alè d'il·lusió i de confiança a les nostres del Nord.

És d'una manera molt característica que els missioners porten esperança al món. Ho fan amb el seu treball de promoció dels pobles als quals són enviats a anunciar la Bona Nova, amb el respecte a les cultures i amb el compromís amb els pobres compartint amb ells fins a la mort.

El martirologi de l'Església missionera ens parla de 150 missioners i missioneres assassinats en 10 anys. El Sant Pare ens diu: «A la fi del segon mil·lenni, l'Església ha tornat novament a ser Església de màrtirs» (TMA 37). Això és especialment vàlid quan es parla de l'Església missionera.

Tots recordem els set trapencs francesos i les dues religioses espanyoles morts a Algèria; els quatre germans maristes assassinats a l'antic Zaire; els sis jesuïtes i el bisbe Óscar Romero, morts a El Salvador; el pare Josep M. Grau, barceloní, i el bisbe Juan Gerardi, morts a Guatemala; el pare Blanc, Joaquim Vallmajor, gironí, assassinat a Ruanda, i tants d'altres. Durant els mesos de juliol i agost d'enguany han pagat amb la seva sang onze missioners més: quatre a la República Democràtica del Congo; tres religioses de la Caritat (Mare Teresa de Calcuta) al Iemen; i tres més a Sud-àfrica, Ruanda, Congo Brazzaville i Haití.

Aquest testimoniatge, «martiri», fins a la mort evidencia que l'Esperit del Senyor segueix viu en la seva Església i dona força als continuadors de l'obra dels apòstols. Als missioners i a nosaltres, Jesús segueix dient-nos: «Aneu per tot arreu i anuncieu la Bona Nova a tota la humanitat. Jo sóc amb vosaltres dia rere dia fins a la fi del món.»

Jordi Jorba

El pare Ignacio Ellacuría portava ja tres anys molt cansat. Atenia totes les responsabilitats administratives que havia assumit a la Universitat Centreamericana de San Salvador (UCA), on impartia classes, atenia els visitants i les invitacions de l'exterior i, a més, trobava el temps necessari per escriure. Des de feia uns anys gairebé no revisava el que escrivia, ho lliurava tal com sortia de la màquina i s'excusava dient que «si tingués més temps ho faria millor».

La salut de què havia gaudit feia molts anys —va ser un gran esportista— havia començat a ressentir-se, i havia d'estar sota control mèdic. Un fet que li va canviar el caràcter. S'havia tancat molt en si mateix. Callat i seriós, una mica esquerp, quan se li demanava que descansés responia que «el poble no descansa de la guerra ni de la crisi econòmica. El mínim que puc fer és seguir treballant pel seu allibrament i per la pau».

En el seu moment va ser un home imprescindible: rigorós, necessari i incòmode. Sabia que la guerra podia acabar aviat, però que la pau a El Salvador només arribaria de la mà de la justícia. La justícia? El petit El Salvador necessitava saber la veritat per poder avançar cap a la justícia i de la justícia cap al perdó i del perdó cap a la pau. Però, ¿com

haviem de reconèixer els responsables d'un conflicte que va costar la vida a 75.000 salvadorencs i que va arruïnar aquesta nació centreamericana la seva culpa?, ¿com autoinculpar-se de crims com el de Mons. Romero o el del sacerdot Rutilio Grande o el de les monges de Maryknoll..., que van provocar la repulsa en l'opinió pública dels Estats Units, el principal valedor del govern salvadorenc?

Ellacuría creia que a ell no li podien fer res perquè «no li convenia ni al govern ni als Estats Units». També va pensar que estava segur amb els centenars d'efectius de la Força Armada al voltant de la UCA que aquell mes de novembre de 1989 semblava que protegien la universitat.

L'OFENSIVA GUERRILLERA

Els mesos de setembre i octubre de 1989 van ser especialment tensos, sobretot per l'augment de les activitats dels Esquadrons de la Mort. Els atemptats contra la Federació Nacional Sindical de Treballadors (Fenastras), amb 10 morts, i contra les Comissions de Mares de Desapareguts (Comares) van exacerbar els sectors populars i van ser una veritable invitació perquè la guerrilla comencés una gran ofensiva militar que mesuraria les forces entre ella i l'exèrcit. I, en efecte l'11 de novembre de 1989, es va iniciar l'ofensiva militar més gran del Front Farabundo Martí d'Alliberament Nacional. A les nou del matí la guerrilla va atacar amb morters les instal·lacions del quarter central de la Guàrdia Nacional a San Salvador. Era el preludi d'una ofensiva que rebria el nom de «Febe Elisabeth vive», en record d'un dels sindicalistes que van morir a l'atemptat contra Fenastras. A les vuit de la tarda d'aquell mateix dia la guerrilla va atacar simultàniament cinquanta objectius militars, vint dels quals, eren a la capital. L'objectiu, segons els comandants insurrectes, era que el govern es rendís o els cridés a negociar.

La resposta de l'exèrcit desbordat pels esdeveniments, no es va fer esperar: helicòpters i avions van atacar els barris pobres de la capital, ja en mans de la guerrilla, mentre que la infanteria es va encarregar de «netejar» les colònies adjacents a la capital. Segons l'Església luterana a El Salvador, l'exèrcit va co-

Els missioners i missioneres treballen en àrees geogràfiques i activitats diferents.

(Segueix a la pàg. 6)

(Ve de la pàg. 5)

mençar a llançar bombes incendiàries sobre la població. I l'Església catòlica assegurava que els comunicats de guerra els difonia abans l'ambaixada dels Estats Units que les Forces Armades de El Salvador.

En aquells dies de novembre, la dura dels combats va obligar dues-centes mil persones a abandonar les seves llars i a buscar refugi en altres zones de la capital. La guerra es generalitzava. Arribava als suburbis i el desconcert s'apoderava de la gent. Alguns pobladors es van unir, de forma espontània, als insurrectes i van començar a aixecar barricades.

Les arengues dels guerrillers a la població deixaven entreveure que aquella no era una acció rutinària més. Era, deien, «la gran ofensiva que alliberaria el poble salvadorenc». Semblava que havia de ser així. A mitjanit, unitats d'insurrectes van atacar el Batalló Bracamonte a l'aeroport de Comalapa, i van destruir tres helicòpters, un avió i van causar greus desperfectes als hangars.

La ràdio es va convertir, en aquell moment, en l'única font d'informació. Tots estaven pendents del transistor. Però de sobte la informació es va tornar extremament virulenta. Denúncies contra presumptes guerrillers, amenaces de mort a dirigents polítics —molts dels quals ja s'havien refugiat a les ambaixades estrangeres— contra els jesuïtes. I, en especial, contra el pare Ellacuría. «Ellacuría és un guerriller. Que li tallin el cap!», «Hem de treure a Ellacuría per matar-lo»..., eren algunes de les frases que dedicaven al jesuïta basc. Des de la ràdio es van llançar advertències perquè ningú sortís al carrer i s'afegia que les forces armades resoldrien ràpidament la situació.

ENCONTRE NOCTURN

Eren les onze de la nit del 15 de

El Domund ens recorda la tasca dels missioners.

novembre de 1989 quan el tinent Espinoza va rebre l'ordre de presentar-se davant del coronel Guillermo Alfredo Benavides a l'Escola Militar. Ràpidament, el tinent es va dirigir a l'Escola, on es va trobar amb el tinent Yushy Mendoza i el sotstinent Gonzalo Guevara. Es van mirar l'un a l'altre i amb prou feines van intercanviar una freda salutació.

Van esperar un quants minuts per obtenir el permís per entrar, davant l'oficina de Benavides. Quan els el van donar, els tres van passar al despatx. Benavides va evitar els preàmbuls i ràpidament va informar els presents

sobre l'objectiu d'una missió delicada que ells havien d'executar. «Aquesta és una situació —va dir el coronel— on són ells o som nosaltres. Començarem amb els responsables. En el nostre sector hi ha la universitat i allà hi ha Ellacuría.» L'objectiu estava molt clar, fet que no va semblar sorprendre els oficials. Benavides es va dirigir al tinent Espinoza, que havia sigut l'encarregat d'un registre exhaustiu uns dies abans. L'ordre era «eliminar Ellacuría» i no deixar testimonis.

Quan eren a punt de sortir de l'oficina de Benavides, el tinent Mendoza va oferir un AK-47, un fusell de fabricació soviètica, a qui el sabés utilitzar. Espinoza es va fer càrrec de l'arma, que poc després va passar al soldat del batalló, Oscar Amaya Grimaldi. «Anem a matar uns delinqüents terroristes, que es troben a l'interior de la universitat UCA», va comentar Espinoza al soldat.

Van sortir del recinte de l'Escola en dues camionetes Ford 250 per traslladar-se fins al costat oest de la UCA on hi havia uns edificis abandonats. Mendoza va parlar amb el soldat Amaya Grimaldi a qui va recordar que aquella nit ell era «l'home clau». El soldat va comprendre que havia de matar els «delinqüents terroristes» que es trobaven a la UCA. Al cap d'un moment, diverses desenes de soldats van penetrar al predi de la universitat per la zona de vianants. Allà van

esperar davant dels aparcaments durant uns trenta minuts.

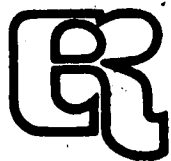
MATANÇA A MITJANIT

A mitjanit, entre els dies 15 i 16 de novembre, es va iniciar l'operatiu que es va portar a terme en tres cercles concèntrics. Un primer grup de soldats es va mantenir a certa distància de la residència dels jesuïtes, un segon grup va envoltar l'edifici i d'altres van pujar a les teulades de les cases veïnes.

Envoltada la casa on pernoctaven els sacerdots, els soldats van començar a picar a les portes. Amb un tronc que havien tret del campus, van enderrocar la porta. El soroll va despertar els jesuïtes que ràpidament es van ai-

xecar per veure què passava. Uns quants soldats van pujar al primer pis i van destruir i cremar documents de tot el que trobaven a l'oficina. Mentre, els que envoltaven aquell lloc cridaven als jesuïtes perquè els obrissin la porta sud. Els sacerdots van anar ràpidament a obrir-la. I allà, es van trobar envoltats pels soldats. El pare Ignacio Martín Baró, enutjat, es va enfrontar a la tropa: «Això és una injustícia. Sou carronya!» va cridar. Mentre, els altres cinc sacerdots, que havien sortit amb ells, intentaven

(Segueix)

EDITORIAL REGINA, S.A.

**EDICIONS D'INTERÈS:
MISSAL FERIA**

EDICIÓ DE FORMAT MANUAL, PER ALS DIES NO FESTIUS

HIMNARI LITÚRGIC CATALÀ

REPERTORI D'HIMNES PER A LA CELEBRACIÓ CANTADA DE LA LITÚRGIA DE LES HORES

LA VEU DELS PARES DE L'ESGLÉSIA EN LA LITÚRGIA DE LES HORES

ELS AUTORS DE LES LECTURES PATRÍSTIQUES DELS OFICIS DE LECTURA

SEGUIM JESÚS

Col·lecció de 3 volums amb estoig
**ELS MANAMENTS DE DÉU - LES BENAURANCES
LES OBRES DE MISERICÒRDIA
TEXTOS CATEQUÍSTICS PER ALS INFANTS**

Mallorca, 87-89 Tel. 933 221 711 Fax 933 225 369 - 08029 Barcelona

dissuadir els soldats de cometre aquell abús.

Els soldats Avalos Vargas i Amaya Grimaldi van apuntar els sacerdots amb les seves armes i els van obligar a estirar-se a terra de bocaterrosa. Quan va arribar el tinent Espinoza va mirar el sotssargent Avalos. «A quina hora procediràs?», va preguntar l'oficial. Avalos va entendre la pregunta i moments després, ell i el soldat Amaya Grimaldi van començar les execucions: primer el pare Joaquín López contra el qual van disparar sis vegades i a qui, una vegada mort, van arrossegat cap a una de les habitacions

de la residència; van continuar amb el pare Juan Ramón Moreno, contra qui també van descarregar sis projectils i que, una vegada mort, va ser arrossegat per les cames fins a una altra habitació. Amb sang freda van seguir assassinant cada un dels jesuïtes: Amando López, Ignacio Martín Baró, Segundo Montes i, per últim, el pare Ignacio Ellacuría. A aquests quatre els van deixar allà, a terra...

Un altre soldat, Tomàs Zarpate, apuntava les dues dones del servei de la residència, Elba i Celina Ramos, que es trobaven a l'habitació d'hostes de la

residència. Quan van sentir el soroll dels trets i els crits dels soldats que es confonien amb els de dolor dels jesuïtes, les dues dones van començar a cridar, fet que va provocar que el soldat que les vigilava disparés contra elles fins que va deixar de sentir-ne les queixes.

En acabar la matança van abandonar el recinte i van llançar una bengala a l'aire. Missió aconseguida. Mentre marxaven pels passadissos de la residència, el sotssargent Avalos va sentir el gemec apagat d'una dona. Va encendre un llumí i va trobar Celina i Elba Ramos abraçades enmig d'un gran bassal de sang.

Immediatament, Avalos va ordenar al soldat Sierra Asencio que rematés aquelles dues dones. Cap testimoni havia de sobreviure.

LES PRIMERES FILTRACIONS

El major de l'exèrcit dels Estats Units, Eric Warren Buckland, havia anat a l'oficina del coronel Carlos Armando Avilés, cap del departament d'operacions civicomilitars de la Força Armada salvadorenca, el C-5. Buckland connectava

(Sigue)

Qui era Ignacio Ellacuría?

Nascut a Portugalete (Biscaia) el 9 de novembre de 1930, Ignacio Ellacuría va estudiar als jesuïtes de Tudela, on va acabar la secundària el 1947. Als 17 anys va entrar al noviciat de la Companyia de Jesús de Loiola. Un any després, el 1948, fou enviat pels seus superiors a El Salvador per acabar el seu noviciat. Allà va conèixer el pare Miguel Elizondo, el seu primer gran mestre.

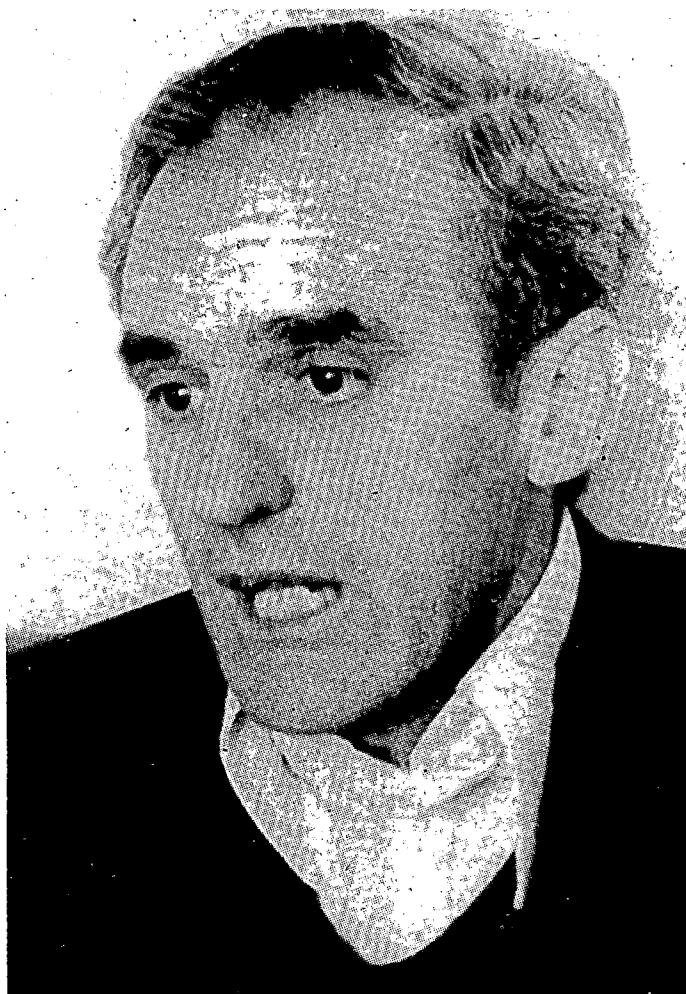
A Quito va estudiar humanitats clàssiques durant dos anys a la Universitat Catòlica. Allà es va trobar amb el seu segon gran mestre, el pare Aurelio Espinoza, i amb el P. Ángel Martínez, un dels poetes més importants de Nicaragua, també jesuïta.

Després de les humanitats clàssiques, el P. Ellacuría va estudiar filosofia a la Universitat Catòlica de Quito, i va obtenir la seva llicència, civil i eclesiàstica, el 1955. Aleshores, els seus superiors el van enviar, altre cop, a treballar al seminari San José de la Montaña. Va ensenyar filosofia escolàstica en llatí, però també va començar a ensenyar els corrents modernistes existencialistes.

El 1958 va tornar a ser estudiant, aquesta vegada a Innsbruck (Àustria), on va estudiar teologia fins al 1962. Aquesta etapa de la seva formació va transcórrer sense gaire interès al marge de l'impacte que li va causar el seu tercer gran mestre, el P. Karl Rahner. Fou ordenat sacerdot a Innsbruck el 1961 i va fer professió solemne a la Companyia de Jesús a Portugalete, el 1965.

El 1962 va iniciar els seus estudis de doctorat en filosofia a la Universitat Complutense, a Madrid. No estava gens satisfet dels seus professors. No l'omplien. Va començar a buscar i es va trobar amb el seu gran mestre i amic, Xabier Zubiri. Quan aquest va morir el 1983, Ellacuría va quedar com a hereu intel·lectual de la seva obra i com a director del Seminari Xabier Zubiri de Madrid.

El P. Ellacuría fou un gran filòsof, però potser va ser més teòleg que filòsof. De fet, va fer els cursos de doctorat de teologia a la Universitat de Comillas el 1965, però mai no va fer la tesi. A vegades deia que li agradaria escriure-la sobre Déu. El primer escrit seu que va impactar molt en la consciència nacional no va ser de filosofia, sinó de teologia. El text, *Teología Política*, publicat pel Secretariat Social de l'Arquebisbat de San Salvador el 1973, aviat es va

Ignacio Ellacuría.

traduir a l'anglès (1976) i al xinès. El seu últim gran escrit també va ser de teologia, *Utopía y profetismo en América Latina*. Probablement, aquest és un dels seus textos teològics més profunds. De fet, deia que

«Ellacuría fou un home imprescindible: rigorós, necessari i incòmode»

a Llatinoamèrica era més urgent la teologia que la filosofia perquè era més eficaç.

Quan va acabar els seus estudis de filosofia el 1967, va tornar a San Salvador i va començar a ensenyar filosofia a la Universidad Centroamericana de San Salvador (UCA), fundada feia tres anys. Després d'un any el van nomenar membre de la junta de directors. Des del 1972 fou cap del departament de filosofia. El 1974 va fundar el Centre de Reflexió Teològica i en fou el seu primer director. Des del 1976 va ser director de la *Revista Estudios Centroamericanos* i des del 1979 fou rector de la UCA i vicerector de projecció social.

Dins de la província centreamericana, el P. Ellacuría fou un gran líder. Al seu voltant va reunir els jesuïtes joves, va potenciar-ne les qualitats i va canalitzar-ne les inquietuds. Quan encara era a Madrid i preparava els cursos de doctorat, va donar suport als estudiants de teologia de la Universidad de Comillas, els quals es van rebel·lar contra les estructures preconiliars de la facultat. Ell va donar suport a la vaga d'estudiants i va donar classes de teologia alternatives. Des del 1969 va ser un dels representants de la tendència renovadora de la província. El seu càrrec de responsable de la formació el va conduir a Roma per defensar els seus plans i allà hi va trobar el

P. Arrupe. Al començament van discutir, però després es van fer amics. A finals de la dècada dels setanta, quan ja no era el responsable dels estudis, es va allunyar dels assumptes intrajesuïtics i es va dedicar gairebé en exclusiva a la universitat.

Pel que fa a la Companyia de Jesús, així com a la UCA i a les seves anàlisis polítiques, sempre va tenir un criteri molt propi, i la seva visió era molt personal i original. Era molt dialèctic. Per això va molestar de la mateixa manera els governs de torn, els militars, l'ambaixada nord-americana, l'oligarquia, i també l'FMLN. Ell no seguia cap línia, deia el que pensava i només es doblegava davant de la realitat. La prioritat de la dada el va conduir a fundar l'Institut Universitari d'Opinió Pública.

molt bé amb el coronel amb qui mantenia una bona relació professional i d'amistat. Així quan Avilés li va dir aquell 20 de desembre que volia explicar-li una cosa, Buckland es va interessar. «Eric —va dir el coronel al major Buckland—, el que ara t'explicaré no és d'un oficial militar salvadorenc a un oficial militar nord-americà.» «Mira —va clarificar el salvadorenc—, això és de Carlos a Eric. Et demano que ho utilitzis només en cas d'emergència, perquè la informació que et proporcionaré té conseqüències greus, per aquesta raó et demano, com a amic, que només la utilitzis en circumstàncies extremes.»

Avilés es volia cobrir les espatlles. I per aquesta raó li va explicar a l'oficial nord-americà que el coronel Guillermo Benavides havia visitat el tinent coronel Rivas, cap de la Unitat Executiva de la Comissió d'Investigació de Fets Delictius, i que s'havia confessat autor dels assassinats dels jesuïtes. Buckland va voler saber si havia estat Benavides l'autor dels assassinats, tema sobre el qual l'oficial salvadorenc va respondre que «els assassinats havien estat comesos sota la direcció del coronel Benavides, però les ordres les havien executat membres del Grup d'Operacions Especials del Batalló Atlacatl». El que no entenia Buckland era que, si se sabia que Benavides era responsable, no el detinguessin. Per a Avilés era molt senzill: «Segons la llei salvadoren-

ca primer cal acabar del tot la investigació abans de procedir a les detencions.»

MOVIMENTS DIPLOMÀTICS

Sis mesos després, el juliol de 1990, un cable del secretari d'Estat, James Baker, arribava a mans de l'ambaixador dels Estats Units a El Salvador, Willian Walker. Baker demanava a l'ambaixador que advertís el ministre de Defensa, René Emilio Ponce, i el president, Alfredo Cristiani, que la seva falta de cooperació en les investigacions sobre l'assassinat dels jesuïtes provocaria la suspensió d'una ajuda militar de 19 milions de dòlars a El Salvador.

Informar d'això no era el que més preocupava el canceller. L'ambaixador William Walker estava molt inquiet a la seva residència de San Salvador per altres raons. Les dades de què disposava la seva ambaixada respecte a l'assassinat dels jesuïtes de la Universitat Centreamericana podien implicar la legació nord-americana en l'assassinat. L'ambaixada dels Estats Units a El Salvador havia rebut informació de primera mà sobre l'assassinat, que assenyalava al propi ministre de Defensa com a autor de l'ordre de matar els sacerdots.

Calia ocultar aquesta informació, va dir Walker a un dels seus secretaris,

perquè podia utilitzar-se en contra seva i implicar-los en aquest «error tàctic» que havia estat assaltar la Universitat. D'aquesta manera va ser com el govern dels Estats Units va conèixer i va ocultar deliberadament la participació de l'actual ministre de Defensa salvadorenc en l'assassinat dels sis sacerdots jesuïtes i de les dues dones del servei domèstic.

A la carpeta de l'ambaixador hi havia prou informació per inculpar el ministre de Defensa i aleshores cap de l'Estat

«“A quina hora procediràs?”
Avalos va entendre la pregunta
i moments després, ell i el
soldat Amaya Grimaldi van
començar les execucions»

Major en la massacre de la UCA. A més a l'ambaixada tots sabien que allò havia sigut un «nyap» i que era increïble que haguessin deixat tantes evidències.

Walker va manar que enviessin un cable al secretari d'Estat nord-americà James Baker, en què l'advertia dels problemes que suposava la divulgació de la informació a la qual havia tingut accés. Walker va redundar en alguna cosa que ja havia comentat als seus col·laboradors: destapar la implicació de Ponce posaria en perill les converses de pau que iniciaven el govern salvadorenc i el FMLN.

Amb tot, a l'ambaixada sabien que, si en aquells moments sortia la història del ministre, s'obriria la veda i nombrosos crims, fins aleshores amagats, podien començar a veure la llum, fet que seria una carta a favor de la guerrilla. El que més sorprenia el diplomàtic era que sabia que Ponce li estava ocultant informació. El militar prometia sempre que mantindria informat l'ambaixador, però a la pràctica va obstaculitzar les actuacions iniciades. I això el feia sospitar de la participació de la cúpula militar en el crim contra els jesuïtes.

LA PRESSIÓ NORD-AMERICANA

L'opinió pública dels Estats Units, liderada en aquesta ocasió per grups catòlics i progressistes, van pressionar els seus polítics perquè s'aclarissin les circumstàncies del crim dels jesuïtes.

Per a l'alta cúpula militar de El Salvador, la situació es va complicar amb la irrupció del congressista nord-americà Joe Moakley. Es deia que tenia intencions d'acusar públicament Ponce com a responsable de la matança. Quan Joe Moakley va arribar a El Salvador, la legació nord-americana estava molt nerviosa, i els militars salvadorencs també. Molt pocs sabien el que realment coneixia el congressista.

A la Universitat Centreamericana el congressista nord-americà va fer l'1 de juliol de 1990 declaracions importants contra la Força Armada de El Salvador.

El polític dels Estats Units no va dubtar a acusar l'exèrcit de l'assassinat dels jesuïtes. «La institució és responsable, no només dels assassinats dels jesuïtes, sinó també del fracàs de la investigació, en no haver descobert, fins ara, tota la veritat», va denunciar.

El congressista es va mostrar molt ferm en refutar el que repetidament sostenia el general René Emilio Ponce que aquests assassinats «haurien de ser considerats com a actes comesos per individus i que la Força Armada no tenia responsabilitat institucional en aquest afer».

Entre els jesuïtes, el rumor insistent que Ponce estava implicat era alguna cosa més que un grapat d'acusacions gratuïtes pocs fonamentades. El que malgrat tot també ignoraven a la UCA era si Moakley en sabia alguna cosa. I si

ho sabia, per què no deixava de banda la xèrramecà gratuïta i deia d'una vegada quina era la seva posició?

No obstant això, les converses que va mantenir Moakley a la universitat semblaven corroborar que el nord-americà anava bastant a remolc del que explicaven els de la Força Armada i del que la seva ambaixada li facilitava. Així que, encara que el de Moakley no representava gaire risc per a la cúpula militar de El Salvador, aquesta no va dubtar a protestar enèrgicament.

En efecte, les afirmacions de Moakley van provocar amb matisos, reaccions de rebuig per part del mateix general Ponce, de l'aleshores president Cristiani i d'Armando Calderón Sol, president d'ARENA i aleshores alcalde de San Salvador. «Aquest home ha qüestionat la institucionalitat de la força armada» deia Ponce, preocupat, entre altres coses, per l'ajuda militar al seu exèrcit. De fet, en cap moment Moakley va sospitar que Ponce havia participat a la matança dels jesuïtes. Però això, Ponce no ho sabia. El que sí sabia era que el major nord-americà Buckland havia fet parlar un altre oficial de la intel·ligència de El Salvador i li havia extret informació d'excel·lent qualitat sobre la massacre de la UCA.

Tot estava massa fosc, però hi havia alguna cosa clara: el judici contra els presumptes responsables del crim de la UCA no es podia retardar per més temps. El setembre de 1991, després d'un procés difícil i polèmic, el coronel Benavides i el tinent Yusschy René Mendoza van ser condemnats a trenta anys de presó per l'assassinat dels sis jesuïtes i de les dues dones de la UCA. Altres oficials i soldats implicats directament en la matança van ser condemnats a penes que mai van ser aplicades: ni tan sols la de Benavides i Mendoza, els quals el 31 de març de 1993 van sortir en llibertat després de 15 mesos de reclusió.

Carles Casals

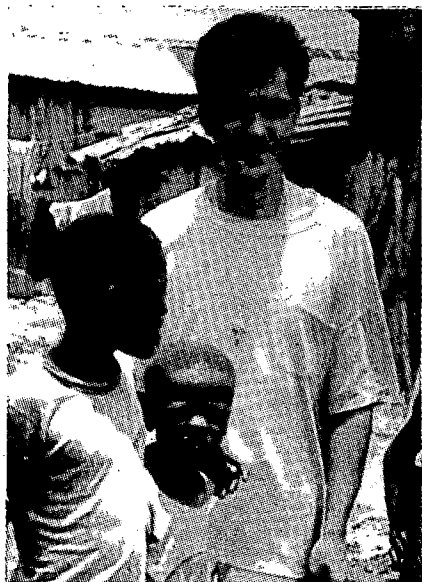
AJUDA'NS I AJUDA'LS

Subscriu un missioner a «Catalunya Cristiana»

*Més de 300 missioners
reben «Catalunya
Cristiana» a tot el món.
La resta, esperen
un padrí.*

☐ JOSEP LLUÍS CULEBRAS HIDALGO
Bishop's house
P.O. BOX 25
Hwange
ZIMBABWE..... 26.884 ptes.

☐ MN. ANTONI CLAVE
Casa parroquial
Ribera 590
30300 José Pedro Varela
D.P. Lavalleja
URUGUAY..... 26.884ptes.

(Marqueu amb una "x" el missioner que desitgeu apadrinar)

Nom i cognoms
Adreça
Població Província C.P.
Banc / Caixa

☐☐☐☐ ☐☐☐☐☐ ☐☐ ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

Entitat Oficina DC C/C o Llibreta

CATALUNYA+ CRISTIANA

c/ Puiggarí, 5 - 08014 Barcelona - Tel. 934 905 988 - Fax 934 902 035

Itàlia

església en el món

Fa vint anys

■ Aniversari de l'elecció de Joan Pau II com a Papa

ROMA.— El diumenge 18 d'octubre s'ha convidat la comunitat diocesana de Roma a la plaça de Sant Pere per commemorar dos aniversaris impor-

tants que conflueixen en la mateixa persona de Karol Wojtyla: els vint anys d'elecció al Pontificat i els quaranta de la seva ordenació episcopal.

Ara fa vint anys el Vaticà va viure una època de convulsió en l'espai de dos mesos: la mort del papa Pau VI, la fugacitat del pas del cardenal Albino Luciani per la cadira de sant Pere amb el nom de Joan Pau I i la ruptura d'una tradició de més de 400 anys en ser elegit un Papa no italià en la persona del polonès Karol Wojtyla. Pau VI simbolitzava la tensió i l'angoixa que acompanyen tot procés seriós de discerniment, així com el sentit d'obertura i d'escolta que exigeixen. Recordo que em va impactar la cerimònia del seu funeral, ancorat en un silenci impressionant, i l'austeritat d'una làpida sense ornaments.

Aplicar els canvis conciliaris no va ser un treball senzill. Volar és meravellós però desplegar un bon tren d'aterratge és indispensable si es vol transformar la història. El seu successor, Joan Pau I, l'anomenat Papa del somriure, va morir als 33 dies del seu nomenament. Es van obrir especulacions de tota mena sobre les causes de la mort.

Novament, el conclave es va reunir i va trencar la tradició secular en nomenar un Papa no italià, Joan Pau II. Al cúmul d'expectatives que implica una elecció, calia afegir-hi les derivades de la novetat de procedència. Karol Wojtyla procedia d'una comunitat eclesial de confrontació amb l'entorn polític, però ferma i convençuda de les seves creences.

Les seves preocupacions eclesials

Les seves dotze encíclics han demostrat una sensibilitat especial respecte a temes actuals: el sentit trinitari (*Redemptor hominis*, *Dives in misericordia* i *Dominum et vivificantem*), que ha reaparegut amb motiu del Jubileu, la devoció mariana (*Redemptoris mater*), els fonaments de la moral catòlica (*Veritatis splendor*), la dimensió ecumènica (*Ut unum sint*), el valor de la vida humana (*Evangelium vitae*) i la inquietud social (*Laborem exercens*, *Sollicitudo rei socialis*, *Centesimus annus*).

A través de les exhortacions i constitucions apostòliques, és positiu detectar les seves preocupacions pels preveres, la catequesi, la família, la vida consagrada, els laics... Ha afrontat tasques ingents com *El catecisme* o el *Dret Canònic*

Joan Pau II, vint anys com a successor de Pere.

reformat, totes dues amb acollida desigual. El seu treball dogmàtic i moral i la seva inquietud social han destacat per la seva contundència. La postura del Vaticà ha estat explícita en el tema de la teologia de l'alliberament llatinoamericana. Am-

bients intel·lectuals, més proclius a la investigació, a la recerca i al diàleg, troben més dificultats davant les afirmacions taxatives.

Joan Pau II ha exercit sense vacil·lacions en aquests vint anys la seva acció

Un panorama diferent

Gairebé en vuitanta ocasions, Joan Pau II ha traspassat els murs del Vaticà per fer els viatges apostòlics de caràcter internacional. Moltes vegades més, per visites dins de la mateixa Itàlia. En els desplaçaments, s'ha posat en evidència la seva capacitat excepcional de convocatòria; la seva facilitat poliglota que l'ha aproximat a la gent del poble (a Catalunya som molt sensibles en aquest punt); la disparitat dels destins dels seus viatges (des dels Estats Units a Cuba)... El seu darrer viatge a Croàcia al començament d'aquest mes ha posat en joc els mateixos ingredients, malgrat que el cansament és més visible.

Durant el seu Pontificat, el famós mur de Berlín s'ha fet a miques el novembre de 1989 i s'ha produït la transformació més espectacular ideològica i geogràfica de l'Europa recent: el desmembrament de la URSS i la reunificació d'Alemanya. No s'han publicat estudis fiables sobre el paper del Papa en aquest procés, però en els països de l'Est hi ha la creença que va ser determinant la seva estreta col·laboració amb Mikhàil Gorbtxov, del qual va arribar a afirmar: «Avui podem dir que tot el que ha passat a Europa Oriental no hauria passat sense la presència d'aquest Papa. Avui, que en la història d'Europa hi ha hagut un viratge profundíssim, Joan Pau II hi ha tingut —i hi té— un paper decisiu.»

I... el futur?

L'interrogant referent a una possible dimissió a l'edat dels 75 anys s'ha resolt amb la continuïtat. Potser ha estat determinant el pes dels projectes, especialment la celebració del Jubileu a Roma, per al qual s'esperen milions de pel·grins. No obstant això, serà impossible sotstreure's a referències constants sobre el seu estat de salut. En aglutinar en la mateixa persona «el simbolisme espiritual» i l'acció pastoral de govern, es creen dificultats. Com a símbol espiritual, l'edat és fins i tot una garantia de qualitat. Com a acció de govern, un bon estat físic és convenient per dur-la a terme ja que implica molt desgast. Més enllà d'aquestes consideracions, l'Esperit encoratja constantment l'itinerari d'aquest Papa arribat del fred i que tant d'impacte té sobre l'Església i les comunitats cristianes, esteses per tot el món.

de govern en l'Església. Les postures definides engendren seguretat en uns i rebuig en altres. La carpetada al tema del sacerdoci de les dones en constitueix un exemple.

En aquests vint anys, molts cristians i cristianes han estat beatificats o canonitzats, en comparació amb el ritme seguit pels seus antecessors. En el camp ecumènic, va ser altament simbòlica la seva pregària a Assís amb els principals líders de les diverses confessions religioses en peu d'igualtat. No tothom ho va digerir amb comoditat. El Papa va demostrar un gran coratge en impulsar el diàleg interreligiós, un gran pas que ha obert camins cap al Tercer Mil·lenni.

La fascinació de la persona

Joan Pau II se'n surt amb mestria de les trobades multitudinàries. Comunica la seva energia alhora que rep una injecció de fortaleza. El seu estil de vida ha proporcionat bons elements de simpatia envers la seva imatge: les seves pràctiques esportives (muntanyisme i natació entre d'altres) i les seves aficions literàries, de caràcter autobiogràfic (*En el cinquantè aniversari del meu sacerdoci*) o de caràcter poètic (*Obra poètica completa*, que recull els poemes escrits per Karol Wojtyla de 1939 a 1978).

També en el *vis à vis* impressiona la seva irradiació personal. Sortir-se'n amb vida d'un atemptat, perpetrat per Alí Agca, va fer créixer l'admiració cap a la seva persona.

Lluís Serra i Llansana

Croàcia

El Papa torna a recordar que la pau no és una utopia

■ La comunitat jueva de Croàcia dóna suport a la beatificació del cardenal Stepinac

ZAGREB.— Del 2 al 4 d'octubre el Papa va visitar Croàcia i va fer una nova crida a la reconciliació dels pobles dels Balcans. El Sant Pare va reconèixer que per aconseguir aquest objectiu «cal que la comunitat internacional faci arribar la seva ajuda immediatament». El Papa també es va mostrar optimista assegurant que «amb l'arribada de la democràcia, és legítim esperar una nova primavera de fe».

Joan Pau II va insistir especialment en la urgència de treballar per la convivència pacífica entre les diferents cultures de Croàcia i va demanar, sobretot, una autèntica reconciliació entre les diferents ètnies. En aquest sentit, va reconèixer els esforços del poble croat per democratitzar la societat i va demanar recuperar els valors ètics i morals minats per «l'anterior totalitarisme i la violència bèl·lica recent». El Papa també va parlar de Kosovo i va expressar la seva confiança que acabi la violència i la destrucció.

El moment culminant d'aquesta visita, la beatificació del cardenal Stepinac, va reunir, segons les autoritats, unes 500 mil persones al santuari de Marija Bistrica. El Sant Pare va recordar que Alojzije Stepinac va honrar tots «els homes valerosos que per conservar la unitat de l'Església i defensar la llibertat van acceptar pagar un preu elevat amb la presó, maltractaments i fins i tot sang». Joan Pau II va destacar que els últims quinze anys d'Stepinac es van caracteritzar per una sèrie de «vexacions en què va exposar amb valentia la pròpia vida per testimoniar l'Evangeli i la unitat de l'Església».

La beatificació del cardenal va provocar malestar en alguns sectors com el Centre Simon Wiesenthal, dedicat a buscar nazis que van aconseguir refer la seva vida en l'anonimat després de la II Guerra Mundial, que va demanar que s'aturés el procés fins que historiadors independents analitzessin els documents relatius.

a l'activitat de Mons. Stepinac durant la guerra. Segons el centre, el cardenal podria haver estat còmplice del règim *ustasha* (pronazi) de Zagreb durant aquella època.

No obstant això, la comunitat jueva que viu a Croàcia es va desmarcar de la posició del Centre Simon Wiesenthal i va donar suport a la decisió de Joan Pau II

Joan Pau II va demanar la reconciliació dels Balcans.

d'enlairar als altars el purpurat croat: «La coordinació de les comunitats jueves de Croàcia no té cap objecció a aquesta decisió.» Ja el 1946 la comunitat jueva nord-americana va afirmar: «Va ser un dels pocs homes a Europa que va aixecar la seva veu contra la tirania nazi, precisament en l'època en què era més perillós fer-ho.» (C.C.)

Arquebisbe, confessor i màrtir

Creada la República Popular Federal de Iugoslàvia pel procediment comunista, el guerriller, després mariscal, J. Broz Tito va capitanejar la dictadura balcànica. Una constitució nova va proclamar la llibertat de cultes, la separació Església-Estat, l'abolició de les organitzacions confessionals, la nacionalització de l'ensenyament i la reforma agrària. L'Església croata, dirigida per A. Stepinac, arquebisbe de Zagreb des de 1937, va acceptar la realitat de la nova situació.

Aviat el govern comunista va començar una política de «purgues» dels «col·laboradors» nazis. Milers de persones van ser assassinades, entre elles 250 preveres, i detinguts diversos bisbes. Un sector del clergat va fugir a Occident. Com a croata, Tito coneixia el ferm «nacionalcatolicisme» dels seus paisans i va demanar la col·laboració del primat. Stepinac s'hi va negar. Llavors va començar l'assetjament total del prelat, que va patir diversos atemptats i una continuïtat vigilància policial.

El Vaticà va intentar dialogar amb el govern iugoslau nomenant nunci a Belgrad

J. Patrick Hurley (1945). Tito li va demanar que pressionés Stepinac perquè marxés a l'estranger, perquè seria empresonat. El primat no va acceptar l'exili i, l'agost de 1946, amb la resta de bisbes, va escriure una carta denunciant els abusos del règim. El 15 de setembre es va llegir la pastoral a tots els temples croats. L'endemà, l'arquebisbe va ser detingut. Al cap de dues setmanes va començar el seu procés per «altra traïció» davant d'un tribunal popular sense garanties jurídiques. A més, va haver d'assumir la pròpia defensa. El fet va ser denunciat al món per *L'Osservatore romano*.

Les acusacions contra Stepinac es van concentrar en sis punts, tots de «l'era nazi croata»: instigació al crim dels seus organitzadors terroristes *ustachas*; ha-

ver estat arquebisbe castrense de l'exèrcit pronazi; forçar la conversió al catolicisme dels ortodoxos serbis de Croàcia i Bòsnia-Herzegovina; haver demanat als preveres croats defensar els ocupants nazis; orientar la premsa catòlica en aquest sentit, i haver tingut a casa les actes de «l'Estat croat nazi», dirigit per Ante Pavelic amb el suport de Hitler.

A pesar de les difícils circumstàncies, Stepinac va confessar clarament davant del tribunal: «El meu únic crim és no haver accedit a les exigències del comunisme.» La refutació dels càrrecs li va ser fàcil. S'havia negat a donar suport al cap nazi quan aquest va oferir al duc d'Spoleto la corona de Croàcia; va protestar contra la legislació nazi antisemita i antigitana, la iniquitat dels camps de concentració i les repressals de la *Wehrmacht* contra els guerrillers de Tito, i va manar als seus preveres allunyar-se de tota política. Per això, Pavelic va arribar a demanar la seva destitució al Vaticà. Aquestes notícies s'havien radiat per les emissores clandestines de la guerrilla. Amb tots els bisbes havia afirmat que era il·lícit rebatejar els ortodoxos y forçar el pas a l'Església catòlica.

Sobre els dos punts foscos, haver seguit com a arquebisbe castrense de l'exèrcit croat durant l'ocupació alemanya i haver guardat a casa actes del govern de Pavelic, va respondre que el primer no depenia d'ell, sinó del concordat vigent. Les actes les va lliurar intactes al nou govern quan li va demanar. Les havia preservat per a la història.

A pesar de la seva defensa, va ser condemnat a 16 anys de treballs forçats. El 1951, davant la pressió internacional, va ser confinat, ja malalt, al seu poble natal, Krasic. Allí va rebre el nomenament de cardenal per Pius XII, el gener de 1953, i va morir envoltat de la seva família el 10 de febrer de 1960. En el testament perdonava tots els seus enemics. Les seves restes van ser traslladades a la catedral de Zagreb. El poble va començar a venerar-lo. Aviat es va iniciar el procés de les seves virtuts heroïques, culminat ara per la beatificació.

Manuel Alcalá
S.I.

**CASA
GAY**

**MÉS DE 100 ANYS ORGANITZANT
CONGRESSOS I REUNIONS**

L'EXPERIÈNCIA ENS AVALA

ROGER DE LLÚRIA, 12 I 14

Tels. 318 14 95 - 301 67 31- Fax: 412 44 55

Finlàndia

Una experiència d'Església i de comunió

■ Celebrada l'assemblea plenària del Consell de les Conferències Episcopals d'Europa

VALAMO.— El monestir ortodox de Valamo (Finlàndia) ha estat l'escenari de l'assemblea plenària del Consell de les Conferències Episcopals d'Europa (CEE). A la cita no hi han pogut assistir la

Conferència Episcopal croata, compromesa amb el viatge del Papa a Zagreb, ni l'albanesa, perquè el bisbe de Tirana no va obtenir els permisos per sortir del país.

Durant l'assemblea es va llegir un missatge de Joan Pau II on encoratjava els assistents a donar testimoni de l'esforç de l'Església en la construcció de «l'Europa de les nacions, a treballar per la pau i a dedicar una atenció especial als joves». La trobada de la CEE a Valamo ha tingut un significat ecumènic important, segons els bisbes, pel clima de fraternitat que s'ha viscut amb la comunitat ortodoxa del monestir.

Aquesta assemblea ha representat uns dies de treball intens sobre els temes més

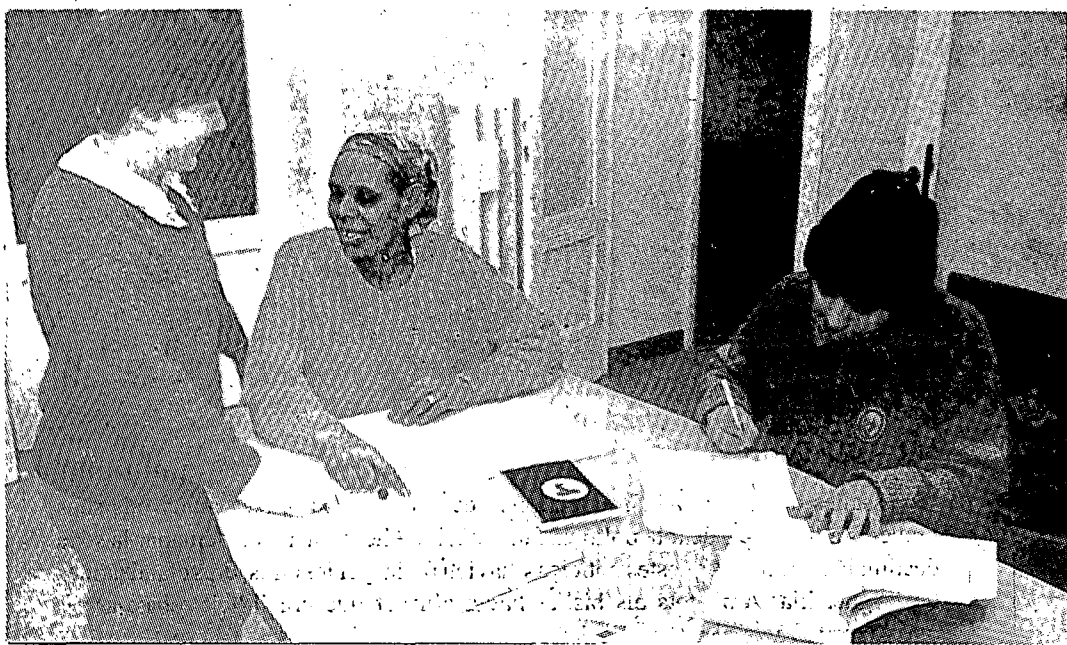
importants relacionats amb l'Església europea: el paper dels laics; la col·laboració de l'Església en la construcció del Vell Continent; la preparació del Sínode per a Europa i un repàs del calendari d'activitats de les Conferències Episcopals d'Europa.

Un altre dels punts que han tractat els prelatos ha estat el conflicte de Kosovo. En aquest sentit, l'arquebisbe de Praga, Mons. Vlk va demanar a l'assemblea que es fessin servir «paraules fortes i de preocupació» en les quals es puguessin

una intervenció de les autoritats internacionals abans que fos massa tard. Per a l'arquebisbe de Belgrad, Frank Perko, «el problema és que, ara per ara, no hi ha condicions per al diàleg. No volem crear ingerències indegudes, però l'Església pensa en la sort de tots els éssers humans i ens preocupa que els polítics no s'hi involucrin prou per qüestions d'interessos. La pressió internacional, la dissuasió i l'acció diplomàtica crec que són les millors armes». (C.C.)

Vaticà

Les emigracions al llindar del Tercer Mil·lenni

L'Església reflexiona sobre com estar al costat de l'emigrant.

ROMA.— Del 5 al 10 d'octubre s'ha celebrat al Vaticà el IV Congrés Mundial de Pastoral per als Emigrants i Refugiats, amb la participació de 459 líders religiosos i experts socials procedents de 35 nacions d'Àfrica, 20 d'Amèrica i 30 d'Europa i Austràlia. Mons. Francesco Gioia, secretari del Consell Pontifici per a la Pastoral dels Emigrants i Itinerants, ha resumit així els objectius del Congrés: «Compartir les alegries i els sofriments dels emigrants; informar sobre el fenomen migratori perquè molta gent no coneix les seves dimensions reals, que han patit notables canvis en les últimes dècades, i formar els agents pastorals en aquest sector tan delicat.» El Congrés s'ha articulat en quatre blocs: les migracions en el nostre temps; els sofriments dels refugiats; l'emigrant i la societat d'acollida; les migracions i la comunitat internacional, i l'Església i les migracions avui. (Fides)

Pa per combatre la fam

ROMA.— A la majoria de flegues italianes es pot comprar un pa de pagès de 300 grams amb dotze puntes i un cercle al mig, per simbolitzar els dotze apòstols al voltant de Jesús. Es tracta del «Panis Caritatis» (Pa de la Caritat), una iniciativa del Consell Pontifici Cor Unum. Per cada peça comprada es dedicarà una part del guany a cinc projectes per resoldre l'emergència alimentària a Ruanda, Guinea Bissau i el Sudan. Aquesta iniciativa ha tingut el suport del Programa Mundial per a l'Alimentació de l'ONU. (Zenit)

POLÒNIA

Campanya contra la pornografia

VARSÒVIA.— Els bisbes polonesos han endegat una campanya contra la pornografia, que causa estralls arreu del país. Els prelatos precisen en una carta pastoral que el material pornogràfic és, actualment, accessible a tothom i asseguren que «és una ironia constatar la preocupació comuna per la puresa de l'entorn natural —aire, aigua i aliments— combinada amb la despreocupació per l'erotització de la vida». La carta també recorda que el codi penal polonès castiga amb dos anys de presó la circulació de material pornogràfic. Tot i així, les revistes de pornografia «dura» es venen a un preu molt baix als quioscos i sovint es troben entre les revistes per a nens als supermercats. Davant d'aquesta situació, un dels partits de la coalició governamental, l'associació Pro-Vida i les parròquies catòliques han reclamat uns controls més estrictes. (APIC)

CONGO

Un camp de batalla en el cor d'Àfrica

KINSASHA.— Els bisbes de la regió de Kivu han denunciat el risc que corre el país de convertir-se en «el camp de batalla de moltes nacions i potències». Els prelatos han condemnat els combats entre rebels sublevats contra Kabila i tropes de l'exèrcit perquè la població «ha estat sotmesa a assassinats, massacres, destruccions i reclutament de menors d'edat». En aquest sentit, «els nens d'una mateixa família —afirmen els bisbes— són enviats a camps contraris i lluiten entre ells». Segons els prelatos, no hi ha una voluntat clara d'acabar amb la guerra, a la qual qualifiquen de «pecat» i que provoca la mort d'inocents, divideix la comunitat, sembla odi i destrueix l'esperit religiós i les infraestructures. Així mateix, conviden les forces estrangeres a actuar «a favor del desenvolupament i la pau entre els pobles». (Zenit)

GESMOR
DES DE 1950

Servei permanent
24 hores
Ens desplaçem a domicili

Tramitació d'enterraments

En cas de defunció, què s'ha de fer?

Truqui al 902 11 65 93

Descomptes especials per a subscriptors, parròquies i comunitats religioses

Espanya

Votar amb veritat i llibertat

■ Comunicat dels bisbes de Bilbao, Sant Sebastià i Vitòria amb motiu de les eleccions basques

BILBAO.— El proper 25 d'octubre el País Basc haurà d'escollir un nou Parlament i Govern. Ricardo Blázquez, bisbe de Bilbao, José María Setién, bisbe de Sant Sebastià, Miguel José Asurmendi,

bisbe de Vitòria, i Carmelo Echenagusía, bisbe auxiliar de Bilbao, han publicat un escrit on conviden els ciutadans bascos a reflexionar sobre la campanya electoral i a exercir el vot de manera responsable.

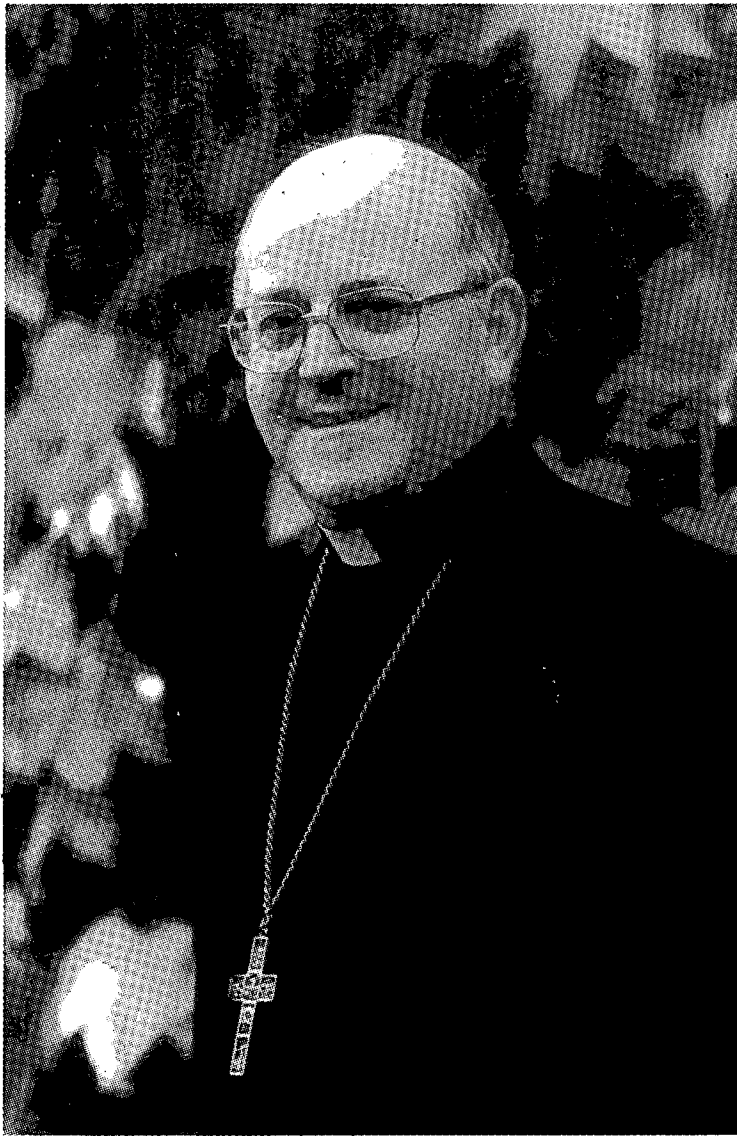
Els prelats inicien el seu missatge referint-se a la treva indefinida d'ETA i afirmen que «aquestes eleccions influiran de manera important en el procés de pacificació en què els diversos grups polítics han de jugar un paper insubstituïble i transcendental». També subratllen que les eleccions no són indiferents als valors ètics i que els polítics han d'actuar a favor dels drets humans.

Els bisbes recorden que els primers responsables de la vida politicosocial «som el ciutadans», que tenen l'obligació de designar les persones que faran «la política de cada dia per al bé de la societat». Sobre l'abstenció consideren que no és la manera adequada de servir «el bé comú», encara que votar o no votar «han de ser decisions preses amb una responsabilitat inspirada pels valors ètics». També consideren que votar exigeix un «discerniment. Qualsevol opció política té les seves limitacions i deficiències, però no es pot concloure que votar és una cosa sense importància i trivial, i que no és indiferent votar uns o altres».

En referència a la campanya electoral assenyalen que ha «d'estar al servei del recte exercici de la responsabilitat cívica i ètica de cada un dels ciutadans» i que «no tot val per aconseguir més vots». Per això, asseguren que la campanya ha de ser «amb veritat i amb llibertat» i que no pot ser per confondre ni enganyar.

Els bisbes constaten també que el

Mons. Blázquez, un dels bisbes que ha redactat el document.

vot s'ha d'emetre en un clima de llibertat, sense cap coacció. L'escrit dels prelats finalitza amb unes orientacions sobre el que és més necessari per al poble basc: promoure una convivència civicosocial; posar en marxa un procés de plena pacificació politicosocial i cultural; assegurar el lleial compliment

de les exigències d'un Estat de Dret; fomentar una política econòmicocial i laboral que redueixi l'atur, sobretot en la joventut; desenvolupar una política cultural que respecti el pluralisme i la identitat basca; donar suport a l'educació dels valors ètics i el compromís amb els pobres. (C.C.)

Medalla d'or per als missioners navarresos

MADRID.— El Govern Foral de Navarra ha atorgat la Medalla d'Or als 1.600 missioners i missioneres navarresos que treballen en 65 països de tot el món, portant a terme tasques pastorals, educatives, sanitàries i socials. El decret de la concessió d'aquesta distinció reconeix la seva entrega i el seu exemple solidari: «El testimoni de servei i dedicació personal als més necessitats constitueix el millor exemple de solidaritat i demostra la pervivència en la societat navarresa de l'esperit emprendedor i generós de sant Francesc Xavier, el navarrès més universal.»

L'arquebisbe de Pamplona, Mons. Fernando Sebastián, ha agraït aquest gest al govern foral i ha afirmat que «l'Església de Navarra se sent orgullosa d'aquests missioners que han estat cridats a difondre l'Evangeli de la salvació de Déu al món sencer».

El lliurament de la Medalla d'Or tindrà lloc el 3 de desembre dins dels actes commemoratius del Dia de Navarra que coincideix amb la festivitat de sant Francesc Xavier, patró de les missions i de Navarra. (SIC)

Evangelitzar Àsia

CÀCERES.— Recentment s'acaben de celebrar les Jornades de Reflexió Missionera, que han reunit 120 participants de les tres diòcesis extremes (Mèrida-Badajoz, Coria-Càceres i Plasencia). La temàtica de la trobada ha girat a l'entorn del continent asiàtic, seguint els desitjos de Joan Pau II que afirma que «el Tercer Mil·lenni serà d'Àsia».

Àsia és el continent més desconegut pels catòlics i on existeixen tants pobres com a Àfrica i Amèrica Llatina juntes. És el bressol de les grans religions del món (hinduisme, budisme, taoisme, confucianisme, islamisme i cristianisme), entre les quals el catolicisme representa el 0,5% de la població.

El tema de les jornades va ser desenvolupat pel missioner Cirilo Orrache, de l'Institut Espanyol de Missions Estrangeres, que porta trenta anys al Japó. El bisbe de Coria-Càceres, Mons. Ciriaco Benavente, va pronunciar una conferència sobre «L'animació missionera en una diòcesi» en la qual va exposar les línies principals de l'animació missionera en l'encíclica *Redemptoris Missio*: «La dimensió missionera és clau de l'activitat pastoral, element inspirador de tot apostolat.»

Durant les jornades, missioners, religiosos i laics residents a Cuba, Puerto Rico, Angola, el Brasil, Veneçuela, el Perú, Uruguai, Colòmbia, Zimbabue, Ruanda Guinea, Camerun i República Dominicana també van donar el seu testimoni. (SIC)

RESIDÈNCIA GERIÀTRICA BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, servei mèdic, sanitari i humà. Estades per sempre, i per convalescències. Poques places.
Tel. 427 44 53.

Mons. Green, conseller de la nunciatura

MADRID.— Mons. James Patrick Green és el nou conseller de la Nunciatura Apostòlica a l'Estat espanyol. Mons. Green procedeix de la delegació vaticana a Holanda i ha treballat a les nunciatures de Papua Guinea i Corea del Sud. És llicenciat en Filosofia i Teologia i doctorat en Dret Canònic. Substitueix en el càrrec Mons. Giacomo Ottonello, destinat a la nunciatura de Polònia. (SIC)

Carta Dominical

Ricard M. Carles

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Els missioners, un signe d'esperança

La carta apostòlica *Tertio millennio adveniente*, publicada pel papa Joan Pau II amb vista a la preparació del jubileu de l'any 2000, recorda que l'Església del primer mil·lenni nasqué de la sang dels màrtirs (TMA 37). És aquest un testimoni que no podem oblidar quan ens disposem a entrar en un nou mil·lenni cristià.

He recordat aquest passatge en posar-me a redactar aquest escrit per a la Jornada Mundial de la Propagació de la Fe, coneguda per Domund, que celebrem avui. Enguany té com a lema: «Missioners, esperança per al món.» És un lema bonic i també provocador, ja

que en realitat les dues terceres parts de la humanitat viuen sense esperança en una vida digna de persones humanes, i les escandaloses desigualtats entre els països rics i els països pobres, entre el Nord i el Sud del planeta, no sols no minven, sinó que tendeixen a agreujar-se.

Es pot parlar d'esperança, malgrat aquest estat de coses? Joan Pau II, la bona informació del qual sobre la situació del món no es pot posar en dubte, insisteix en la necessitat de mirar el futur amb esperança. I és que sap prou que la fam i les penúries de la misèria són un problema greu, però viure sense esperança és una situació encara pitjor.

Recordo que el Sant Pare —a qui vaig acompanyar en el viatge a Cuba del proppassat mes de gener—, a les paraules de comiat a l'aeroport de l'Havana deixà ben clara aquesta necessitat d'esperança quan va dir: «Com a successor de l'apòstol Pere i seguint el manament del Senyor, he vingut, com a missatger de la veritat i de l'esperança, a confirmar-vos en la fe i a deixar-vos un missatge de pau i de reconciliació en Crist.»

Als llocs més pobres del món, on hi ha guerres, fam, emigrants, refugiats, malalts, infants orfes i calamitats de tota mena, allà on no sembla pas que hi

hagi signes de poder mirar la vida amb optimisme, és on trobem sovint la presència d'uns missioners i unes missioneres que hi aporten una llum d'esperança.

Sovint hi aporten aquesta llum amb la immolació de la seva vida, donant testimoni de la fe fins al martiri. Amb un ritme de dues morts violentes al mes. Per això no dubto a dir que els missioners i les missioneres són la part millor del poble de Déu que pelegrina per aquest món. I que, per això mateix, són realment un signe d'esperança per a tota la humanitat i també per a tota l'Església.

Si l'Església del primer mil·lenni, com ens recorda el Sant Pare, nasqué de la sang dels primers màrtirs cristians, aquests nous màrtirs són, no cal dir-ho, la llavor de les comunitats cristianes del tercer mil·lenni.

Per això no dubto a dirigir-me als qui vulguin escoltar la veu de l'Església, i sobretot als catòlics, tot demanant-los que, especialment aquest dia del Domund, siguin solidaris, amb el seu ajut espiritual i material envers aquells homes i dones, els missioners i les missioneres, que ho han donat tot —de vegades fins i tot la vida, immolada violentament— per compartir la seva vida i la seva fe amb els membres més sofrents del món i de l'Església.

Paraula i vida

Lluís Martínez Sistach

Arquebisbe de Tarragona i Primate

Els missioners, esperança del món

La Jornada Mundial de Missions pretén sensibilitzar els cristians de la vocació missionera que és pròpia i característica de la vida cristiana. Tots som missioners, no per un dia, sinó per sempre, si bé cadascú realitza aquesta vocació de manera diferent.

Tenir major consciència de la dimensió missionera de tots els membres de l'Església és un do de l'Esperit Sant. Ell és, en efecte, el protagonista de tota la missió eclesial. Es tracta d'una acció freqüentment amagada, misteriosa, però certament eficaç. Avui, com en l'Es-

glésia primitiva, l'Esperit Sant continua fent meravelles en tots els cristians. Tanmateix queden moltíssimes vegades com a desconegudes perquè en molts indrets del nostre món dominen cultures secularitzades que prescindeixen de la presència i actuació de Déu en l'univers.

L'Esperit Sant és present en l'Església i la condueix cap a la missió, perquè l'Església existeix per a evangelitzar. Aquesta és la seva naturalesa i la seva vocació. L'Església missionera és com un sagrament, és a dir, un signe i un instrument d'un gran fruit de la redempció: l'encontre fraterno de persones i de pobles. El Concili Vaticà II afirma que l'Església és «sagrament de la unitat del gènere humà».

Si bé tots som missioners, això encara és més significatiu en aquells cristians que ho deixen tot per anar arreu a anunciar la Bona Nova de Jesús. Aquests missioners són *esperança per al món*, tal com recorda el lema del Domund d'enguany. I són esperança per als homes i dones dels pobles que coneixen poc o gens l'evangeli, perquè com afirma Joan Pau II, «l'Evangel·li de Crist no treu res a la llibertat humana, al respecte que es mereix qualsevol cultura, a tot el que hi ha de bo en cada religió. Acollint el Crist, us obriu a la

Paraula definitiva de Déu, a aquell en qui Déu s'ha donat a conèixer plenament i que ens ha indicat el camí per arribar vers Ell».

L'anunci clar i ben explícit de l'Evangel·li és una bona esperança per al món enmig de les seves llums i ombres. El nostre món, a més de necessitar l'evangelització, té dret a rebre aquest anunci. Fer-ho és, per a nosaltres i per als missioners, una autèntica responsabilitat i alhora és una manifestació palesa del nostre amor als homes i dones d'avui de totes les llengües i cultures de l'univers.

En la proximitat del tercer mil·lenni de la Redempció, Déu prepara una gran primavera cristiana. Joan Pau II ens diu que «tant en el món no cristià com en el d'antiga tradició, hi ha un progressiu apropament dels pobles al ideals i als valors evangèlics, que l'Església s'esforça a afavorir».

Tanmateix no podem romandre tranquils si pensem en els milions de germans nostres, redimits per Crist, que viuen sense conèixer l'amor de Déu. Per això, la causa missionera ha de ser la primera per a l'Església i per als creients, perquè afecta el destí etern dels homes i respon al disseny misteriós i misericordiós de Déu.

opinió

Zoom

Què deu estar pensant la nena de l'ocell que reté entre mans? Quins somnis d'utopia li inspirarà? Segur que la noia li té enveja per les ales que li permeten volar i contemplar des de l'altura aquest món nostre, més bell com més de lluny es mira...

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

Pregària ecumènica entre leprosos terminals

Un sacerdot italià, missioner a l'Índia, ha creat un centre singular en el qual els malalts leprosos terminals no tan sols produeixen *souvenirs* per als turistes per autofinçar-se; sinó que, darrerament, han sentit la necessitat de pregar junts. En aquest immens país multiètnic, amb diverses cultures i diferents credos, el projecte semblava difícil, però el pare Carlo Torriani ha trobat la manera de dur-lo a terme sense caure en un sincretisme que ho barreja tot. Els malalts resen i canten junts i es donen la pau amb una actitud veritablement fraterna i ecumènica. El pare Carlo ha revelat la seva experiència en un llibre editat en italià per la EMI de Bolònia.

Swarga Dwar (Porta del cel) és el lloc d'aquesta experiència singular. A Taloja, a 40 km de Bombai, l'any 1986, aquest missioner del Pontifici Institut per les Missions Estrangeres (PIME), convertí el centre social i sanitari també en un punt de trobada interreligiosa per pregar junts des de les més diverses tradicions religioses. Plegats es troben al temple hindús, musulmans, budistes, taoistes, shintoistes, jueus i cristians per adreçar-se a un mateix Déu i Pare de tots els homes, tot i que cadascú en tingui una idea distinta.

Carlo Torriani, que portà més de trenta anys a l'Índia i té una llarga trajectòria d'acció social, ha estat un dels fundadors de l'organització Mans Unides. Fou a punt de ser expulsat del país, el 1974, per defensar els habitants d'unes barraques que el govern volia desnonar. Després fou, no solament acceptat, sinó recolzat per les autoritats locals fins a aconseguir la ciutadania a l'Índia el 1983.

El missioner ha creat també la Lok Seva Sangama (Societat per al servei del poble), un complex social que serveix una àrea de dos milions d'habitants amb uns cinquanta empleats i sis mil leprosos en fase de guarició. A aquesta iniciativa s'hi han sumat moltes persones, creients i no creients, com a voluntaris o promotors. El pare Carlo diu, però, que el cor el té sempre a Taloja, a la Swarga Dwar (la porta del cel), on ell ha aconseguit entre els malalts terminals de la lepra el veritable ecumenisme religiós, proposat i impulsat pel Concili Vaticà II.

Notes insignificants

Germà Adrià

La cultura de l'alcohol

Estic sorprès i desorientat per la cultura de l'alcohol. Prohibim la droga, però propaguem i fomentem el consum de l'alcohol.

Cada dia convisc amb molts drogoaddictes i molts alcohòlics, com a mínim visito 10 o 12 bars, i em fan més por els alcohòlics que els drogoaddictes. Allí les cerveses, els gotets de vi, el cigaló, les copes de conyac o altres productes alcohòlics es consumeixen com una cosa gairebé obligatòria. Des de fa uns anys comencen a prendre alcohol de molt joves. Així se senten més importants. Se'ls incita, se'ls provoca.

Hem pensat en les conseqüències negatives de l'alcohol? Hem pensat en els mils de milions que belluga el seu consum? Què passaria en la nostra economia sense l'alcohol? Un desastre nacional. Tot i que després el seu consum sigui més aviat un desastre personal i familiar.

La convivència amb alcohòlics em desorienta i m'atabala, perquè en comprovo les terribles conseqüències. Veig alcohòlics consumir-se, a poc a poc, a través dels anys, fins a convertir-se en pellerinques humanes. Veig el drama de moltes famílies. Cada dia visc casos desesperats.

Magni, amb un càncer molt avançat, va deixar l'alcohol al gener, però després de set mesos, ha tornat a les cerveses i està intractable.

Tori, a qui vaig atendre tres hores després de sortir en llibertat de la presó, estava completament borratxa i no la vàn voler a dormir en cap de les vuit pensions que vam visitar.

Jumi, sempre arrossega les paraules. Fa gairebé vint anys que beu. Ha estat dues vegades en un centre de desintoxicació i dues vegades en un hospital. La seva dona el va deixar i també la seva filla.

Josemani, cada vegada que surt de la presó, es passeja borratxo per la plaça Reial encara que diu que no hi tornarà.

Jesu, que en va sortir després de vuit anys, i hi va tornar als set dies perquè en una borratxera es va barallar i va fer mal amb un ganivet. I així molts d'altres...

Però, cal que visquem la cultura de l'alcohol, si no, pobra economia.

Punt de vista

Josep Casellas i Matas

Capellà i periodista

Un diaca a la cambra

Mentre a l'altra banda de l'Atlàntic un president, Bill Clinton, ha estat notícia per alguna relliscada que va tenir, a l'altra banda dels Pirineus un altre president, Guy Lormand, casat, president de la cambra de Comerç i d'Indústria de Perpinyà, ha decidit fer-se diaca. L'u de novembre, si Déu vol, Mons. André Font, bisbe d'Elma-Perpinyà, li conferirà aquest ordre sagrat a la catedral de la fidelíssima vila.

Fa pocs dies, el bisbe de Girona manifestava que actualment la majoria dels qui es confessen cristians són persones de condició humil. «No tenim prohoms a les files de l'Església», deia Mons. Camprodon. I, en general, és així. El cas del president de la cambra de Comerç de Perpinyà és l'excepció que confirma la regla. És ben significatiu que persones que gaudeixen d'un cert prestigi social decideixin posar manifestament la seva vida al servei de l'Església i dels valors del Regne de Déu, en una època en què l'anticlericalisme d'altres temps ha anat deixant pas a una actitud força generalitzada de recel envers la institució eclesiàstica.

Guy Lormand ha dit que es fa diaca perquè el seu bisbe el va cridar a aquest ministeri ara fa quatre anys, i que la seva nova situació no modificarà per res el seu compromís al capdavant de la cambra. I ha advertit que encara que el nostre temps es caracteritzi per l'escassetat de capellans, la primera funció del diaca no és pas substituir-los. Tanmateix, un dels motius esgrimits a favor de la restauració, feta pel Concili Vaticà II, del diaconat com a grau permanent de la jerarquia, és la de «fornir ministres sagrats als països que estan afectats per una falta de clergat», segons estableix un document

de dues congregacions vaticanes que data del febrer d'aquest any.

Segons Lormand, la funció primera del diaca és viure de la millor manera possible l'esperit de l'Evangeli i la participació en la missió de l'Església en la realitat quotidiana, en la vida familiar, professional i associativa. El diaca permanent realitza, potser millor que cap altre ministeri eclesial, la síntesi entre la pertinença al clergat i la presència en les realitats seculares. Hi ajuda, certament, el fet que determinats diaques permanents siguin casats, exerceixin una professió, i siguin autoritzats a tenir un compromís polític. Sorprenentment el fet que els mateixos documents oficials del Vaticà sobre aquest tema no posen tots els diaques dins el mateix sac, sinó que saben matissar a l'hora d'explicar les característiques, el procés de formació i l'espiritualitat dels diaques cèlibes, dels casats, dels vidus, i dels qui pertanyen a instituts de vida consagrada o a societats de vida apostòlica. No aniria malament que en els documents sobre el ministeri sacerdotal, la vida religiosa o la vida laical s'insistís, més del que es fa habitualment, en les característiques pròpies dels diversos col·lectius existents entre els capellans, els religiosos, o els laics.

El camí del restabliment del diaconat permanent ha estat llarg. El concili de Trento ja va decidir aquesta restauració, però no va prosperar. El Vaticà II va reprendre amb força la idea de Trento en aquest punt. La Conferència Episcopal Espanyola obtenia, l'abril de 1978, l'aprovació per part del Vaticà de les normes relatives a la instauració del diaconat permanent. D'ençà d'aleshores diverses diòcesis de l'Estat han anat ordenant diaques permanents, entre les quals n'hi ha cinc amb seu a Catalunya: Barcelona, Tarragona, Lleida, Vic i Urgell. L'arxidiòcesi de Barcelona és la que en té

més: mig centenar. Sota l'impuls del cardenal Jubany, Barcelona va ser l'escenari, l'any 1980, de l'ordenació del primer diaca casat: Lluís Nadal. A tot l'Estat, els diaques permanents passen de cent cinquanta.

El vintè aniversari de la restauració del diaconat permanent a Catalunya i a l'Estat espanyol, que es compleix aquest any, ha passat fins ara desapercbut. Vint anys, no són un període suficient per fer balanç i per relançar aquest ministeri que encaixa perfectament amb la idea d'una Església samaritana o servidora?

El Concili Provincial Tarraconense va demanar que s'impulsés i es consolidés el diaconat permanent. Ha arribat l'hora que les diòcesis de Girona, Solsona i

Tortosa es plantegin o replantegin l'acceptació d'aquest ministeri. Les avaluacions que s'han fet a diversos països on ja fa anys que hi treballen diaques permanents, sense observar les dificultats i insuficiències que s'han observat, són clarament favorables a l'aprofundiment d'aquest ministeri. És tota una invitació a prosseguir el camí encetat pel Concili Vaticà II.

El document de la Santa Seu *El ministeri i la vida dels diaques permanents*, de febrer d'aquest any, preveu que

els bisbes de les diòcesis que encara no han instaurat el diaconat permanent consultin els seus respectius consells presbiterials i, si n'hi ha, els consells pastorals, i actuïn en conseqüència.

La plena normalització del diaconat permanent a Catalunya és una condició necessària —encara que, aïllas, no suficient— perquè d'una cambra de Comerç de les nostres, o de qualsevol altra institució, en pugui sortir algun diaca. Qui sap si a la recambra espiritual d'algun president que entén el seu càrrec com un servei i no pas com un honor no s'hi comencen a manifestar indicis d'una nova vocació que bé podria ser la del diaconat.

«El diaca permanent realitza, potser millor que cap altre ministeri eclesial, la síntesi entre la pertinença al clergat i la presència en les realitats seculares»

Tu també tens dret a estar ben informat

subscriu-te a

CATALUNYA CRISTIANA

Puiggarí, 5
08014 Barcelona

Nom Adreça
D.P. Població Província Tel

Em subscric a "CATALUNYA CRISTIANA" català/castellà per l'import: ☐ anual (52 números) de 11.180 ptes.
☐ semestral (26 números) de 5.590 ptes.

El pagament de la subscripció el faré mitjançant:

☐ domiciliació bancària (en aquest cas emplena l'ordre de domiciliació)

☐ xec nominatiu que adjunto

☐ transferència al CC del setmanari

2 1 0 0 3 0 1 3 2 0 2 2 0 0 3 9 1 7 4 1
Entitat Oficina DC Compte

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Senyors,

Els prego que, a partir d'ara i fins a nou avís, paguin els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA" amb càrrec al meu compte corrent/llibreta

Entitat Oficina DC Compte

Data

Signatura del titular del compte/llibreta

Diàleg obert

Per tal d'augmentar la participació i el debat entre els nostres lectors, obrim aquesta nova secció dins de «Cartes del lector», on els temes d'actualitat són els protagonistes. D'aquesta manera, esperem afavorir el diàleg obert en el nostre setmanari.

El malalt no desitja la mort

Sra. Directora,

Les cures paliatives eviten l'eutanàsia, ja que el malalt no vol la mort, sinó evitar el patiment. «Sovint —indica Maria Miranda, coordinadora de Cures Paliatives de l'AECC— el pacient el que demana és ajuda. Controlats el dolor o la dispnea i la depressió, l'ansietat o la por, el malalt ja no demana l'eutanàsia. Comença a tenir una qualitat de vida que fa que sigui digna i mereixi ser viscuda fins al final.»

Davant d'un sofriment que es perllonga fins a la mort, alguns pretenen una sortida innòcua: l'eutanàsia. Fatal solució. No únicament per al malalt, a qui s'extirpa radicalment el dolor, també per als seus familiars, per les conseqüències psicològiques que comporta aquesta porta falsa.

En la mesura del possible, és millor tenir cura del malalt terminal de càncer a casa, on troba l'ambient quotidià i familiar que li convé. Quan es fa un seguiment del malalt, desapareix l'ansietat i augmenta considerablement el grau de satisfacció, tant d'ell com de la seva família, afirma Maria Miranda.

En aquesta mateixa línia, l'AECC va presentar la seva experiència amb les Unitats Mòbils d'Atenció Domiciliària. Aquestes unitats, formades per un equip interdisciplinari, es desplacen al domicili del malalt terminal i presten l'ajuda necessària en cada cas concret.

El vademècum de les cures paliatives té sis punts: alleugerir tant com sigui possible el dolor i altres símptomes angoixants de la malaltia; establir un tractament que no acceleri l'arribada de la mort, però que tampoc no l'ajorni amb mitjans traumàtics; integrar en el tractament els aspectes psicològics i espirituals; ajudar el malalt fins al final a portar una vida al més pròxima possible a la normalitat; donar suport a la família perquè pugui suportar la malaltia i la mort, i reafirmar la importància de la vida, considerant la mort com un procés normal.

MERCEDES ARIAS

Cartes del lector

Als capellans ens roda el cap

Sra. Directora,

Actualment tant l'Església catòlica com les protestants passen una etapa difícil. Es busca un nou llenguatge i una formulació que s'adigui més a la mentalitat actual. És una d'aquelles etapes d'incertesa en què tothom pateix. Els rectors de pàgès, potser més que els teòlegs, som conscients que Déu sobrepassa totes les nostres prediques i no es deixa atrapar per cap paraula.

De fet, el malestar avui també afecta els científics. Els conceptes de la física tradicional han estat superpassats per la física quàntica. Davant d'un univers en expansió i la teoria de la relativitat, Einstein digué que sentia com si el terra s'hagués esquarterat, i no veia res ferm on poder edificar. Avui, si als capellans ens roda el cap, els científics no s'aguanten drets.

MN. PERE CAMPÀS BONAY
Monestir de l'Estany

Visca la vida

Sra. Directora,

Sovint he sentit a dir: «Una persona viu mentre roman el seu record.» No hi estic gaire d'acord. En tot cas, continua la seva influència en aquells que l'estimaven o l'admiraven. Però viure...

Viure i tenir-ne consciència és una cosa meravellosa i de molta vàlua. És el millor de tot el que tenim. Per això, la guerra és quelcom ben absurd. Que els homes que tenen un desenvolupament tan lent, que requereixen tantes atencions per créixer, puguin ser eliminats en massa, sovint per un interès econòmic... És d'esperar que arribarà un temps en què el món no s'explicarà que això hagi pogut passar.

La vida és un tresor. Però sempre és meravellosa? Sovint hi ha moments difícils que voldríem que passessin de pressa. En altres moments, la por al que pot passar ens angoixa. S'hauria de viure moment a moment, buscant allò de bo que hi ha, que sempre hi

és: la companyia, l'amistat, la llum, el color, el record d'una persona que ens estima...

Sóc mare de família, i sovint he patit més pel que podia haver passat que pel que realment ha passat. Quan ha arribat aquell moment difícil que tant temia, la serenitat, l'ajuda, potser la pau de l'acceptació, han fet que la realitat fos positiva.

HORTENSIA ASSENS
La Palma de Cervelló

Avortament

Sra. Directora,

Els bisbes poden utilitzar frases més o menys afortunades però la realitat és que qualsevol avortament significa que una criatura deixarà de néixer. En conseqüència, les interrupcions voluntàries d'un embaràs són un assassinat, ens agradi o no l'expressió.

Quant a la premsa d'aquests darrers dies, crec que diversos periodistes han tret conclusions equivocades del document dels bisbes. Al meu entendre ells no pretenen defensar la seva posició moral. Ells no volen jutjar ningú. El que fan, i hauríem de fer tots nosaltres, és procurar d'evitar l'eliminació traumàtica dels no nascuts i alertar tots els que hi intervenen, directament o indirectament, que hauran de respondre davant del tribunal de Déu del seu crim.

Les monges de la Llar de Santa Isabel, associacions Pro Vida i molts d'altres ajuden les mares embarassades. No aconseguiríem, per aquest camí i el petit esforç de molts, fer desaparèixer aquest drama?

RAMON CASALS LAMARCA
Barcelona

Sra. Directora,

Voldria agrair a la doctora C. Gómez Lavín, de Barcelona, la seva carta publicada el 10 de setembre passat, sobre les «Conseqüències psicopatològiques de l'avortament». Per a les persones que estem absolutament en contra de l'avortament, ens són de gran ajuda aquestes experiències professionals, com la seva, per ampliar encara més els nostres arguments en favor dels nadons. Moltíssimes gràcies i, si li plau, continuï amb el seu testimoni.

EULÀLIA AURA LLARGUÉS
Matadepera

Finestral de la Caritat

Sra. Directora,

«L'obertura a l'altre, en actituds de responsabilitat i comunió no només no ens limita, sinó que ens fa créixer, ens dona felicitat, ens ajuda a "ser". "Serem" en la mesura que ens obrim i ens donem als altres. No hi ha cap més solució. Només les persones solidàries i els pobles solidaris poden créixer en harmonia i pau» (Comissió Episcopal de Pastoral Social).

- Jove en atur i sense subsidi ha d'ajudar econòmicament la seva mare malalta. Els seus ingressos són mínims. Per a aliments demana 25.000 ptes.
- Pare de família en atur té un fill adolescent. Subsisteixen de la recollida de cartons. Té en tràmit una pensió social. Per a deutes de lloguer demana 46.000 ptes.
- Espòs té ingressada la seva dona amb una greu malaltia. Se li han multiplicat les despeses i no pot fer-hi front. Necessita 40.000 ptes.
- Esposa separada amb dues filles i una neta. Viuen acollides a casa d'uns parents. El pis és petit i han de marxar. Per poder pagar l'entrada d'un nou pis els falten 58.000 ptes.
- Matrimoni gran. Cobren pensions mínimes. Ella està malalta i han contret un deute a la farmàcia. Sol·liciten 20.000 ptes.
- Esposa separada amb dos fills petits al seu càrrec. Els seus ingressos no cobreixen les despeses familiars. S'ha endarrerit en el pagament del lloguer. Li calen 59.250 ptes.

BALCLIS
SALA DE SUBASTAS

Des de 1979

COMPRAVENDA DE PINTURES I ANTIGUITATS AL COMPTAT

PINTURA CATALANA I ANTIGA
MOBLES
JOIES I PLATA...
ANTIGUITATS

VALORACIONS PER A TESTAMENTÀRIES.
GESTIÓ DE VENDA

VALORACIONS GRATUÏTES PER A SUBSCRIPTORS,
CONGREGACIONS I PARRÒQUIES

C/ ROSELLÓ, 227 - 08008 BARCELONA

932 175 607
932 377 663

Ara els nostres rius desemboquen al Palau Robert.

Els rius de Catalunya són molt més rics del que t'imagines. Són tot un món per descobrir. Amb el seu misteri. Amb la seva pròpia fauna. Amb la seva mitologia. Amb el seu passat. I també, amb molt de futur. I és que ara, a Catalunya, els rius tenen i ens donen vida. Redescobrim i conservem la seva màgia. Perquè els nostres rius són un patrimoni de tots. Ara, a Catalunya, els rius són vius. Viu-los al Palau Robert a partir del 6 d'octubre a l'

Exposició **Les veus del riu.**

 Generalitat
de Catalunya

 Ara és demà

Amb el patrocini de: **Agbar**
AIGÜES DE BARCELONA

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(Cicle litúrgic C; ferial II)

Temps de durant l'any

(Salteri: setmana 1)

OCTUBRE

18. Diumenge

XXIX de durant l'any. Verd. Lectures: Èxode 17:8-13 / Salm 120 / 2 Timoteu 3:14-4:2 / Lluc 18:1-8

ALTRES CELEBRACIONS: *La Mare de Déu de la Bonanova*. Sants, Lluc, evangelista; Asclepiades, i Atenador, bs. mrs.; Just, nen mr.; Santa Trifònia, emp.

Festa Major: a Cantallops (l'Empordà), Cantallops (el Penedès), Civis, Prades i Uldecona.

19. Dilluns

Fèria. Verd. Lectures: Efesis 2:1-10 / Salm 99 / Lluc 12:13-21. Si es vol: *Sant Pere d'Alcàntara*, franc. (MLI) *Blanc*; *Sants Joan de Brébeuf i Isaac Jogues i comps. mrs.* (MLI) *Vermell*; *Sant Pau de la Creu*, prev. fundr. (MLI) *Blanc*.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Eusteri, b.; Var, sold. mr.; Santes, Laura, mr. i Fredesvinda, vg.

20. Dimarts

Fèria. Verd. Lectures: Efesis 2:12-22 / Salm 84 / Lluc 12:35-38

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Artemi, gral. mr.; Sindulf, prev.; Andreu de Creta, mjo.; Santa Irene, vg. mr.

21. Dimecres

Fèria. Verd. Lectures: Efesis 3:2-12 / Isaïes 12:2-6 / Lluc 12:39-48. GIRONA: Aniv. ord. episc. bisbe Jaume Camprodon.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Hilarió, ab.; Asteri, prev. mr.; Víator, lec.; Dasi, mr.; Santes, Úrsula i comps. mrs.; Griselda, vg. i Celina, mare.

Festa Major: al Milà i Valls.

22. Dijous

Fèria. Verd. Lectures: Efesis 3:14-21 / Salm 32 / Lluc 12:49-53

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Heracli, sold. mr.; Aberci i Melani, bs.; Santes, Maria Salomé, mare; Nunilona; Alodia i Còrdula, vgs. mrs.

23. Divendres

Fèria. Verd. Lectures: Efesis 4:1-6 / Salm 23 / Lluc 12:54-59. Si es vol: *Sant Joan de Capestrano*, franc. (MLI) *Blanc*. URGELL: Dedicació de la Catedral (catedral, S/ diòcesi, F). ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Servand i Germà, mrs.; Severí i Ver, bs.

24. Dissabte

Sant Antoni M. Claret, bisbe, fundador (MO) *Blanc*. Lectures: Efesis 4:7-16 / Salm 121 / Lluc 13:1-9

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Evergisle i Martirià, bs. mrs.; Aretas, Mr.; Procle, b.

Festa Major: a Banyoles i Colldejou.

Lectures bíbliques

Diumenge XXIX de
durant l'any

Cicle C

Lectura primera

Ex 17:8-13

Lectura segona

2Tm 3:14-4:2

*Mentre Moisès mantenia les mans alçades guanyava Israel**Que l'home de Déu sigui madur, sempre a punt per a tota obra bona*

Lectura del llibre de l'Èxode

En aquells dies, els amalequites anaren a Rafidim per atacar el poble d'Israel. Moisès digué a Josuè: «Recluta homes de guerra i demà al matí surt a combatre contra els amalequites. Jo m'estaré dret dalt del turó amb la vara de Déu a la mà.» Josuè complí les ordres de Moisès i començà la batalla contra els amalequites. Moisès, Aharon i Hur pujaren dalt el turó. Mentre Moisès mantenia les mans alçades, guanyava Israel, però quan abaixava les mans per reposar, guanyaven els amalequites. A la fi les mans ja li pesaven massa per poder mantenir-les alçades. Llavors li acostaren una pedra, s'hi assegué, i Aharon i Hur, un a cada banda, li aguantaven les mans. Així pogué mantenir les mans immòbils fins a la posta del sol, i Josuè derrotà els amalequites i abaté els seus homes amb l'espasa.

Lectura de la segona carta de sant Pau a Timoteu

Estimat, persevera en la doctrina que has après i has acceptat amb tota confiança, recordant qui són, els qui te l'han ensenyada; des de menut coneixes les Sagrades Escriptures que tenen el poder de donar-te la saviesa que duu a la salvació a través de la fe en Jesucrist. Tota l'Escriptura és inspirada per Déu i és útil per a ensenyar, convèncer, corregir i educar en el bé, perquè l'home de Déu sigui madur, sempre a punt per a tota obra bona.

Davant de Déu i de Jesucrist, que ha de judicar els vius i els morts, i pensant en la seva manifestació i en el seu Regne, t'adverteixo formalment que proclamis la paraula de l'Evangeli: insisteix en tot moment, tant si és oportú com si no ho és, mira de convèncer la gent, reprèn, anima'ls, esperant amb tota paciència, com un mestre que sap ensenyar.

Al·leluia

He 4:12

*La paraula de Déu és viva i actua,
i esclareix les intencions i els pensaments
del cor.*

Salm responsorial

120:1-2, 3-4, 5-6, 7-8 (R.: 2)

Alço els ulls a les muntanyes:

d'on em vindrà l'ajuda?

L'ajuda em vindrà del Senyor,

del Senyor que ha fet cel i terra.

*R. L'ajuda em vindrà del Senyor,
que ha fet el cel i la terra.*

Que no deixi reslliscar el teu peu,

ni s'adormi el qui et guarda.

El guardià d'Israel mai no s'adorm;

sempre vigila. *R.*

És el Senyor qui et guarda, el Senyor t'empara
al teu costat mateix.

De dia el sol no et farà mal,

ni la lluna de nit. *R.*

El Senyor et guarda en tota desgràcia,
et guarda la vida.

El Senyor guarda tots els teus passos

ara i per tots els segles. *R.*

Evangeli

Lc 18:1-8

*Déu farà justícia als seus elegits
que li reclamen de nit i de dia*

Lectura de l'evangeli segons sant Lluc

En aquell temps, Jesús deia als deixebles aquesta paràbola, per ensenyar que hem de pregar sempre, sense perdre mai l'esperança: «En una ciutat hi havia un jutge que desconeixia tot temor de Déu i tota consideració als homes. A la mateixa ciutat hi havia una viuda que l'anava a trobar sovint i li deia: "Feu-me justícia contra aquest home que pledeja contra mi". El jutge durant molts dies no n'hi feia cas, però a la fi pensà: "A mi no em diu res el temor de Déu ni la consideració als homes, però aquesta viuda és tan pesada que li hauré de fer justícia; si no, anirà venint fins aquí fins que no podré aguantar més".»

I el Senyor digué: «Fixeu-vos què diu aquest jutge sense entranyes. I vosaltres creieu que Déu, ni que esperi pacientment, no farà justícia als seus elegits que li reclamen de nit i de dia? Us asseguro que els farà justícia molt aviat. Però quan el Fill de l'home vindrà, ¿creieu que trobarà fe a la terra?»

La veritat del matrimoni i de la família (i 3)

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

Explicar tota la «veritat» del matrimoni i de la família portaria molt espai. En els articles anteriors s'ha subratllat allò que és la «veritat» del matrimoni tal com Déu l'ha volgut al principi, ell que ha fet l'home i la dona a imatge seva. L'element «aliança conjugal» és essencial en qualsevol matrimoni. Però hi ha una colla de preguntes que sorgeixen de la vida mateixa. Entre elles en destaquem dues que sorgeixen sovint, deixant-ne d'altres per a altres oportunitats.

Una aliança animada per l'amor conjugal

Una aliança animada per l'amor. És possible una comunió de vida entre persones que no s'estimen? És possible una fusió noble de persones fins a esdevenir «una sola carn» si aquestes persones no s'estimen? I quan diem «estimar» no volem dir purament i simplement el plaer sexual: estem parlant de persones, i per

tant d'un estimar que, sense excloure el plaer sexual, implica la relació personal total. Quan diem «amor» no volem dir sentiment de benestar propi, complaença en l'altre, estat de plena coincidència de punts de vista. L'amor conjugal és la voluntat decidida de viure l'aliança feta responsablement en el matrimoni.

La confusió en aquest punt porta molts equívocs. Hom diu: «Ja not'estimo i, per tant, ja no té sentit que siguem marit i muller.» Aquesta afirmació procedeix de creure que l'aliança i l'amor conjugals depenen simplement dels sentiments individuals i afectuosos. El matrimoni és una aliança pública, institucional, no pas un afer privat. L'amor conjugal necessita de ser alimentat i viscut amb propòsit de superar les dificultats. Potser mai com avui s'havia llegit el text de 1 Cor 13 en els casaments: l'amor tot ho perdona, no perd mai l'esperança, no s'irrita. Amb l'aliança matrimonial ha nascut una realitat nova, manifestada especialment en els fills, que ja no depèn igualment com

abans del casament de la llibertat dels qui l'han realitzada.

El sagrament del matrimoni

En aquest punt, sobretot, la situació dels cristians que fan aliança conjugal està cridada a «tota la veritat», i on es fan «diferents» el matrimoni canònic i el matrimoni civil. Els cristians estem incorporats a Jesucrist pel baptisme i la confirmació, i el nostre amor és i ha de ser viscut segons la caritat de Déu, difosa per l'Esperit Sant en el cor dels creients (vegeu Romans 5, 5), és i ha de ser viscut com a testimoni de l'amor amb què Crist ha fet —és— aliança nova i eterna entre Déu i els homes. Això és així per a tot cristià, en qualsevol manifestació de l'amor, i les característiques de l'amor que descriu el capítol 13 de 1 Corintis citat abans són l'explicació d'aquest amor cristià. «L'amor ve de Déu», deia sant Joan (1 Joan 4:7).

Quan es tracta de l'amor conjugal entre cristians aquest amor reflecteix i

actualitza l'amor esponsal de Déu envers el seu poble, de Crist envers la seva Església. La imatge plena d'amor entre cristians no és una parella humana de sants, sinó l'amor esponsal de Crist per l'Església. «Amb el baptisme, sagrament de la fe, l'home i la dona, una vegada per sempre s'insereixen en l'aliança de Crist amb l'Església, de manera que la seva comunitat conjugal sigui assumida en l'amor de Crist i enriquida amb la força del seu sacrifici. D'aquesta nova condició se segueix que el matrimoni vàlid dels batejats és sempre sagrament. Amb el sagrament del matrimoni, els esposos cristians expressen el misteri de la unitat i de l'amor fecund entre Crist i l'Església i en participen» (Ritual del matrimoni, nn. 7, 8). Els cristians, doncs, estan cridats a celebrar el sagrament del matrimoni, a rebre en l'Església el segell de l'amor de Déu l'Esperit Sant— sobre l'aliança conjugal. Crist surt a l'encontre dels esposos cristians, per fer-ne el signe del seu mateix amor!

la Bíblia a l'abast

Perquè el qui és home de Déu arribi a la maduresa

(2Tm 3:14-4:2)

Josep M. Aragonès, rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

Un retrat de la societat de consum

Per poder captar amb tota la seva força la lliçó de la perícopa de l'Apòstol que proclamem avui, fóra molt útil llegir des del principi aquest capítol tercer de la segona carta a Timoteu.

«Ja saps que als darrers dies vindran temps difícils. Hi haurà homes egoistes, amics del diner, vanitosos, orgullosos, difamadors, rebels als pares, desagradats, profanadors sense cor, venjatiu, calumniadors, intemperants, cruels, enemics del bé, traïdors, impulsius, encegats, amics del plaer més que de Déu» (vv. 1-4). En la intenció de sant Pau, aquest retrat, certament esgarriós, vol ser una visió anticipada d'allò que s'esdevindrà «als darrers dies» (v. 1) del món, quan el retorn definitiu del Senyor sigui ja imminent. La desviació i la corrupció morals faran descaradament la seva aparició entre la humanitat. Això, però, que ha de venir, «aquests temps difícils» (v. 1), en certa manera ja era allí, en temps de l'Apòstol i de la primitiva comunitat cristiana, i ara en els nostres temps també és en la nostra societat. Perquè, de fet, els darrers temps ja havien començat amb la pasqua de Jesús. I són els que encara vivim ara. El

ferment de l'Evangeli es va obrir pas de mica en mica i amb dificultat. Però no s'atura. Cal que el cristià —«el qui és home de Déu» (v. 17a)— es mantingui ferm i sigui alhora realista i caut. El mal és en la humanitat i hi actua. Fins i tot sota aparença de bé. «Aquests homes mantindran les aparences de la pietat, però —y aquí rau la pedra de toc— rebutjaran la força que posseeix» (v. 5b). L'Evangeli no és mai alienant. És revulsiu, té una immensa força transformadora. No serveix per tranquil·litzar la consciència dels benpensats, incapaces d'obrir-se a l'amor universal. Aquí és on podem reprendre el retrat de la societat d'aquell temps que l'Apòstol dibuixava amb traç valent al començament i fer la crítica lúcida de la nostra societat fonamentada en l'egoisme, el posseir, l'agressivitat, la violència, la manca de solidaritat, l'absència de reflexió, que prescindeix de Déu i per això ho posposa tot i tothom al seu guany personal i immediat. La nostra societat egòlatra i de consum, que empeny la gent a posseir el que ella vol col·locar-los-hi, mentre els deixa morir de fam i d'incultura. Una societat així no és cristiana ni humana. «Aparta't de gent així!», crida sant Pau al seu deixeble (v. 5c).

En primer lloc cal que sigui de ferma en la fe rebuda: «Persevera en la doctrina que has après i que has acceptat amb tota confiança» (v. 14). I ara l'Apòstol farà l'elogi de la catequesi: «Des de menut coneixies les Sagrades Escripures que tenen el poder de donar-te la saviesa que duu a la salvació a través de Jesucrist» (v. 15). La catequesi ha de començar a casa, «des de ben petit». Una catequesi que sàpiga donar saviesa —els continguts insubornables de la fe—, que porti a la salvació —no es tracta únicament de conèixer Jesucrist: cal viure'l— a través de la fe que es posa de manifest en la pràctica de la caritat. Això és el que fa que «l'home de Déu sigui madur», cristià adult en la seva fe, «sempre a punt per a tota obra bona» (v. 17). Necessitem com mai una catequesi que comenci a casa i acompanyi el cristià tota la vida fins a la seva maduresa definitiva. El cristià ha de ser un predicador incansable de «la paraula de l'Evangeli»: en tot moment, amb oportunitat o sense, amb esforç per convèncer, amb esperit crític que si convé sap reprendre, però donant sempre esperança, que el mal —que certament existeix— ja sabem com es venç: amb la força de la creu i la resurrecció. Per això el cristià ha de «saber ser un mestre que

sap ensenyar» (4:2). Que lluny que estem d'aquest advertiment «formal» de sant Pau, nosaltres tan plàcidament conformistes amb una religiositat també de consum. Desenganyem-nos, ser cristià, més que difícil, és terriblement incòmode. «Tots el qui vulguin viure piadosament en Jesucrist, seran perseguits» (v. 12).

La força de l'Escriptura

«Tota l'Escriptura és inspirada per Déu» (v. 16a). D'aquest fet li ve tota la força que té. No és cap invent de la humanitat ni sols expressió d'un moment de la seva cultura, tot i que també es troba això en les pàgines de la Bíblia. L'Escriptura és sobretot paraula de Déu. Per això «és útil per ensenyar, convèncer, corregir i educar en el bé, perquè l'home de Déu sigui madur, sempre a punt per a tota obra bona» (vv. 16b-17). Ara preguntem-nos: som realment madurs en la nostra fe? Estem sempre a punt per a tota obra bona? Quin és el nostre compromís cristià? Com llegim la Bíblia, si és que la llegim? «Tu, però, sigues sobri en tot, suporta els sofriments, fes obra d'evangelitzador, compleix bé el teu ministeri» (4:5). Vet aquí l'ideal del ser cristià, home de Déu.

Barcelona

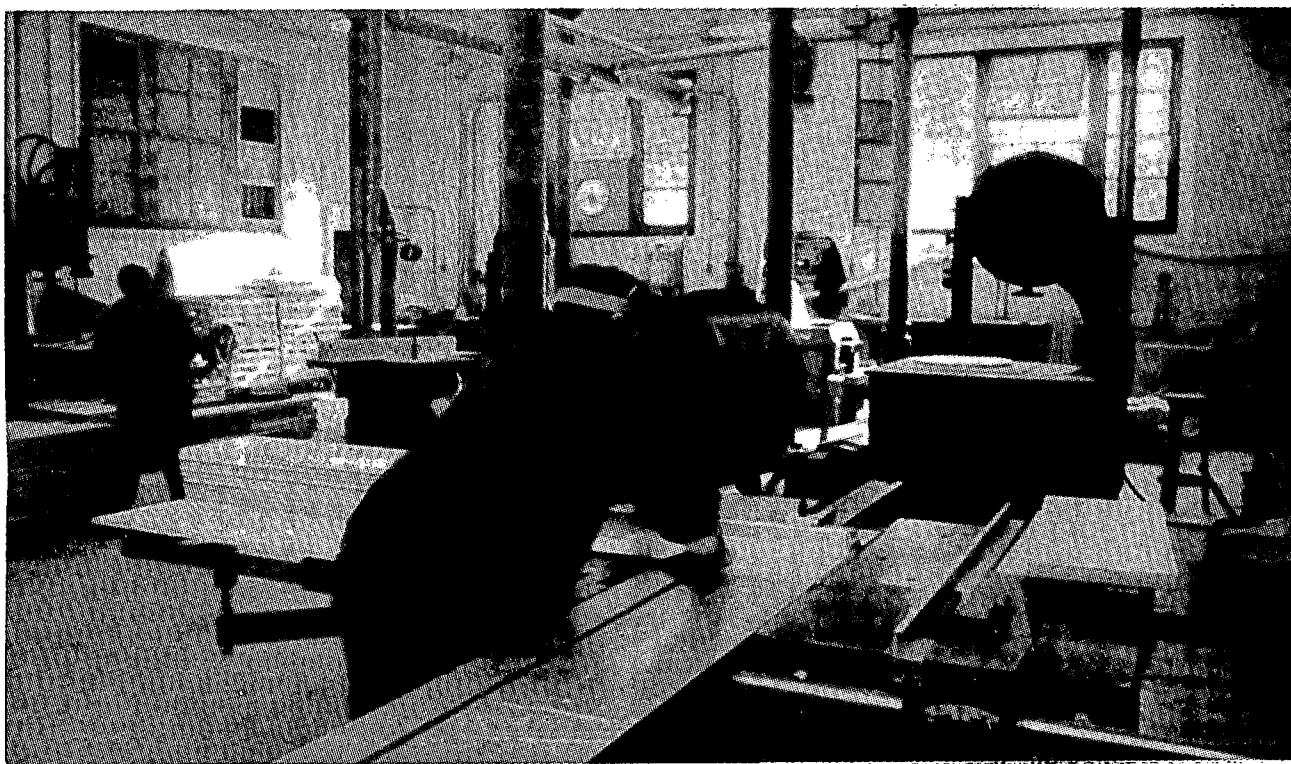
diòcesis

Reixes enllà

■ El Secretariat de Pastoral Penitenciària presentarà els reptes de futur amb motiu del desè aniversari

BARCELONA.— Amb el pretext del seu desè aniversari que se celebrarà l'any vinent, el Secretariat de Pastoral Penitenciària (Sepap), de l'arquebisbat de Barcelona, va encetar el nou curs amb una taula rodona sota el títol «Deu anys del Sepap:

perspectives i reptes per al 2000». El Secretariat, segons el seu director, Mn. Andreu Oliveras, «no es projecta tant de reixes endins com de reixes enllà». Es basa, per tant, en la relació del pres amb la comunitat cristiana i la societat.

Presos treballant en el taller de la Model.

Persones vinculades a la història del Sepap, com Paco Vicente, M. Lluïsa Pascual, Núria Sastre i Mn. Oriol Xirinachs, van participar en la taula rodona que va tenir lloc el 3 d'octubre al Col·legi Jesús Maria de Barcelona. L'objectiu va consistir a repassar la història del Sepap, entreveure alhora els nous reptes a què caldrà donar resposta, així com les propostes i els plantejaments que ajudin a dibuixar el futur.

El mes de maig de 1989 el doctor Narcís Jubany va aprovar el Secretariat, i així es plasmava un treball iniciat el 1982. Per commemorar l'aniversari l'arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard M. Carles, presidirà el 26 de juny de l'any vinent una celebració solemne. En l'eucaristia, es presentaran en forma de document els reptes del Secretariat amb vista al futur,

tal com ha informat Mn. Oliveras.

Una pinzellada dels reptes que s'albiran són, d'una banda, treballar per la coordinació dels diferents voluntariats i institucions que treballen en presons (Sepap, Creu Roja, etc.) i, de l'altra, formar i especialitzar els voluntaris del mateix Secretariat perquè siguin capaços de donar resposta a l'augment progressiu d'immigrants i de malalts mentals a les presons, entre altres col·lectius.

Les mancances dels centres penitenciaris, malgrat els avenços, són moltes. La qüestió sanitària, per posar-ne un exemple, s'ha solucionat amb l'acondicionament d'un hospital penitenciari a Terrassa. En canvi, destaca Mn. Oliveras, que treballa com a sacerdot de la Model, «tota la qüestió referent als malalts mentals encara està per fer: com que no hi ha

prou institucions mentals, els acullen a les presons on es limiten a facilitar-los medicació i un servei de psiquiatria».

Si bé cada vegada hi ha més professionals que treballen en institucions penitenciaris —psicòlegs, criminòlegs, assistents socials—, Mn. Oliveras destaca la manca d'atenció personalitzada per la massificació. A la Model, per posar-ne un cas, hi ha fins a 1.200 presos preventius.

Quant a la reinserció, Mn. Oliveras afirma que no hi ha un programa, una pastilla o un tractament màgic, sinó que hi ha un rerefons molt important: «No hi pot haver reinserció si un no ha tocat a fons la seva vida, si no ha tractat en profunditat l'arrel dels seus problemes.»

Carme Munté

MENORCA

John Johnston: «Existeix voluntat d'unió entre fe i cultura»

MAÓ.— El germà superior de la congregació de Sant Joan Baptista de la Salle, John Johnston, ha visitat les dues comunitats educatives de la seva congregació que treballen a Menorca. El superior general va manifestar als mitjans de comunicació que «en les nostres comunitats educatives existeix una gran voluntat d'unir la fe i la cultura». Segons Johnston, «tenim escoles de gran qualitat per donar una formació important per al futur en el marc de la religió catòlica, encara que amb un profund respecte a la llibertat de culte dels nostres alumnes». I continua: «Volem atreure els alumnes a la fe de l'Església, però sense impositcions, respectant la voluntat de cadascú.»

El germà Johnston, d'origen nord-americà, resideix a Roma des de fa 22 anys, on exerceix com a superior general de la congregació de la Salle, càrrec que ha d'ocupar fins al 2000. La seva tasca principal és coordinar i supervisar els centres educatius que la Salle té en els 80 països on la congregació és present. (G.F.M.)

TORTOSA

Cent professors de religió són «enviats» com a educadors de valors

TORTOSA.— El bisbe de Tortosa, Mons. Xavier Salinas, en l'eucaristia que s'oficia cada any en començar el nou curs escolar, va dir als 102 professors assistents: «L'Església us envia a educar.» Tot seguit cada un dels laics i alguns preveres van rebre el nomenament oficial en l'àmbit de Primària i ESO. En la primera part de l'acte, celebrat el 26 de setembre a la Casa Diocesana d'Espiritualitat de Tortosa, la religiosa teresiana Anna M. Roig va glossar el document episcopal *Identitat del professor de religió*. Va posar èmfasi en la dimensió transcendent, així com en l'actitud d'esperança que ha de tenir l'educador catòlic, i va dir: «Allí on hi ha un mestre que viu l'Evangel·li, la resposta del deixeble sempre és positiva.» (J.B.B.)

URGELL

Roma envia la Positio dels preveres màrtirs

TREMP.— El P. Rómuald Rodrigo, postulant de la causa dels preveres màrtirs durant la guerra civil davant la Congregació dels Sants, ha lliurat al bisbat d'Urgell la Positio: un volum de 313 pàgines que recull la síntesi de 1.714 folis amb la informació enviada sobre el grup de set preveres assassinats

l'agost de 1936. Al procés dels preveres, encapçalats per Pasqual Araguàs, s'hi ha afegit la documentació relativa a Josep Tàpies Sirvant, organista de la Pobra de Segur. La Positio significa el vistiplau de la informació i el pas al dictamen definitiu de l'Església. (A.M.)

Tarragona

Una institució plena d'entrebancs

■ Dediquen una investigació a la Universitat Pontifícia de Tarragona, de la qual s'ha commemorat el centenari

TARRAGONA.—Desconfiança de les diòcesis sufragànies, problemes econòmics, qualitat insuficient de la docència i voluntat centralitzadora del Vaticà. Aquests són, segons Mn. Manuel Fuentes, alguns dels entrebancs amb què va topar la Universitat Pontifícia de Tarragona i que van motivar-ne la clausura el 1933. Enguany s'ha celebrat el centenari del primer curs.

Mn. Fuentes va presentar aquestes conclusions l'1 d'octubre passat en la lliçó inaugural del nou curs de l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós de Tarragona, que al mateix temps va servir com a clausura dels actes del centenari, encetats el maig passat. Fuentes ha dedicat la seva tesi de llicenciatura precisament a la Universitat Pontifícia, de la qual pràcticament no se'n tenia cap dada. La institució va representar «un esglaió més en la preocupació per la formació del clergat del papa Lleó XIII». Aquest va permetre que els seminaris de les seues metropolitanes tinguessin la capacitat de concedir graus amb la presentació prèvia al Vaticà d'uns estatuts i el compliment d'una sèrie de requisits. Així doncs, entre 1896 i 1897 es van crear a l'Estat espanyol deu universitats pontifícies. Cadascuna constava de tres facultats: Teologia, Filosofia Escolàstica i Dret Canònic. L'alumnat estava integrat exclusivament per sacerdots.

En el cas de Tarragona, el decret d'erecció va ser signat el 14 d'agost de 1897, i l'octubre del mateix any començava el primer curs, amb una certa precarietat, ja que dues de les facultats —Filosofia i Dret— no tenien encara prou docters. Aviat es van fer patents alguns dels problemes que patiria tota la seva vida, comuns a la majoria d'univer-

sitats pontifícies espanyoles. A la pràctica, tant la majoria de professors com d'alumnes eren els mateixos que els del seminari diocesà. Això era degut al fet que els alumnes dels bisbats sufraganis (tota la resta de Catalunya) havien de fer dos anys previs d'adaptació. Des d'aquests bisbats, a més, s'acusava la Pontifícia que el seu nivell acadèmic no

tificia, com ara que el 1920 el sou dels professors era de 1.750 ptès. anuals o que, segons el reglament, la vestimenta per donar classe havia de ser *manteo* y *bonete con borla sencilla del color de la Facultad*. Un altre aspecte destacat de la vida de la institució van ser les vetllades literàries. Del professorat de la universitat, Fuentes va destacar que un nombre

Manuel Fuentes, durant la lliçó inaugural al seminari de Tarragona.

era superior al dels seminaris propis. El primer curs, les tres facultats van sumar un total de 163 alumnes (sense incloure els de Llatinitat i Humanitats, que vindria a ser com el Batxillerat previ als graus). El darrer curs, el nombre d'estudiants era de només 104.

Manteo y bonete

L'exposició de Fuentes també va recollir aspectes més anecdòtics de la Pon-

considerable de docents van ser posteriorment bisbes. Entre ells, dos cardenals: Isidre Gomà i Francesc d'Assís Vidal i Barraquer. Precisament aquest va ser el darrer canceller de la universitat (com a arquebisbe de Tarragona). Els anys vint s'acusà els seminaris catalans de fomentar el catalanisme i el mateix Vidal i Barraquer va rebre una carta de Primo de Ribera en què l'acusava de manca de patriotisme perquè havia permès que s'utilitzés el català durant la inauguració del curs 1925-1926. En realitat, i tal com era habitual, tot l'acte s'havia fet en llatí.

La vida de la Pontifícia de Tarragona, així com la de les de la resta de l'Estat, va iniciar la seva fi el 1931 quan el papa Pius XI va demanar que s'aprovessin uns nous estatuts, que preveien un augment de la qualitat docent i, en conseqüència, més dotació econòmica. L'Església espanyola, de sobte mancada de recursos per l'arribada de la República, no va poder complir amb aquests requisits. Tot i que el cardenal Vidal i Barraquer va intentar que es donés un termini més ampli per assolir les demandes del Vaticà, el curs 1932-1933 va ser el darrer de la Pontifícia de Tarragona.

G. Soler

Vocació universitària

La cloenda dels actes del centenari de la Pontifícia de Tarragona van ser presidits pel conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Joan Maria Pujals, i per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Lluís Martínez Sistach. Pujals va ressaltar que «l'existència de la Universitat Pontifícia confirma que Tarragona és una gran seu metropolitana i que sempre ha tingut vocació universitària». D'altra banda, Mons. Lluís Martínez Sistach, acompanyat per l'arquebisbe emèrit Ramon Torrella, va afirmar que «la Universitat possibilita als seminaristes quedar-se a Catalunya a l'hora d'aconseguir estudis de grau superior. Aquesta tradició universitària fa palès que l'home no pot prescindir de la cultura i l'Església no pot ni vol viure d'esquena a la cultura. Bona mostra la tenim en l'emergent Escola Universitària de Treball Social i l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós per incrementar la formació dels laics».

Joan Boronat

Si tu vols,
el teu anunci
el poden veure:

40.000 persones

cada setmana

a tot Catalunya.

Posa
un anunci
a
CATALUNYA CRISTIANA

Telèfon
93 490 59 88

Barcelona

La Fundació Joan Maragall: tradició i innovació

■ Per primera vegada s'inicia un curs sobre la situació del català

BARCELONA.— Les activitats de la Fundació Joan Maragall inclouen per a aquest any, d'una banda, les ja tradicionals sessions de reflexió de l'actualitat cultural i religiosa del mes i, de l'altra, innovacions com un curs sobre la situació de la llengua catalana.

La primera sessió de reflexió va anar a càrrec de Miquel Tresserras, degà de la Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna. La del mes de novembre (dia 9) anirà a càrrec de la periodista i directora de Ràdio Estel, Teresa Pou. El mes de desembre (dia 14) serà impartida per Josep M. Casasús, degà dels estudis de periodisme de la Universitat Pompeu Fabra. Les sessions tindran lloc al centre Passatge, situat al passatge Mercader de Barcelona, ja que l'auditori de la Fundació està en obres.

El curs *Obertura a l'islam* es farà cada dijous des del quinze d'octubre fins al dotze de novembre i serà un primer tast de la cultura musulmana de la mà de Dolors Bramon i Víctor Pallejà. El temari inclou els orígens de l'islam, la vida religiosa quotidiana, dret, política i soci-

etat, i cultura i formes de vida, i les sessions es realitzaran a l'auditori de l'Institut d'Educació Contínua de la Universitat Pompeu Fabra.

En col·laboració amb el Moviment de Professionals Catòlics de Barcelona s'inicia per primer cop un curs sobre la situació de la llengua catalana, tenint en compte sobretot la polèmica que ha suscitat en el terreny polític i mediàtic en els darrers temps. El seminari estarà coordinat per Noemí Ubach, constarà de quatre sessions a l'any i cadascuna comptarà amb un ponent diferent. El primer serà Albert Branchadell, filòleg i autor del llibre

D'esquerra a dreta, Ramon Pla, Ricard M. Carles i Antoni Matabosch.

Liberalisme i normalització lingüística i el segon, el sociòleg Salvador Cardús.

D'altra banda, el desè simposi, que tindrà lloc del 16 al 19 de novembre, du per títol *Les darreries. Com acabarà tot* i comptarà amb Josep M. Esquirol, Santiago del Cura, David Jou, Armand Puig i Josep Maria Rovira Belloso i al mes de març s'inicia un curs coordinat pel filòsof Pere Lluís Font anomenat *Figures*

del pensament cristià. Edat Mitjana.

A Lleida s'organitza un curs sobre *Creació estètica i transcendència* i un seminari sobre *Kierkegaard: ètica, estètica i transcendència*.

Com cada any la Fundació ha convocat per novè any consecutiu el premi Joan Maragall d'assaig sobre cristianisme i cultura.

Miriam Díez i Bosch

Primer aniversari del santuari de Schönstatt

VALLDORÈIX.— El 18 d'octubre el Moviment Apostòlic de Schönstatt celebrarà el primer aniversari de la benedicció del Santuari dedicat a la Mare de Déu sota l'advocació de la Mare Tres Vegades Admirable de Schönstatt.

Ubicat a Valldoreix, aquest santuari constitueix el número 141 a tot el món i és una còpia fidel del santuari original, consagrat el 1914 pel fundador del Moviment, el P. José Kentenich.

El principal objectiu del Moviment és forjar una nova comunitat basada en homes nous, homes que visquin la unió entre fe i vida, integrant el natural amb el sobrenatural, ajudant així a la recristianització d'Occident.

Rufi Álvarez

Moviment Apostòlic de Schönstatt

EL PRODUCTE QUE LI RESOL
DE DEBÒ
EL PROBLEMA
DE NETEJA DE CAMISES I
ALTRES PECES.

T2000

Demani'l a la seva drogueria o
supermercat.
Ens ho agrairà!

La campana Montserrat s'hissa fins al seu campanar

BARCELONA.— La campana Montserrat es va hissar el 2 d'octubre fins al seu campanar de la catedral de Barcelona. Els seus 3.700 quilos van pujar fins a 70 metres. A més, per commemorar la festivitat dels Àngels Custodis, els bombers de Barcelona van posar garlandes de flors als àngels de la façana del temple. L'acte d'elevació de la campana s'emmarca dins la celebració dels 700 anys de la col·locació de la primera pedra de la catedral. (F.D.)

Retrobament amb el passat

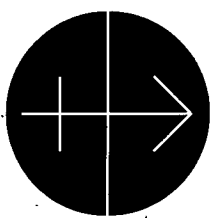
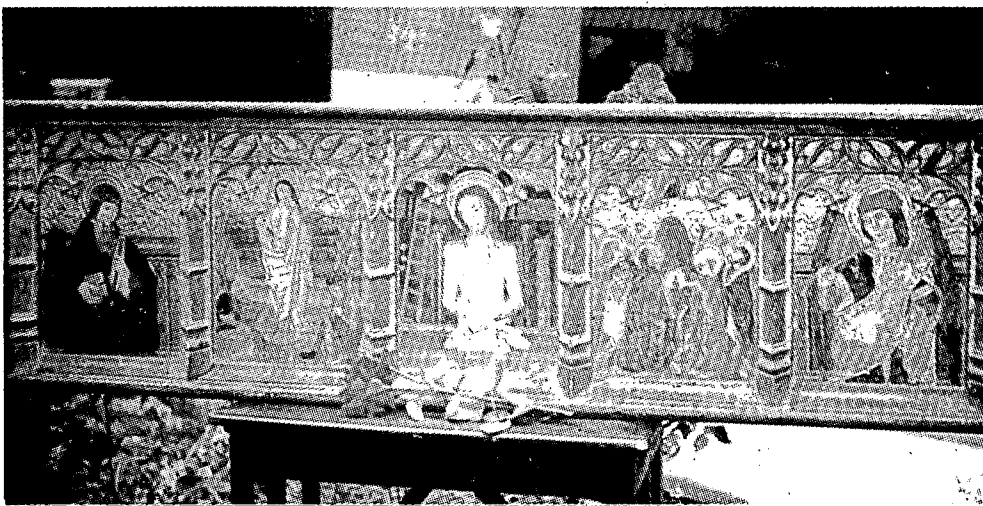
■ Bona marxa en la restauració de la predel·la del retaule de Bolvir, desapareguda durant 62 anys

BOLVIR.— Francesc Balcells, rector de Bolvir, contempla satisfet la bona marxa de les obres de recuperació de la predel·la del retaule gòtic originari de l'església parroquial de Santa Cecília. Encara li costa creure que s'hagi recuperat de manera gairebé «miraculosa» aquesta obra d'art de valor incalculable desapareguda durant 62 anys i que per a ell suposa un retrobament amb el passat.

Dos joves del servei de Patrimoni de la Generalitat, concretament del Centre de Restauració de Béns Mobles de Sant Cugat, s'encarreguen de netejar i recuperar una de les valuoses peces que en les èpoques de més esplendor va contenir l'església, entre sofisticades mesures de seguretat. Ha estat una tasca dura, perquè estava més malmesa que no semblava. Malgrat tot, Mn. Francesc Balcells espera que a finals d'aquest mes d'octubre ja estigui tot a punt per incorporar la predel·la a la resta del retaule.

Tot va començar el 26 de juny passat. Amb molta discreció i de manera estrictament anònima, algú va fer arribar al bisbat

Predel·la del retaule de Bolvir.

Ajuda a l'Església Necessitada

Associació Pública Universal dependent de la Santa Seu
Ferrer del Río, 3 - 28028 MADRID - Tel. (91) 725 92 12

Filial: Luis Antúnez, 24, 2n 2.ª - 08006 BARCELONA - Tel. (93) 237 37 63
C/c. 1260-2110027312. Banco Central Hispano. Vía Augusta, 6. 08006 Barcelona

MISSES a favor de l'Església de l'Europa de l'Est i del Tercer Món

¿Sap que milers de sacerdots de l'Església Missionera i de l'Europa de l'Est no més poden subsistir gràcies als estipendis de Santes Misses que "Ajuda a l'Església Necessitada" fa arribar a aquests vertaders deixebles de Crist avui dia?

COL-LABORI amb la missió evangelitzadora d'aquests milers de sacerdots, **ENCARREGANT** la celebració de Misses —al mateix estipendi de la seva diòcesi— a través de la nostra associació. Ells aplicaran la Santa Missa por les **SEVES INTENCIONS**.

Retaule del s. xv

La predel·la és una peça de 185x55 cm que està formada per cinc quadres. Hi estan representats sant Antoni Abat, la Resurrecció, Ecce Homo, l'Ascensió i sant Rafel. Completa els cinc quadres els misteris del Rosari: la Presentació, el Nadal, l'Epifania, Pentecosta i la Coronació. Considerada com una de les obres més belles dels pintors de l'Edat Mitjana que s'han conservat a les esglésies de la Cerdanya, el retaule podria haver estat obra de Rafael Vergós. Data del segle xv i estava instal·lat al fons de la nau, darrere de l'altar.

d'Urgell informació sobre una peça única desapareguda 62 anys enrere. El 10 de juliol el retorn es va fer efectiu i va arribar a l'edifici del Palau Episcopal.

Mn. Balcells assegura que és una alegria rebre aquesta peça d'art a la seva parròquia 62 anys més tard de la seva pèrdua, però no només per a Bolvir, sinó també per a tota la Cerdanya. És una peça inigualable entre la producció artística que es pot trobar a la Cerdanya nord i sud, on tot el que es conserva és de segles posteriors.

M.C. Orduña

● Desitjo que es celebrin
MISSSES per les següents intencions:

.....
.....
.....

Envio Ptes. com a DONATIU

Per: Gir ☐ Transf. ☐ Xec ☐

Nom i cognoms:

Carrer i núm.:

C. Postal i Ciutat:

Lleida

Primera fornada de docents de religió

■ Oberta la matrícula per al curs 98/99 de l'Institut Superior de Ciències Religioses

LLEIDA.— Fins al 22 d'octubre és obert el període de matrícula per als diversos cursos en l'àmbit de la teologia i la pastoral de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Lleida (IREL). Es dona la circumstància que al final d'aquest curs

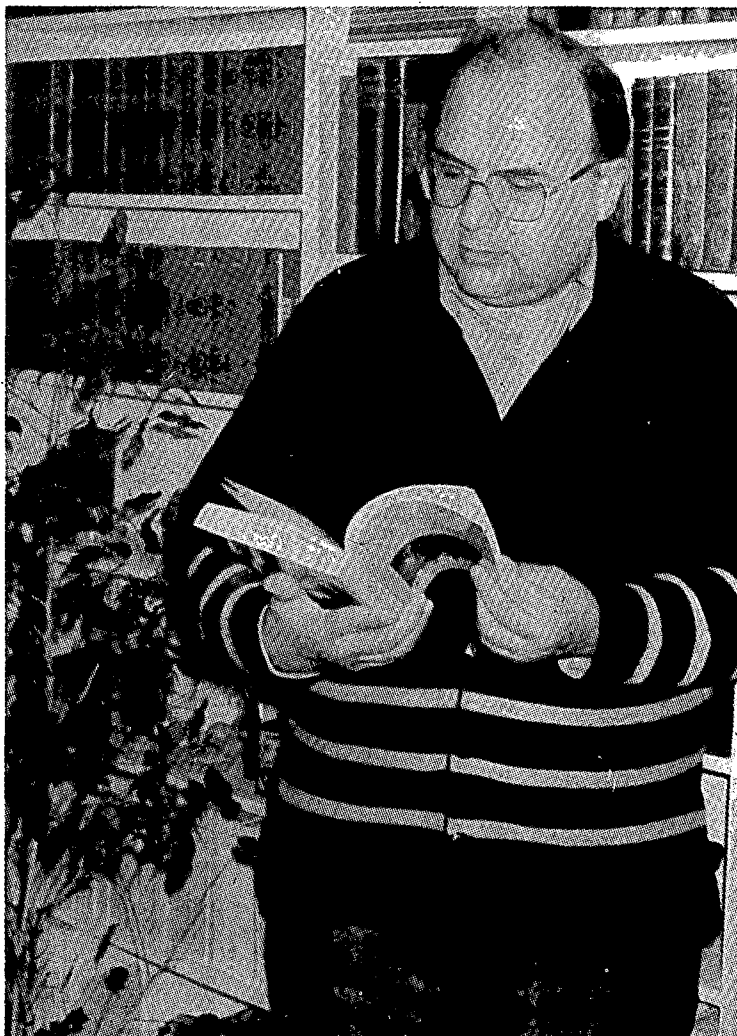
sortirà la primera fornada de diplomats en Ciències Religioses. Així, uns quinze alumnes aconseguiran aquesta titulació que els acreditarà per a l'exercici de la docència de la religió en l'ensenyament secundari i en el batxillerat.

El teòleg Ramon Prat, director de l'Institut, ha manifestat que està previst que els alumnes matriculats enguany superin els 200. En el curs anterior se'n van inscriure un total de 210, dels quals 97 eren universitaris lleidatans que cursaven a l'IREL crèdits de lliure elecció. En aquest curs les matèries programades de lliure elecció són vint, entre les quals destaca Psicologia i Religió, Sociologia del Fet Religios, Ecumenisme, Fenomenologia del Fet Religios i Història de l'Església.

Cada any l'IREL ofereix diversos cursos i seminaris especials perquè l'alumne pugui cursar els quinze crèdits que figuren en el pla d'estudis. Entre els programats per a aquest curs destaca el cicle dedicat a la Creació Estètica i Transcendència, amb la col·laboració de la Universitat de Lleida, l'Institut d'Estudis Ilerdencs, la Fundació Joan Maragall i el grup Francesc Eiximenis.

Altres cursos i seminaris són: «Kierkegaard: ètica, estètica i transcendència», «La literatura i la recerca del sentit», «Didàctica de la religió a la secundària»; així com un curs de pastoral de joventut, un de formació de catequistes, un sobre la feminitat i pastoral de la salut, i finalment un curs dedicat als universitaris i la fe. Destaca també un seminari sobre doctrina social de l'Església, un seminari de professors universitaris amb el tema «Universitat, ètica i fe», un d'estudiants i professors sobre temes d'actualitat i per acabar un altre per als professors de religió de secundària amb el tema «Elaboració de materials didàctics per a l'aula de religió».

Jordi Curcó

Ramon Prat, director de l'IREL.

TARRAGONA

Inaugurada la Casa de la Misericòrdia de Reus

REUS.— Coincidint amb la Festa Major de Reus, l'arquebisbe de Tarragona, Lluís Martínez Sistach, va inaugurar el 25 de setembre la llar d'acollida Casa de Misericòrdia, amb capacitat per a 24 persones. L'objectiu és atendre persones malaltes, amb necessitats físiques o psíquiques, amb migrants recursos econòmics o bé socialment marginades. Malgrat que la benedició de la Casa s'ha produït ara, ja funcionava des de principis d'aquest any. A cura de l'orde dels Germans Franciscans de la Creu Blanca, està instal·lada al carrer de l'Hospital de Reus. La rehabilitació de l'edifici ha estat possible gràcies als donatius de ciutadans i anònims. (J.B.)

URGELL

Publicat el projecte de pastoral d'adolescents

LA SEU D'URGELL.— La vicaria de pastoral acaba de distribuir a les parròquies del bisbat el projecte de pastoral de preadolescents i adolescents que intenta ser «una ajuda per acompanyar en l'animació de la fe dels nois i noies que surten de la catequesi». El projecte recomana el contacte amb el món dels adolescents i una acció global que contempla la formació i educació humanes. Com a mètode de treball, el projecte assenyala diversos mitjans: cinefòrum, testimonis, col·loquis, tallers, treball de grup, etc. L'animador de grup ha de ser, segons el projecte, «pacient i ferm en les conviccions, prudent, dialogant, obert, humanament madur i amb una vivència cristiana». El text l'han preparat Pere Balagué, delegat diocesà de catequesi, Núria Piqué i Montserrat Juanmartí. (A.M.)

Solsona

Els joves enceten l'homenatge als màrtirs claretians

SANT PERE DELS ARQUELLS.— L'anunciada beatificació del màrtir claretia, sacrificat el 1927 a Mèxic, i l'emotiu discurs del rector de Cervera, Mn. Josep Torres, van reforçar els actes centrals de l'esperat homenatge claretia als màrtirs de l'orde. Els fidels més joves van ser els responsables d'encetar l'homenatge anual que la congregació claretiana de Catalunya va organitzar el 20 de setembre al Mas Claret. El vicepostulador Miquel Bonjoch, responsable de moure les comunitats, va creure convenient de «passar la flama als més joves»,

per tal d'encomanar-los la vivència de l'homenatge.

Si bé l'acte central va tenir lloc el dia 20, durant la vigília, la joventut va precedir la multitud amb una festiva vetlla de nit al mateix espai martirial, que fou molt participada. L'edició d'enguany va celebrar els 56 anys d'aquest esdeveniment, amb la presència de figures destacades del món claretia, com el pare provincial, Ramon Olomí, i el postulador general, Rafael M. Serra.

Un dels moments més emotius de la jornada el va protagonitzar el rector de

Cervera, Mn. Josep Torres. Les seves paraules de record van ser per a una quinzena de joves torturats quan ell tenia només 9 anys; un fet que l'impactà extraordinàriament. El seu missatge de dolor per les víctimes innocents va arribar a tots els fidels, gràcies a la detallada descripció de les imatges viscudes per Mn. Torres, que va veure des de casa seva «els nois al damunt d'un camió, lligats de mans després d'haver estat torturats, i amb un únic destí: la seva mort irremediable».

Durant l'acte es va fer una menció especial als 273 màrtirs claretians que la

congregació ha perdut en els darrers segles. Un d'aquests, sacrificat a Mèxic el 1927 mentre actuava a favor del poble mexicà atenent les seves necessitats espirituals i sanitàries, va ser recordat amb motiu de la seva propera beatificació. Tot fa pensar, però, que aquest nomenament no es produirà encara en l'actual viatge que el Papa té programat a Sud-amèrica, ja que es tractarà d'una visita llampec, segons el calendari previst per la Santa Seu.

Albert Muntada

Una història d'amor, respecte i esperança

■ «Doneu les flors abans que el pa», lema d'Amics de la Gent Gran

El 1987, Salut Camps decideix aparcar la professió com a enginyera per, amb només 20 anys, dedicar-se de forma vocacional a les persones grans que viuen soles a la ciutat de Barcelona. Amb els mínims recursos i amb la col·laboració d'una desena de persones funda Amics

de la Gent Gran. Aquesta entitat està associada a la *Fédération des Petits Pauvres*, present a França, el Marroc, EUA, el Canadà, Irlanda, Mèxic i Alemanya. En els onze anys de vida l'associació ha atès més de 3.000 persones.

Salut Camps, directora d'Amics de la Gent Gran, explica que les persones grans que atén ara són molt diferents dels ancians i ancianes de fa onze anys: «Actualment les persones grans viuen més, hi ha més esperança de vida, més longevitat..., presenten una problemàtica diferent: viuen en precarietat, en soledat, aïllades i com que pateixen discapacitats físiques i psíquiques no poden sortir de casa. La mitjana d'edat dels avis i àvies que atenem ha augmentat i se situa en els 85 anys.» Amics de la Gent Gran s'ocupa d'un ancià o anciana fins al moment de la seva mort, sense res a canvi. La persona gran no paga ni pot deixar herències ni testament a nom de l'entitat.

«Doneu les flors abans que el pa» és el lema d'Amics de la Gent Gran. Les flors són, segons Salut Camps, l'amistat que ofereixen els 600 voluntaris de l'entitat a les persones grans sigui quina sigui la seva situació: «Els grans necessiten un respecte i una dignitat, i els oferim una amistat de tu a tu.»

L'associació ajuda les persones grans que viuen una situació de soledat i precarietat. En aquest sentit, destaca el paper dels voluntaris: «Ofereixen amistat, tendresa, afecte, tot el que es rep d'un amic», recalca Camps.

Amics de la Gent Gran coordina tot el seu treball amb entitats del sector de la vellesa i del voluntariat per complementar esforços, i també du a terme una tasca molt important de sensibilització sobre el tema dels ancians i ancianes.

Estratègies de treball

El programa base de l'entitat consisteix en visites regulars als domicilis de les persones grans i vol ser una alternativa més a l'ingrés en una residència.

Foto: Kim Manresa

Amics de la Gent Gran ofereix amistat i estimació.

Aquest programa dura tot l'any i pretén dinamitzar les persones grans, oferir punts de relació amb l'exterior i possibilitar que l'usuari passi com més temps millor a casa seva, entre altres objectius.

Cada quinze dies, Amics de la Gent Gran organitza acollides a la seu de l'entitat. Així, les persones grans d'un mateix barri es reuneixen per berenar i passar la tarda, comenta Salut Camps. D'altra banda, durant l'estiu s'organitzen vacances a Sant Andreu de Llavaneres i als Hostalets de Balenyà, on es fan activitats molt diverses: gimnàstica, musicoteràpia, excursions, recitals de poemes, etc.

Altres programes que es desenvolupen són l'animació i dinamització en

residències; acompanyament a la mort; suports puntuals (anar a buscar medicaments, per exemple) i Nadals (dinar de germanor, lot de Nadal, famílies acollidores que possibiliten que un avi o àvia no passi sol aquestes dates tan assenyalsades, i campanya de reis).

Voluntaris

Amics de la Gent Gran ofereix formació destinada a augmentar l'acció voluntària i la motivació i fomentar la integració del voluntari a l'entitat. L'associació se sent orgullosa dels seus 600 voluntaris, encara que la seva directora reconeix que no n'hi ha prou per atendre totes les necessitats: «Fem una crida a totes aquelles persones que se senten

identificades per ajudar persones grans amb una relació d'amistat i respecte. Cadascú amb el temps que pugui donar.»

L'entitat necessita seguir creixent i calcula que cada vegada caldran més voluntaris, nous programes a fer perquè la realitat de les persones grans és canviant.

1999 serà l'Any Internacional de les Persones Grans, decretat per l'ONU. Segons Camps, és «un bon any perquè la gent prengui consciència que hi ha moltes persones grans i que tots arribarem en aquesta edat». Durant aquest any està previst que l'exposició «No els deixem sols» sigui itinerant. Es tracta d'una mostra que recull 250 instantànies dels fotògrafs més prestigiosos del món, com Sebastiao Salgado o Kim Manresa.

Les imatges reflecteixen l'exclusió a tot Europa i de les persones grans en particular. Aquesta exposició és un homenatge als avis i àvies i al voluntariat, i alhora és una denúncia sobre la situació de marginació que es viu a les ciutats de tot el món.

Rosa María Jané Chueca

AMICS DE LA GENT GRAN
GRASSOT, 3, 1^a
08025 BARCELONA
TEL. 93 207 67 73
FAX 93 207 67 74

Catalunya
Un país de voluntaris

Dóna
Suport
al voluntariat
a través del món
associatiu

Fomenta la
Formació
dels voluntaris

Facilita
Informació

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
Institut Català del Voluntariat

MÉS INFORMACIÓ
900 300 500

societat

Un crit d'ajuda a Catalunya

■ Es crea una plataforma de solidaritat amb la República Dominicana i Haití

BARCELONA.—Les devastadores conseqüències, tant humanes com materials, del pas de l'huracà Georges a finals del mes de setembre per les costes del Carib, han motivat la creació d'una plataforma per enviar ajuda a la República Dominicana i a Haití. Quinze ONG, que compten amb el suport de diverses institucions i administracions públiques, formen part d'aquesta iniciativa.

La plataforma centrarà les seves accions a la zona en dues etapes: la primera, consistirà a portar a terme actuacions d'emergència enviant materials de primera necessitat, com medicaments i aliments; i la segona, tindrà com a finalitat la reconstrucció productiva i d'infraestructures que han quedat destruïdes pel pas del cicló. També s'ha obert un compte corrent perquè qualsevol persona hi pugui fer la seva aportació: la Caixa de Pensions "la Caixa" 2100-0478-81-0200199345.

La idea de fer realitat aquesta iniciativa va sorgir en una reunió convocada a finals de setembre pel cònsol de la República Dominicana, Nestor Cerón, a petició de l'Associació de la Comunitat Dominicana a Catalunya. En aquest primer contacte hi van participar diverses Organitzacions No Governamentals per al Desenvolupament (ONGD) i associacions catalanes, així com representants de l'Ajuntament de Barcelona i de la Generalitat.

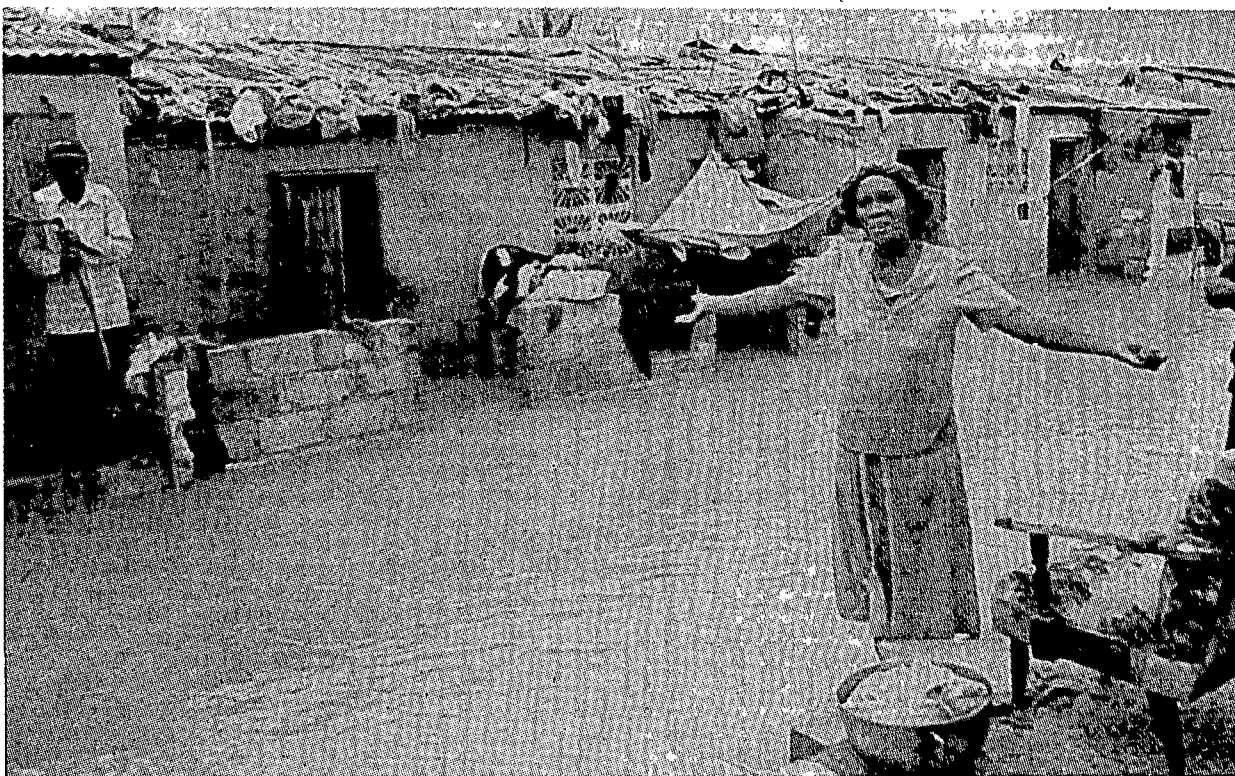
Les ONGD que formen part de la plataforma són: Associació de la Comunitat Dominicana a Catalunya, Arquitectes Sense Fronteres, Assemblea de Cooperació per la Pau, Cooperació, Creu Roja Catalunya, Delegació de Missions de la Diòcesi de Barcelona, Educació Sense Fronteres, Farmacèutics Mundi, Fundació Pere Tarrés, Gramis (Grup d'Animació Missionera), Intermón, Cas-ha-Cristians amb el Sud, Setem Girona, Solc i Veterinàries Sense Fronteres-Veternón.

Les institucions que donen suport a la iniciativa són: els consolats de la República Dominicana i d'Haití, l'Ajuntament de Barcelona, la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Barcelona, el Fons Català de Cooperació i la Federació Catalana d'ONGD.

Solidaritat dels catalans

En l'acte que va tenir lloc recentment, diversos membres de la plataforma van apel·lar a la solidaritat dels catalans per

L'huracà Georges va deixar moltes persones sense res.

ajudar els damnificats del desastre provocat per l'huracà i reconstruir la zona devastada. Joan Castillo, membre de l'Associació de la Comunitat Dominicana a

Catalunya, va destacar la importància que hagi sorgit aquesta iniciativa «perquè l'ajuda no només és per ara sinó que ha de tenir una continuïtat». Castillo tam-

bé va remarcar el mal estat de les infraestructures i dels conreus després del pas del cicló.

Cristina Carles, de Veterinàries Sense Fronteres-Veternón, va explicar que hi ha una sèrie d'actuacions que són immediates, com l'enviament de medicaments, intentar trobar un lloc per viure a la gent que s'ha quedat sense casa i solucionar el problema de les aigües contaminades que poden ser el focus de moltes malalties. Carles va dir que la plataforma s'havia constituït per tenir més força i poder ser més eficaços a l'hora d'actuar.

Mònica Torrent, de Farmacèutics Mundi, va afirmar que la primera acció que es durà a terme és la de fer arribar medicaments per evitar epidèmies, i material sanitari. També va manifestar que es farà tot el possible per respondre a les peticions que arribin des de les zones afectades pel terrible cicló.

En aquesta roda de premsa també hi van ser presents diversos representants de les institucions i administracions públiques que col·laboren amb la iniciativa. Jaume Giné, de la Generalitat de Catalunya, i Teresa Sandoval, de l'Ajuntament de Barcelona, van donar suport a la plataforma i van declarar que era una bona manera de canalitzar l'ajuda. Sandoval, també com a representant de la Federació de Municipis de Catalunya, va anunciar una aportació econòmica inicial, d'entre 10 i 15 milions.

Sandra Termes

Vides destruïdes

L'huracà Georges ha estat un dels més terribles que ha assolat la costa del Carib. Les destrosses ocasionades pel pas d'aquest destructor cicló a la República Dominicana i a Haití encara són incalculables. Ràfegues de quasi 200 quilòmetres per hora van emportar-se cases, van desbordar rius i van deixar moltes zones en una situació de total comunicació. Els conreus també van patir els efectes de l'huracà la qual cosa suposa un empitjorament de les condicions de vida ja que implicarà una major dependència de l'exterior.

La quantitat de víctimes i la importància de les destrosses del cicló catastròfic a la República Dominicana i a Haití són diferents segons les fonts. Des de Veterinàries Sense Fronteres-Veternón, ONGD que obté dades directament de les zones afectades, s'ha quantificat en un miler el nombre de morts, en mig milió les persones que s'han quedat sense casa, en un 90 per cent les collites perdudes i en un 50 per cent les zones que s'han quedat sense corrent elèctric.

Però l'huracà no es va aturar aquí i va continuar provocant estralls a les costes de Louisiana, Alabama, Mississipi i Florida. Les pèrdues són difícils de quantificar i la tasca que ara toca de reconstrucció de les zones afectades i d'intentar que la gent torni a refer la seva vida és molt complicada. Per això s'han obert diferents fronts per ajudar aquestes persones a superar la terrible situació en què es troben.

Des de l'Estat espanyol ja hi hagut diverses mostres de solidaritat. Un d'aquests ajuts ha arribat a través del govern central, que destinarà 1.500 milions de pessetes en crèdits tous a la República Dominicana i 150 milions per a ajuda alimentària a Cuba, un altre dels llocs on l'huracà ha deixat la seva catastròfica empremta.

Gent gran amb empenta

■ 1999 es dedicarà a les persones de la tercera edat

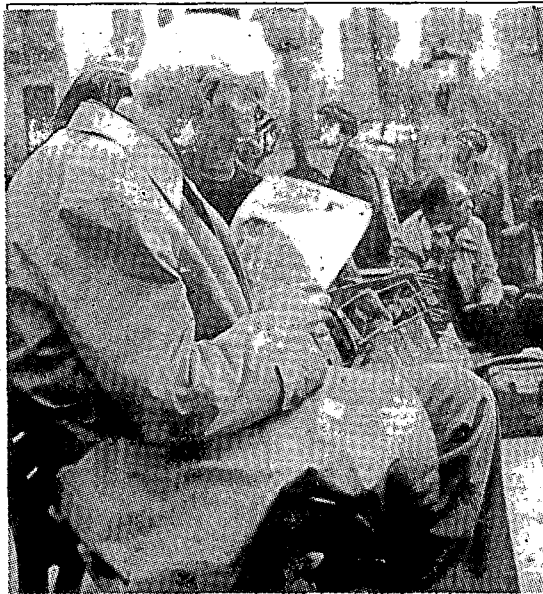
BARCELONA.— Les Nacions Unides han declarat el 1999 com a Any Internacional de la Gent Gran. Per aquest motiu, tant des de la Generalitat de Catalunya com des de l'Ajuntament de Barcelona, s'està preparant un programa d'activitats per realitzar l'any que ve. Per altra banda, l'1 d'octubre es va celebrar el Dia Internacional de la Gent Gran.

El Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya està elaborant un programa d'actes de cara al 1999 que tindran com a objectiu promoure, en el conjunt de la societat catalana, el lema de l'Any Internacional de la Gent Gran establert per les Nacions Unides: «Una societat per a totes les generacions.» Aquest organisme internacional basa el seu treball en cinc línies: independència, autorealització, atenció, promoció de la dignitat i participació social del col·lectiu de les persones de la tercera edat.

L'1 d'octubre, la direcció general d'Acció Cívica del Departament de Benestar Social va organitzar una festa a la plaça d'Europa de l'Anella Olímpica de Montjuïc per commemorar el Dia Internacional de la Gent Gran. Les activitats que es van realitzar durant aquesta jornada van servir com a punt de partida per a l'any vinent.

En la celebració d'aquesta diada hi van assistir unes 2.500 persones procedents d'arreu de Catalunya. Els assistents a la trobada van poder gaudir de diverses activitats esportives, musicals i recreatives i d'un dinar consistent en una arrossada. Els avis van participar en tallers d'informàtica o de meteorologia. La jornada va comptar amb la presència del president de la Generalitat, Jordi Pujol, i es va cloure amb un ball. A més d'aquesta commemoració, el passat mes de maig va tenir lloc el III Congrés Nacional protagonitzat per les persones de la tercera edat.

Per altra banda, el Consell Assessor de la Gent Gran, òrgan consultiu de l'Ajuntament de Barcelona en qüestions referents a la problemàtica social dels avis a la ciutat, està preparant la celebració del III Congrés de la Gent Gran que tindrà lloc els pròxims dies 20 i 21 de gener al Palau

El 1999 els avis seran els protagonistes.

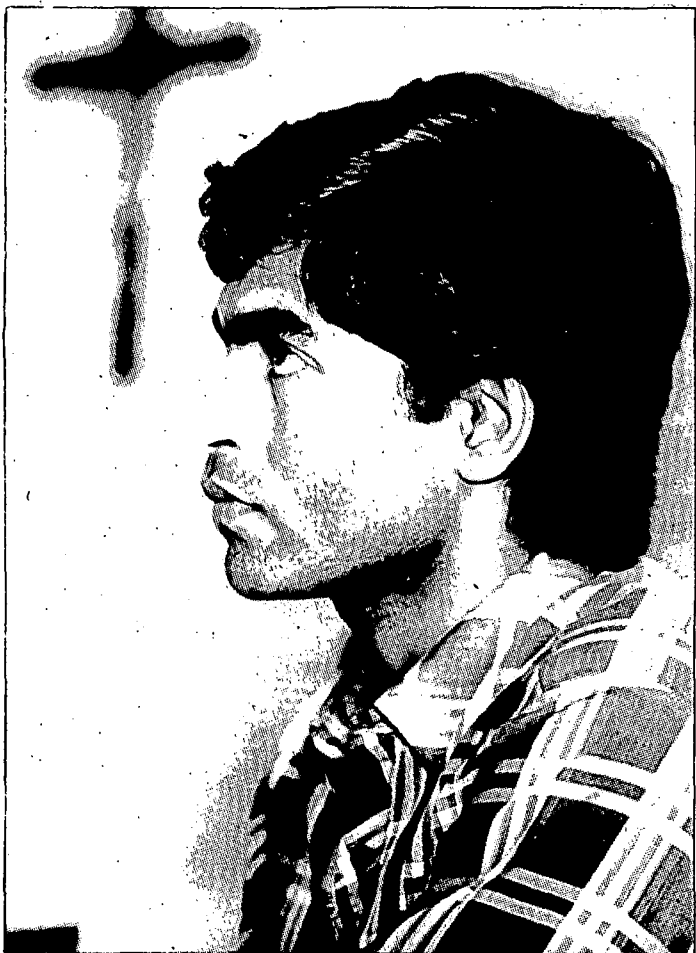
de congressos de Barcelona. Aquesta trobada, on es preveu l'assistència d'un 1.500 persones, s'estructurarà al voltant de tres ponències: Cicle vital i envelliment satisfactori; La imatge de la gent gran en una societat canviant; Vers una societat compromesa: innovació i qualitat dels serveis per a les persones de la tercera edat.

A més d'aquesta iniciativa, el grup de treball de la Gent Gran del Consell Municipal de Benestar Social (CMBS) del consistori barceloní ha elaborat diverses propostes de participació amb vista a la commemoració del proper any. Des de la seva creació, els dos consells esmentats han tractat temes relacionats amb els avis com la jubilació, la situació de l'habitatge, les necessitats d'atenció a domicili, la targeta rosa o el tractament de les incapacitats, entre d'altres.

En el marc dels actes adreçats als avis, a Igualada (l'Anoia) va tenir lloc del 28 de setembre al 3 d'octubre la III Setmana de la Gent Gran, organitzada pel Departament de Benestar Social de l'ajuntament de la ciutat. Es van fer diversos actes com teatre, concerts i conferències. Es va organitzar una sortida a dues caves de Sant Sadurní d'Anoia durant la qual també es va visitar Can Raspall dels Horts (la casa dels Montsolís a la sèrie de TV3 *Nissaga de Poder*).

Sandra Termes

EL CLERGAT NADIU PROMOU LA IMPLANTACIÓ DE L'ESGLÉSIA ALS PAÏSOS DE MISSIÓ

AJUDEM ELS SEMINARISTES NADIS I DIGUEM BEN ALT QUE...

...la llavor ha arrelat i el clergat nadiu és el fruit d'unes terres que necessiten l'ajut de l'Església.

...els missioners passen el testimoni a mans de bisbes i sacerdots nadius.

...el clergat nadiu és el futur de la nostra Església i ara més que mai aconseguirem que les vocacions no es perdin per manca de mitjans.

...100.000 seminaristes joves es preparen per servir els seus pobles ajudats per les OBRES MISSIONALS PONTIFICIES. També ajudem els noviciats femenins i masculins de Missions.

ENGUANY AQUESTS QUATRE SEMINARIS MAJORS DEPENEN ESPECIALMENT DE LA NOSTRA COL·LABORACIÓ PER GARANTIR EL FUTUR DE L'ESGLÉSIA EN AQUESTS PAÏSOS.

St. JOSEPH'S SEMINARY Aboke	LIRA (Uganda)	180 alumnes
Seminari Mayor Cristo Sacerdote	La Ceja (Colòmbia)	170 alumnes
Seminari Major Mornig Star	Calcuta (Índia)	186 alumnes
Queen of Apostles College Seminary	Tagum (Filipines)	113 alumnes

CONSTATEM QUE L'AJUDA ALS SEMINARIS ÉS LA MILLOR INVERSIÓ EN FAVOR DE LES ESGLÉSIES JOVES DE MISSIONS

- ☐ UNA BECA DE 300.000 PTES.
FACILITA 6 ANYS D'ESTUDI
- ☐ MITJA BECA DE 150.000 PTES.
facilita 3 anys d'estudi
- ☐ UN CURS SENCER
per 50.000 ptes.

PER A INFORMACIÓ I DONATIU ADRECEU-VOS A LES DELEGACIONS DIOCESANES DE MISSIONS DE CATALUNYA:

08002 BARCELONA
C/ Bisbe, 5
Tel. (93) 270 10 14

43003 TARRAGONA
Pla de Palau, 2
Tel. (977) 23 34 12

25002 LLEIDA
Plaça de Sant Josep
Tel. (973) 26 76 39

17004 GIRONA
C/ Albareda, 15
Tel. (972) 20 32 97

25700 SEU D'URGELL
Bisbat
Tel. (973) 35 00 54

25280 SOLSONA
Bisbat
Tel. (973) 48 06 19

43500 TORTOSA
C/ Cruera, 5
Tel. (977) 44 07 00

08500 VIC
C/ Santa Maria, 1
Tel. (93) 883 26 55

«Volem un programa obert on ningú se senti exclòs»

■ Entrevista a Oriol Llop, director del programa «Signes dels temps»

Oriol Llop, una de les veus més emblemàtiques i pioneres de Ràdio Estel, ha estat nomenat director del programa religiós de TV3 *Signes dels temps* en substitució de Ramón Safont-Tria. Llop creu que «el programa hauria de ser més que la veu oficial de l'Església ja que és un programa de la gent de l'Església de Catalunya». Aquest periodista creu que, si no fos així, el programa no seria creïble.

—Quines innovacions pensa introduir al programa?

—Vull mantenir el que hi ha i conèixer com s'elabora. Crec que cal canviar la selecció dels temes i l'elaboració de guions i sobretot intentar buscar sentit periodístic en temes religiosos, fer-los atractius, buscar plantejaments que puguin ser un ganxo.

—Què li cal al programa perquè sigui un dels favorits de l'audiència?

—No crec que sigui mai un programa d'audiència massiva. Hem d'aconseguir contestar les preguntes que es fa la gent del carrer. Voldria que el programa fos interessant per a la gent que està passejant per la Rambla.

—Val més un públic fidel i reduït que una audiència més gran i menys interessada?

—La televisió vol audiència, i com més millor, tot i que no sigui tan fidel però sí més variada. Emetem des de la televisió més vista a Catalunya i això s'ha d'aprofitar per arribar als que no són creients.

—Un punyent article a l'Avui deia que el programa no és més que el ressò

de la veu oficial dels nostres bisbes. És només això *Signes*, la veu del seu amo?

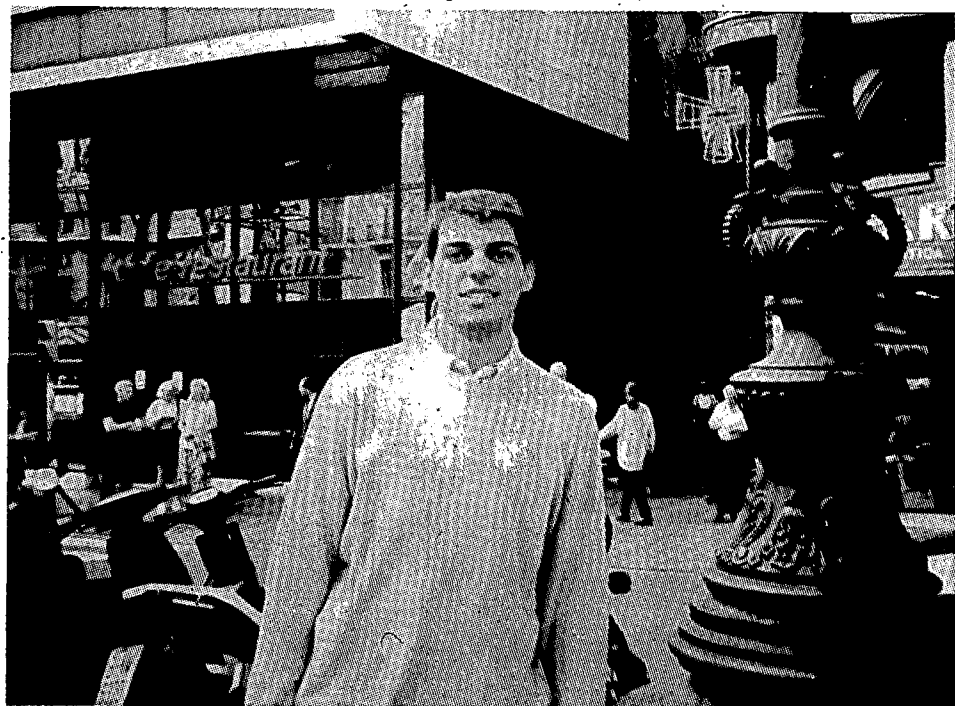
—Hauria de ser molt més que això. Els bisbes haurien d'entendre que en aquest programa no es lloarà tot el que fan ells, el programa és de tota la gent de l'Església de Catalunya i com a tal és plural, dins el respecte a les persones, és clar. Si no fos així no seria creïble. L'error de qualsevol mitjà de comunicació no religiós és pensar que l'Església només són els bisbes. Hi ha qüestions que les opina un bisbe o un cardenal, però no la totalitat de la gent.

—La realitat eclesial catalana és molt àmplia: hi cap tot a *Signes*?

—Volem ser una plataforma oberta, que ningú se senti exclòs i que es pugui dir «tal dia van parlar de mi». El programa ha de ser obert, cal plantejar allò que preocupa.

—La missa és transmissible en un mitjà com el televisiu?

—El problema de parlar de Déu a la televisió és que és difícil pel fet de no comptar amb imatges. De Déu en pots escriure, en pots parlar, però a l'hora de

Oriol Llop a les Rambles de Barcelona.

sortir amb una càmera, on vas a gravar? És el més difícil!

—Què es troba a faltar en la comunicació eclesial?

—Diners i més confiança dels bisbes cap als mitjans. I també cal més formació, començant per mi mateix.

—Per què els bisbes no parlen més a través dels mitjans?

—Han tingut males experiències i els fan respecte. És també un problema de formació, i també que la gent a vegades no els entén.

—És un tòpic que la cúpula eclesial té por de sortir als mitjans?

—No és un tòpic, és veritat que els fa por, i per això els hem d'ajudar els mateixos periodistes. El que passa és que el periodista va a buscar determinats temes i alguns d'ells són difícils d'expressar a través de mitjans que no permeten fer matisos.

—Tindrem una xarxa d'emissores diocesanes?

—Sí, i crec que tant s'ho mereix l'Església com tots els companys que hi somiem.

—Com valora l'impacte de les noves tecnologies dins l'àmbit eclesial?

—És un altre camí per fer el que hem anat fent avui. S'aconsegueix arribar a tot un conjunt de gent amplísim, és una nova parròquia virtual, aniria bé que hi hagués un rector que s'hi pogués dedicar!

Miriam Díez i Bosch

CAIXA PENEDÈS HOMENATJA 22 EMPLEATS AMB 25 ANYS A LA INSTITUCIÓ

El dijous 17 de setembre, Caixa Penedès va retre un emotiu homenatge a 22 dels seus empleats que complien 25 anys al servei ininterromput dins l'entitat.

Com cada any, la celebració de l'acte va tenir lloc en el marc de l'Auditori del Fòrum Berger Balaguer de Vilafranca i va ser presidit pel Consell d'Administració de l'entitat i pel seu president Josep Parera i Ripoll.

Aquest homenatge va consistir en el lliurament de la insígnia d'or de l'entitat i d'uns obsequis commemoratius. Els empleats i empleades homenajats, (els senyors i senyores de relació adjunta), provinents de diferents comarques catalanes i de diferents llocs de responsabilitat, assistiren a l'acte acompanyats majoritàriament dels seus cònjuges.

Aquest senzill homenatge simbolitza el treball callat i sincer de milers d'homes i dones que amb la seva dedicació constant han fet possible situar Caixa Penedès en el tercer lloc de les caixes catalanes, amb més de 420 oficines situades arreu de Catalunya, Fraga, Castelló i Madrid.

Els sentits parlaments del president de la Caixa, Josep Parera i dels representants del grup d'empleats, Anna M. Llorc Contijoch i Josep Ramon González i Alemany, palesaren aquest esperit d'agraïment mutu i d'esperança i d'il·lusió en el futur immediat. L'acte acabà amb un sopar emotiu, presidit per Ricard Pagès, director general de la Caixa.

Es crea una plataforma de debat sobre la família

BARCELONA.— El grup d'Entitats Catalanes (GEC) de la Família ha creat, amb la participació de diverses organitzacions, la plataforma Barcelona Debat Familiar. Els integrants d'aquest fòrum es reuniran cada mes per parlar sobre aspectes relacionats amb l'àmbit de la família, com la política familiar i temes educatius, de salut, entre d'altres. Aquesta plataforma també tindrà com a objectiu canalitzar iniciatives legislatives i executives sobre aquests temes. (C.C.)

cultura

Els racons més amagats de Lorca

■ El CCCB acull una extensa mostra sobre el poeta

BARCELONA.— El Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) acull, des d'avui i fins al proper 22 de novembre, una àmplia mostra sobre la vida i obra de Federico García Lorca, amb motiu del centenari del naixement del poeta granadí. Tam-

bé es presentarà una pel·lícula i una mostra titulades *Viaje a la luna*, a partir d'un guió inèdit de l'escriptor, i s'organitzaran una sèrie de visites pels escenaris més emblemàtics de la Barcelona que va conèixer Lorca.

L'exposició l'organitza la Comisión Nacional del Centenario de Federico García Lorca en col·laboració amb la Fundación Federico García Lorca i el Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía (MNCARS). La mostra, que porta per títol «Federico García Lorca (1898-1936)», proposa un passeig pel món del dramaturg granadí a través de quatre àmbits: les ciutats observades, els amics trobats, l'èxit i la solitud del poeta.

Es recull material divers relacionat amb la vida i obra de Lorca com escrits, dibuixos, quadres, escenografies, figurins, fotografies, documents sonors relacionats amb el poeta, etc. En total, es reuneixen més de 800 obres que reflecteixen el García Lorca carismàtic de l'Espanya dels anys vint i trenta, punt de partida i de trobada per a moltes de les personalitats més destacades del seu moment.

El públic podrà llegir cartes manuscrites tant de l'escriptor com d'alguns dels seus amics: Falla, Dalí o Buñuel; manuscrits de les seves conferències; poemes i obres teatrals. En l'àmbit musical, la mostra recupera l'únic enregistrament que es coneix de Lorca tocant el piano. Pel que fa al metratge filmic, s'han recollit fragments de documentals d'escenes de la vida de l'autor. També s'ex-

Federico García Lorca.

posen alguns dibuixos fets per ell mateix i objectes que van tenir un paper destacat en la seva vida.

La mostra es va inaugurar el 23 de juny d'aquest any al Museu Reina Sofía i es va clausurar el 21 de setembre. Després de passar per Barcelona, es podrà veure entre el 10 de desembre del 1998 i el 10 de febrer de 1999 a Granada, on es presentarà al Palau dels Comtes de Gabia i a l'Institut d'Amèrica-Centre Damián Bayón de Santa Fe.

Guió inèdit

El CCCB presentarà el film *Viaje a la luna*, l'únic guió de cinema escrit per Lorca, el 1929 a Nova York, i que va ser concebut perquè fos dirigit per un pintor, que en aquest cas ha estat Frederic Amat. A més, també hi haurà una exposició en què es reuniran els dibuixos originals de l'*storyboard* i els objectes creats pel pintor i escenògraf català. *Viaje a la luna* no narra una història a la manera convencional, sinó que compon un poema visual mitjançant el muntatge, el moviment i la juxtaposició d'imatges carregades de suggeriments del repertori simbòlic lorquí. El film es projectarà diversos dies.

Paral·lelament a aquests actes, el CCCB i l'Institut de Cultura de Barcelona, dins del programa «L'aventura de llegir», proposen un recorregut pels escenaris més significatius de la ciutat que va conèixer García Lorca. Alguns dels indrets que es visitaran seran la plaça Catalunya, la Rambla de Canaletes, l'Ateneu Barcelonès o el Teatre Goya. Aquests itineraris s'organitzaran els dissabtes mentre durin les exposicions al Centre de Cultura Contemporània.

Sandra Termes

Arias-Salgado aposta per la formació

BARCELONA.— El ministre de Foment, Rafael Arias-Salgado, aposta per la formació «per consolidar la societat de la informació». Arias-Salgado va fer aquestes declaracions durant l'acte de presentació del Màster en Gestió d'Empreses Audiovisuales (Media MBA) i el lliurament de diplomes als estudiants del primer cicle d'aquest curs. Aquest màster, dirigit pel periodista Ramon Colom, va néixer de la col·laboració entre Media Park i la Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna.

El ministre va assegurar que vivim en la creença que les noves tecnologies canviaran les nostres vides, però aquest futur ja és una realitat. Arias-Salgado va manifestar que «no es pot consolidar la societat de la comunicació sense una formació sòlida tant des del punt de vista tècnic com humà».

També va ser present a l'acte l'arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles, que va elogiar la tasca dels promotors del màster i va advocar perquè la comunicació suposi una eina de progrés per a l'home. A més del ministre i del cardenal també van assistir a l'acte el president de la Fundació Blanquerna, Salvador Pié, i el degà de la Facultat de Ciències de la Comunicació, Miquel Tresserras. (C.C.)

XIV Fòrum de Teatre d'Olot

OLOT.— Olot (la Garrotxa) acull fins al 18 d'octubre el XIV Fòrum de Teatre, que inclou diversos espectacles que tenen com a escenari, bàsicament, els carrers del municipi i espais oberts. Aquest certamen, que es va iniciar el 8 d'octubre, l'organitza el Fòrum de Teatre d'Olot amb la col·laboració de l'Ajuntament.

En aquest cicle hi participen, a més de companyies catalanes, altres provinents de diversos països com Bèlgica, els Estats Units o França. Una de les actuacions més destacades és la de cants tel·lúrics a càrrec d'Albert Vidal que es farà el dissabte 17 d'octubre a les 12 de la nit a l'església dels Escolapis. (C.C.)

Concerts de clavicèmbal i d'orgue

SITGES.— L'església de Sitges serà l'escenari els dies 17 i 25 d'octubre de dos concerts. El primer serà de clavicèmbal a càrrec de Maria Lluïsa Cortada i es farà a un quart de nou del vespre. El segon serà d'orgue a càrrec de Marc Martínez i tindrà lloc a les sis de la tarda. Aquests concerts els organitza l'Associació d'Amics de l'Orgue de Sitges. (C.C.)

La basílica del Sant Sepulcre, en perill

JERUSALEM.— La basílica del Sant Sepulcre, el temple que segons la tradició custodia la tomba on va ser enterrat Jesucrist, està a punt d'esfondrar-se a causa del seu propi pes. Aquest fet ha estat denunciat pel professor d'arqueologia medieval de la Universitat d'Oxford Martin Biddle.

L'església està apuntalada amb bastides instal·lades, fa més de cinquanta anys, per les autoritats britàniques que en aquella època controlaven el territori. La façana oriental del temple està en molt mal estat i comença a inclinar-se. Les parets han de suportar l'enorme pes de dues cúpules i d'una balustrada.

Els projectes de restauració de l'edifici estan aturats a causa de l'absència per malaltia del patriarca grec ortodox de Jerusalem,

que és l'encarregat del manteniment, juntament amb els responsables armenis i llatins.

La basílica va ser construïda fa 1.700 anys sota les ordres de Constantí el Gran. L'edicle actual va ser edificat per la comunitat grecoortodoxa després que, el 1808, un incendi destruís l'antic temple. Cinc Esglésies cristianes —copta, armènia, gregaortodoxa, llatina i síria— controlen diferents zones de l'interior de la basílica. Una de sisena, l'etíop, ocupa l'antic claustre de la part oriental. Des de 1967, quan hi ha un desacord, correspon a l'autoritat civil, és a dir, a l'estat d'Israel, prendre les decisions adequades sobre les obres que s'han de dur a terme. (Zenit)

El llibre de la setmana

Entre lírica i ficció social

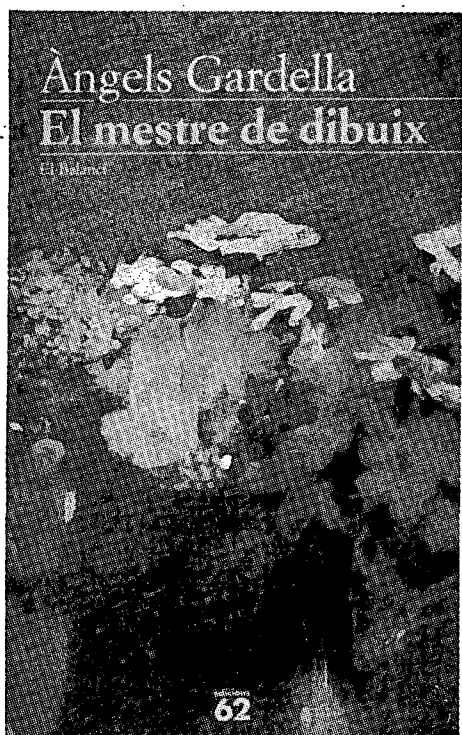
Àngels Gardella ha escrit una novel·la aparentment senzilla, amb l'argument de «noia rica que s'enamora de noi pobre». I ho ha fet amb un bon sentit del ritme dramàtic, conduint el lector des d'uns primers passos força lents, fins a un final precipitat, i a tota velocitat.

L'Agnès de les primeres pàgines, submissa i intel·ligent, amant del carbonet, del pinzell i de les flors, acaba sent l'heroïna d'una desesperada acció d'amor que vola pels aires dinamitada per una acció terrorista.

62

Gardella sap dosificar la seva narració i embolcallar-la, a més, d'una aroma de flors i plantes silvestres que donen sentit al desenvolupament de cada capítol. És un exercici de lírica que creix, a poc a poc, i dóna aroma i consistència a cada capítol, i així adverteix el lector del que esdevindrà. I ho fa sense exhibicionisme, amb una gran capacitat de suggeriment. I, tot i que la base de l'argument és molt simple, el que podria ser una novel·la rosa intranscendent, adquireix el valor d'un drama que frega el classicisme.

Nazario, el professor de dibuix, és un personatge

Àngels GARDELLA,
El mestre de dibuix.

Edicions 62, Barcelona 1998.

169 பார்.

difús, gairebé desconegut a les últimes pàgines, però que Gardella ha manipulat per donar consistència al drama que s'apropra, i que d'alguna manera ja es coneix per les línies escrites a les tapes del llibre. No obstant això, tot i la seva personalitat indefinida, Àngels Gardella ora exposada amb una economia de que eviten totes les estridències. I, tot orial els insinua, Gardella s'escapòes que li podria parar la recerca de

deix una tragèdia exposada amb una economia de mitjans narratius que eviten totes les estridències. I, tot i que la nota editorial els insinua, Gardella s'escapoleix de les trampes que li podria parar la recerca de l'originalitat.

Però sap trobar-la en el bastiment de l'obra, i s'ha d'agrir. Una novel·la que es llegeix d'una tirada i que, pàgina a pàgina, desperta un gran interès.

Cristóbal Sàrrias

La sardana i la dansa

Premis musicals Ceret-Banyoles

En el doble vessant musical comú en la cobla, o sigui la sardana i aquella música pensada per ser interpretada pel conjunt català, cada dos anys se celebra un acte important amb l'estrena a Banyoles, durant les festes de Sant Martírià, d'algunes de les obres premiades en el concurs convocat. Enguany, el concert d'estrena se celebrarà el 26 d'octubre.

La cobla, per ella mateixa, ofereix moltes possibilitats musicals que augmenten considerablement quan s'hi inclouen un o més instruments aliens al marge dels timbals. Així hem pogut sentir en la cobla annexions com el violí, la trompa, l'arpa, el piano, el clarinet i també la inclusió del jazz, que ha donat peu a l'anomenada *sardanova*.

Però, tot i que s'escriuen moltes obres i molt agosarades, les possibilitats d'escoltar-les són poques, perquè necessiten uns assaigs i unes estructures no sempre a l'abast de les comissions organitzadores de concerts. I també s'ha de reconèixer que el públic d'aquest tipus de música, encara avui, és minoritari. Per això cal felicitar Banyoles pels concerts que ens ofereix cada any. En aquesta edició s'han rebut un total de 24 obres: tretze per a una cobla sola o amb timbales; sis per a dues cobles; una per a tres, i la resta amb estructures molt diverses, com per exemple, amb dos o més percussionistes, o amb narrador, o sintetitzador i, fins i tot, una de composta per a la intervenció d'actors, cantants, ballarins, cobla, acordió i bateria.

Saludem amb satisfacció aquestes noves aportacions a la música catalana i n'esperem resultats amplis i satisfactoris. Els seus autors els mereixen.

Josep Ventura

Dues freqüències Una mateixa sintonia Dues freqüències Una mateixa sintonia Dues freqüències Una mateixa sintonia Dues freqüències Una mateixa sintonia

 **ràdio
estel**
FM 106.6

 **ràdio
principat**
FM 105.0

Dues freqüències, una mateixa sintonia

Dues freqüències Una mateixa sintonia Dues freqüències Una mateixa sintonia Dues freqüències Una mateixa sintonia Dues freqüències Una mateixa sintonia

Liber 98: un espai per al llibre cristià

Al certamen hi van participar editorials de tot el món

BARCELONA.—Els professionals del món editorial es van reunir com cada any, del 29 de setembre al 3 d'octubre, als pavellons de la Fira de Barcelona. Durant aquests dies es van establir nous contactes i es van refermar algunes de les trajectòries de l'important sector empresarial del llibre.

Editorials de tot el món es van aplegar per aconseguir una promoció més gran del llibre. Passat el tràngol de la inauguració, la fira va obrir amb tot el seu batibull d'anades i vingudes pels corre-

dors i de milers de persones xerrant tots a la vegada. El Liber 98 va reunir quasi mil cent estands en deu pisos. Els resultats dels contactes establerts aquests dies s'hauran d'analitzar més endavant.

Professionals de la qualitat

Les editorials cristianes també van ser presents a la fira per consolidar i continuar la seva trajectòria professional. Al servei de la promoció humana, i al marge dels grans pressuposts que tenen les altres empreses editores, treballen per oferir unes obres de qualitat.

Cada una de les editorials presents al certamen va mostrar les novetats de què disposa. La fira va tenir un caire bàsica-

ment professional però també es va poder visitar amb altres finalitats, tot i que no hi havia llibres a la venda.

Madrid acollirà la primera setmana d'octubre del 1999 una nova edició del Liber. Els valors humans i cristians també es mostraran en la feina d'aquestes editorials que han aconseguit fer-se un lloc en el difícil sector del llibre i sobretot del llibre cristià.

M.R.B.

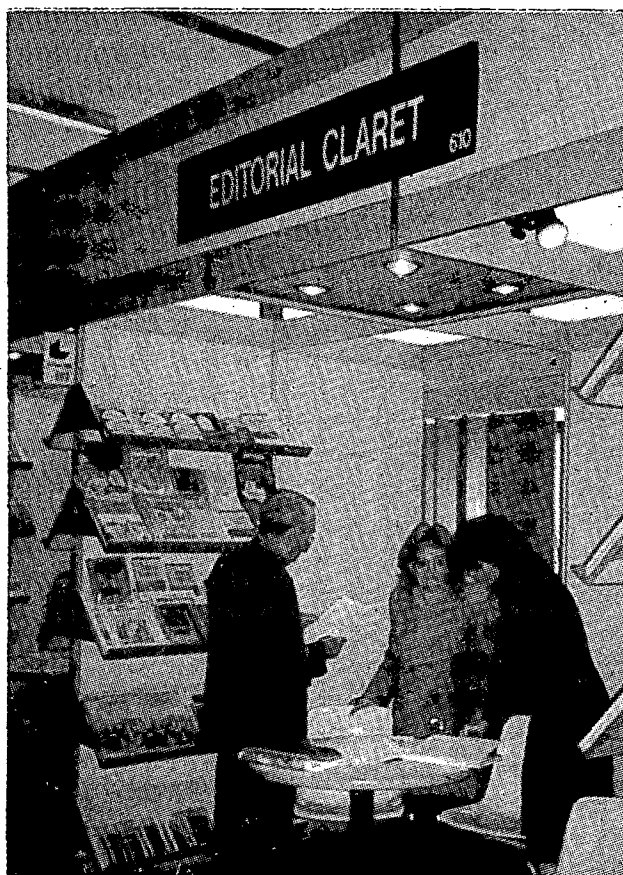
En l'estand del CPL es van poder veure les últimes novetats editorials.

M^{re} del Carmen Deleyto i Covadonga Díaz a l'estand d'Ediciones Palabra.

Representació de San Pablo Grupo Editorial a la fira.

Representants de l'Editorial Claret.

L'Editorial Regina va mostrar els llibres nacrats de primera comunió.

TELEVISIÓ

Diumenge 1808.45 *Tiempo de creer*

Programa religiós protestant setmanal.

09.30 *Últimas preguntas*

«Juan Pablo II, el papa de los récords». Als vint anys del pontificat de Joan Pau II, són molts els rècords que ha batut el papa de l'Est, en temps, en quilòmetres, en pàgines i hores de magisteri, en països visitats... I en esperança: tot i el seu estat de salut, alguna cosa dins seu li diu que conduirà l'Església cap al Tercer Mil·lenni.

09.55 *Testimonio*

Meditació sobre un tema religiós catòlic.

10.00 *Santa Missa*

Retransmissió de la Santa Missa des de la plaça de Sant Pere de Roma. Missa oficiada pel papa Joan Pau II amb motiu dels seus quaranta anys d'episcopat i vint de pontificat.

Dilluns 1917.15 *Pueblo de Dios***Dissabte 17**09.50 *Signes dels Temps*

(Dirigit per Oriol Llop i presentat per Teresa Pou.)

Signes dels Temps repeteix l'emissió el diumenge, a les 12.00 h, pel Canal TVC Internacional (Astra); i el diumenge, a les 2.00 h, pel Canal 33.

Divendres 1620.30 *Creure avui*

(Dirigit per Ramon Safont-Tria.)

Dilluns 1920.30 *Creure avui*

(repetició del programa emès divendres.)

Cada dijous21.40 *Paraula i vida*

Glosses setmanals de Mons. Lluís Martínez Sistach.

Cada divendres13.40 *Paraula i vida* (repetició del programa emès dijous)**CTV (Centre Televisiu Vaticà)**

Retransmissió via satèl·lit Canal Digital - Hot Bird 2 - 13° Est - Trasponder 54 - Freqüència 11804 Mhz - Cod. MPEG

RÀDIO

De dilluns a dissabte:—de 9.00 a 21.00 *Radiofórmula musical*:

Amb informació cada quart d'hora (general, d'Església i solidaritat, de serveis, de cultura, esportiva...).
Comentari de l'Evangeli a les 7.30 i a les 15.30.

Cada dia:—de 2.05 a 6.00 *Selecció de música instrumental*—de 2.00 a 2.10 *Espurna d'Alba, Dietari de música i músics i Comentari de l'Evangeli.***Dilluns**8.00-9.00 *El Primer Cafè* (informació i tertúlia)21.00-21.15 *Els contes de la Fada Vetakika*21.30-22.00 *Cinc Cèntims* (espai d'informació econòmica)22.00-23.00 *Nit d'Estels* (magazín d'Església i solidaritat)23.00-00.00 *Galàxia Esport* (magazín esportiu)00.00-2.00 *La gran diferència* (selecció musical de gran qualitat)**Dimarts**8.00-9.00 *El Primer Cafè* (informació i tertúlia)21.00-21.15 *Els contes de la Fada Vetakika*21.30-22.00 *Cinc Cèntims* (espai d'informació econòmica)22.00-23.00 *Nit d'Estels* (magazín d'Església i solidaritat)23.00-00.00 *L'excusa* (tertúlia intergeneracional)00.00-2.00 *La gran diferència* (selecció musical de gran qualitat)**Dimecres**8.00-9.00 *El Primer Cafè* (informació i tertúlia)21.00-21.15 *Els contes de la Fada Vetakika*21.30-22.00 *Cinc Cèntims* (espai d'informació econòmica)22.00-23.00 *Nit d'Estels* (magazín d'Església i solidaritat)23.00-00.00 *El sopar* (conversa de sobretaula amb un personatge)00.00-2.00 *La gran diferència* (selecció musical de gran qualitat)**Dijous**8.00-9.00 *El Primer Cafè* (informació i tertúlia)21.00-21.15 *Els contes de la Fada Vetakika*21.30-22.00 *Cinc Cèntims* (espai d'informació econòmica)22.00-23.00 *Nit d'Estels* (magazín d'Església i solidaritat)23.00-00.00 *En família* (debats familiars)00.00-2.00 *La gran diferència* (selecció musical de gran qualitat)**Divendres**8.00-9.00 *El Primer Cafè* (informació i tertúlia)21.00-21.15 *Els contes de la Fada Vetakika*21.15-22.00 *On tu em diguis* (cultura i tradicions)22.00-23.00 *Nit d'Estels* (magazine d'Església i solidaritat)23.00-00.00 *Amb llum pròpia* (entrevista en profunditat)00.00-2.00 *La gran diferència* (selecció musical de gran qualitat)**Dissabte**21.00-21.30 *Des de Nashville* (música country)21.30-22.00 *Pentagrama de quatre* (música en català)22.00-23.00 *Magazine musical*23.00-00.00 *Panorama de cinema* (actualitat i comentari)00.00-00.30 *Diccionari de cinema*00.30-1.00 *Fila 7* (musicals de teatre)1.00-1.30 *Cova de Jazz* (jazz)1.30-2.00 *De nou n'nou* (noves músiques)**Diumenge**9.00-10.00 *Tot sardana*18.45-20.00 *Eucaristia*21.00-21.30 *La pròrroga* (informació esportiva)21.30-22.00 *Bojos per la ciència* (debats científics)22.00-23.00 *Noms de la música* (música clàssica)23.00-00.00 *Temps de paraula* (entendre la Bíblia)00.00-2.00 *A cel obert***De dilluns a divendres:**08.00-10.00 *El Primer Cafè* (intervenció local)09.00-14.00 *Ràdio Fórmula*14.00-14.15 *Informació local*14.15-20.00 *Ràdio Fórmula*20.00-20.15 *Informació local*20.15-21.00 *Ràdio Fórmula*21.00-21.15 *La Fada Vetakika*21.15-21.30 *Agenda familiar*00.00-01.00 *Esperit viu / Actualitat religiós*01.00-02.00 *La gran diferència***Cada dia:**06.00-08.00 *Ràdio Fórmula*02.00-02.10 *Espurna d'Alba**Dietari de música i músiques**Comentari de l'Evangeli*02.10-06.00 *Música instrumental***Dilluns**21.30-22.00 *Una setmana més*22.00-23.00 *Nit d'Estels*23.00-00.00 *Galàxia Esport***Dimarts**21.30-22.00 *El tresor de la història*22.00-23.00 *Nit d'Estels*23.00-00.00 *L'excusa***Dimecres**21.30-22.00 *Estels sobre el Principat*22.00-23.00 *Nit d'Estels*23.00-00.00 *El sopar***Dijous**21.30-22.00 *La taula de l'Evangeli*22.00-23.00 *Nit d'Estels*23.00-00.00 *En família***Divendres**21.30-22.00 *L'Agenda*22.00-23.00 *Nit d'Estels*23.00-00.00 *Amb llum pròpia***Dissabte**06.00-10.00 *Ràdio Fórmula*09.00-09.45 *L'agenda*12.00-13.00 *La veu del Bisbe*13.00-14.00 *Una setmana més*14.15-21.00 *Ràdio Fórmula*21.00-21.30 *Estels sobre el Principat*21.30-22.00 *Pentagrama de quatre*22.00-23.00 *Magazine musical*23.00-00.00 *Panorama de cinema*00.00-01.00 *Fila 7*01.00-02.00 *Cova de Jazz/De nou en nou***Diumenge**06.00-09.00 *Ràdio Fórmula**La taula de l'Evangeli*09.00-10.00 *Tot sardana*12.00-14.15 *Ràdio Fórmula*14.15-20.00 *Els nostres tresors*18.45 *Eucaristia*21.00-22.00 *La pròrroga**Bojos per la ciència*22.00-23.00 *Noms de la música*23.00-00.00 *Temps de paraula*00.00-02.00 *A cel obert*

RÀDIO VATICANO (OM 1.530, entre d'altres) - Cada dia a les 20.40h *Rosari*: en llatí des del Vaticà. A les 22.10h *Noticiari*.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE BARCELONA

CATALUNYA MÚSICA (FM 101.5) - Diumenge, a les 9.15h *Música religiosa*. 11.00h: Retransmissió en directe de la missa conventual des del monestir de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8) - Diumenge a les 07.30h *Paraules de vida*: no hi ha programa fins al 13 de setembre (director: Oriol Llop).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 783) - De dilluns a divendres, a les 5.58h *Reflexión matinal*. Cada dia, a les 12.00h *Angelus*. De diumenge a divendres, a les 15.00h *El espejo*. De dilluns a dijous, a les 15.30h *Los decanos*. De dilluns a divendres, a les 14.30 i 19.00h *Línea Cope*. Dissabtes, a les 7.20h *Santoral*. Diumenges, a les 7.20h *Gula dominical*. 9.00h *Santa Misa*. 9.45h *Informativo diocesano*. 10.00h *Iglesia noticia*. 14.30h *Letra y música*. 22.00h *La linterna de la Iglesia*.

RÀDIO 1 (RNE, OM 738; Barcelona: FM 88.3) - Diumenge a les 08.15h: *La Misa de España* (des de Madrid).

RÀDIO ESPAÑA CATALUNYA (FM 94.9) - Dissabtes i diumenges, de 7.00 a 8.30h, *Los jóvenes hablan de Dios*: programa religiós que inclou el Sant Rosari, l'Evangeli comentat, testimonis, entrevistes i actualitat.

RÀDIO BARCELONA (OM 666) - Diumenge - De 22.05 a 23.00h. *Objectiu, l'home*: programa de valors humans. El cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista a la germana Maria del Carme Feliu, responsable de la Fraternitat de Betània del P. Foucault; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles (edita i presenta: J.M. Alimbau).

ONDA RAMBLA CATALUNYA - Diumenge a les 8.10h: *Cartes Dominicals* (FM Barcelona 89.8; Girona 89.9; Tarragona 91.0; Igualada 92.2; Lleida 100.2)

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503) - Divendres a les 17.38h: *Fets i criteris*.

RÀDIO Cerdanyola (FM 92.4) - Dijous a les 10.30h *Moments de vida*: programa cultural religiós; director: Josep Angel Saiz.

Ràdio Desvern

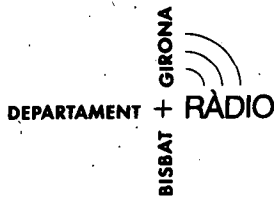
RÀDIO DESVERN (FM 98.1) - Dimecres a les 20.05h *Veus de la Parròquia*: programa d'informació i formació religiosa i humana.

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2) - Dijous a les 19.00h *Obrim camins*: programa de valors humans i cristians (director: Joan-Pere Pulido). (El programa es repeteix el diumenge al matí).

RÀDIO RUBÍ (FM 96.0) - Diumenge a les 09.00h *Presència cristiana*: programa realitzat entre la comunitat catòlica i evangèlica (responsable: Isidre Rubio).

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE GIRONA

(Programes que edita el Departament de ràdio del bisbat de Girona)

ESGLÉSIA VIVA: programa setmanal de 30 minuts de durada amb reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. Té les seccions: *La Paraula del Bisbe*; *Costumari cristià*; *Dels joves per als joves*; *Notícies* i *El significat de l'Evangeli*. També, cada mes, hi ha una crítica cinematogràfica. Presenta: Àngel Rodríguez.

L'emeten **Cope Figueres AM** (1269 AM) diumenge 9.45h. **Cope Costa Brava** (90.3 FM) diumenge 9.45h. **Nova Ràdio Llobet** (90.2 FM) dissabte 8.00h. **Ona Jove Riudellots** (104.0 FM) dissabte 20.00h. **Onda Rambla Girona** (89.9 FM) dijous 14.10h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Arenys de Munt** (107.0 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Banyoles** (107.3 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Canet de Mar** (107.6 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Castelló** (107.5 FM) divendres 19.30h. **Ràdio L'Escala** (107.6 FM) divendres 13.30h. **Ràdio La Vall (Les Preses)** (107.6 FM) diumenge 9.05h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) diumenge 8.30h. **Ràdio Pineda de Mar** (106.0 FM) diumenge 14.00h. **Ràdio Salt** (97.7 FM) dissabte 9.30h. **Ràdio Shalom de Palau** (107.9 FM) diumenge 10.30h. **Ràdio Sant Joan Les Fonts** (107.0 FM) diumenge 18.30h. **Ràdio Santa Coloma** (91.6 FM) diumenge 9.00h. **Top Gironès (Cassà)** (92.2 FM) dissabte 19.30h. **Ràdio Sant Joan de Mollet**. **Ràdio Vilafant** (107.3 FM) diumenge 9.30h.

LA PARAULA DEL BISBE: microespai de 5 minuts de durada presentat pel bisbe de Girona, Mn. Jaume Camprodon i Rovira. L'emeten **Ona Girona** (95.1 FM) diumenge 8.55h. **Ràdio Calèlla** (107.9 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) diumenge 8.45h.

També s'inclou en els programes parroquials locals de **Llagostera Ràdio** (105.7 FM) *La veu de la parròquia* diumenge 10.00h. **R.Dos.84 Hostalric** (105.8 FM) *Antena familiar* dissabte 14.00h. **Ràdio Tordera** (107.1 FM) *La veu de la parròquia* dissabte 9.05h.

Retransmissió en directe de la Missa dominical. L'emeten **Catalunya Música (Girona)** (96.7 FM) diumenge 11.00h. **Catalunya Música (Maresme)** (101.5 FM i 96.4 FM) diumenge 11.00h. **Cope Figueres AM** (1269 AM) diumenge 9.00h. **Cope Costa Brava** (90.3 FM) diumenge 9.00h. **Ona Jove Riudellots** (104.0 FM) dissabte 20.30h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Les**

Planes (107.7 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Shalom de Palau** (107.9 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio 1 de RNE (Girona)** (738 AM i 93.3 FM) diumenge 8.15h. **Ràdio 1 de RNE (Maresme)** (738 AM i 88.3 FM) diumenge 8.15h. **Top Gironès (Cassà)** (92.2 FM) dissabte 20.00h.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE LLEIDA

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224) - Dissabte a les 13.40h *Iglesia es noticia*: entrevista de caràcter humanístic-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE SOLSONA

RÀDIO MUNICIPAL DE BELLPUIG (FM 107.3) - Dissabte a les 14.00h i diumenge a les 12.00h *Temps Obert*: inclou la «conversa setmanal» del bisbe de Solsona, Mons. Antoni Deig.

RÀDIO LA VEU DE NAVÀS (FM 107.9) - Diumenge a les 10.00h *Església viva*: amb la «conversa setmanal» del bisbe de Solsona, Mons. Antoni Deig.

RÀDIO PUIG-REIG (FM 107.3) - Diumenge a les 09.30: *Conversa setmanal* del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO LA VEU DE TÀRREGA (FM 107.5) - Dissabte a les 09.00h *Magacín*: amb la «conversa setmanal» del bisbe de Solsona, Mons. Antoni Deig.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE TARRAGONA

Emissions d'una hora:

EL MIRALL: programa de comentaris, notícies i entrevistes. Inclou *Paraula i Vida*.

L'emeten **Cadena Cope Reus** (1.143 OM) divendres 15.00h.

ESGLÉSIA VIVA: programa de comentaris, notícies i entrevistes. Inclou *Paraula i Vida*.

L'emeten **Tarragona Ràdio** (102.6 FM) dissabte 9.00h. **Ràdio Sant Pere i Sant Pau** (101.0 FM) dissabte 9.00h.

Emissions de 15 minuts:

ESGLÉSIA VIVA: programa de comentaris, notícies i l'espai *Les lectures d'aquest diumenge*.

L'emeten **Cadena Cope Reus** (1.143 OM) diumenge 9.45h. **Cadena Cope Tarragona** (93.5 FM) diumenge 9.45h. **Ràdio Falset** (107.6 FM) diumenge 12.45h. **Calafell Ràdio** (107.7 FM) diumenge 9.30h.

Emissions de 5 minuts:

PARAULA I VIDA: glosses setmanals de Mons. Lluís Martínez Sistach.

L'emeten **RNE Tarragona** (88.8 FM) divendres 16.10h. **RNE Tarragona** (855 OM) divendres 16.10h. **Ràdio Reus-SER** (1.026 OM) diumenge 15.15h. **Ràdio SER Tarragona** (96.2 FM) diumenge 15.15h. **Ràdio Móra d'Ebre-SER** (87.6 FM) diumenge 15.15h. **Ràdio Ebre-SER** (101.9 FM) diumenge 15.15h. **Ràdio Valls** (103.2 FM) diumenge 9.03h. **Calafell Ràdio** (107.7 FM) diumenge 9.45h. **Ràdio Cambrils** (90.0 FM) dissabte 10.30h. **Ràdio El Morell** (98.3 FM) dilluns 21.00h. **Ràdio La Canonja** (102.3 FM) divendres entre les 20.00 i les 22.00h. **RTV La Selva** (105.8 FM) dissabte 9.45h. **Ràdio La Vilella Alta** (107.3 FM) dissabte 12.00h i diumenge 13.00h. **Ràdio Montblanc** (107.0 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Santa Coloma de Queralt** (107.5 FM) dissabte entre les 13.00 i les 14.00h. **Ràdio Sant Pere i Sant Pau** (101.0 FM) diumenge 14.00h. **Punt 6 Ràdio Reus** (104.0 FM) divendres entre les 21.00 i les 22.00h. **Onda Rambla Tarragona** (91.0 FM) divendres 13.10h. **Onda Cero Reus** (95.3 FM) dissabte 8.00h.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE TORTOSA

PARAULES DE VIDA: pel bisbe de Tortosa, Mons. Xavier Salinas. L'emeten: **Ràdio Batea**, **Ràdio Flix**, **Cadena SER**, **Ràdio Joventut**, **Ràdio Els Ports**, **Ràdio Ràpita**, **Ràdio Ebre-SER**, **Radio Nueva**, **Ràdio Delta**, **Ràdio Gandesa**, **Ràdio Hospitalet**, **Cadena SER**, **Onda Cero Ràdio**, **Ràdio Ulldecona**.

RÀDIO BATEA (FM 107.1) - Dissabte a les 11.00h *La veu de la parròquia*: inclou temes d'actualitat, notícies, «Els amics de Jesús», un comentari de cara al Jubileu de l'any 2000, l'Evangeli del diumenge, etc.

RÀDIO ULLDECONA (FM 95.0) - Diumenge de 9.05 a 9.30h *Amb la força de l'amor*.

PRODUCCIÓ AL BISBAT D'URGELL

RÀDIO PRINCIPAT (FM 105.0). (programació en la pàgina anterior.)

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2) - Diumenge a les 08.45h: *Déu vos guard!* Santoral, reflexió i agenda. Diumenges i festius a les 09.00h: Santa Misa.

Als nostres lectors

El setmanari publicarà la informació que ens feu arribar sobre les diferents emissions religioses de ràdio i televisió de la vostra població.

Adreceu-vos a Rosa Peraire

Tel. 934 905 988 - Fax: 934 902 035

OCTUBRE ÉS EL MES CONSAGRAT A LA MARE DE DÉU DEL ROSER

INFORMACIÓ DE CURSOS DE FORMACIÓ ASSOCIATIVA I VOLUNTARIAT

• **CURS D'ATENCIÓ A LA GENT GRAN.**— Contingut: «Concepte de Gent Gran. Característiques psicològiques, sociològiques. La intervenció des de les entitats del voluntariat. Marcs i tipus d'intervenció. Perfil i funció del voluntari. Habilitats tècniques i recursos per treballar amb gent gran.» Durada: 15 hores. Dates: **14, 21 i 28 de novembre.** Organitza: Institut de Formació. Fundació Pere Tarrés. Lloc: Casal cívic Montserrat, c/ Orquídies, 7-08700 Igualada. Preu: 2.500 ptes. Informació i inscripcions: Casal cívic Montserrat, Montse Riera, tel. 938 043 661.

• **RECURSOS SOCIOLABORALS EN L'ÀMBIT DE LA DISMINUCIÓ PSÍQUICA.**— Contingut: «Recursos públics i recursos privats. Tràmits socials per a l'adquisició de beneficis. Procés d'incapacitació. Tutela i curatela. Recursos laborals. Justícia. Coneixements dels centres que actualment treballen amb disminuïts.» Durada: 20 hores. Dates: **17**

i 18 d'octubre. Horari: de 9.00 a 14.00 i de 16.00 a 20.00 h. Preu: 4.000 ptes. Lloc: Centre ACIDH, Associació Catalana d'Integració i Desenvolupament Humà, c/ Siracusa, 53 - 08012 Barcelona. Informació i inscripcions: ACIDH, tel. 932 102 082, Laia Anguera.

• **EL PAPER DEL VOLUNTARI EN L'ATENCIÓ A DOMICILI.**— Contingut: «La família i la seva projecció social. La valoració psicosocial de la persona gran a la llar. Atenció holística en la cura a domicili. La visita domiciliària. La integració del domicili dins la xarxa d'atenció i prestació de serveis. El treball en equip a l'atenció domiciliària. El paper del voluntari social als domicilis.» Durada: 20 hores. Dates: **17, 19, 24 i 26 de novembre.** Preu: 8.000 ptes. Organitza: Fundació Garbí. Lloc: Centre sociosanitari Garbí, pg. Garbí, 74 - 08860 Castelldefels. Informació i inscripcions: Fundació Garbí, tel. 936 360 608 i 936 651.450, Hugo Bande.

• **CURS D'INICIACIÓ AL VOLUNTARIAT I A L'EDUCACIÓ EN EL LLEURE.**— Contingut: «La societat ens demana: anàlisi de les mancances de l'entorn. El voluntariat com a resposta. La persona voluntària: motivacions i perfil. Drets i deures del voluntari. Ajudar els monitors en les activitats d'estiu: una experiència de voluntariat. El valor educatiu de les activitats d'estiu. El projecte de la colònia. Feines i funcions de l'ajudant de

monitor. Pautas d'actuació en relació als infants, a l'equip i a les famílies.» Durada: 20 hores. Dates: **17, 24 i 31 d'octubre i 7 i 14 de novembre.** Horari: de 10.00 a 14.00 h. Preu a concretar. Organitza: CAE, Escola de formació dels voluntaris. Lloc: pl. Milcentenari, s/n - 08240 Manresa. Informació i inscripcions: CAE, tel. 938 725 789; e-mail: cae@aisi.es

• **CURS BÀSIC DE GESTIÓ ASSOCIATIVA.**— Contingut: «Associacionisme i democràcia, futur, sentit i identificació del fet associatiu. Relació associacionisme i administracions. Projecte de l'entitat de recursos humans. Marc jurídic. Finançament.» Durada: 24 hores. Preu: 3.000 ptes. El curs tindrà lloc a les dates i llocs següents: **Manresa** - Organitza: CAE, Escola de formació de voluntaris. Lloc: CAE, pl. Milcentenari, s/n - 08240 Manresa. Dates: **24 i 31 d'octubre i 7, 14, 21 i 28 de novembre.** Horari de 10.00 a 14.00 h. Informació i inscripcions: CAE, tel. 938 725 789. e-mail: cae@aisi.es - **Tarragona** - Organitza: Centre d'Estudis de l'Esplai. Lloc: Oficina de Benestar Social Riu Clar, Prolongació carrer B - 43006 Tarragona. Dates: **6, 7, 13, 14, 20 i 21 de novembre.** Horari: dv. de 19.00 a 21.00, ds. de 10.00 a 14.00, el 21 de novembre de 10.00 a 13.00. Informació i inscripcions: Centre d'Estudis de l'Esplai, tel. 936 662 131; e-mail: ceesplai@senda.ari.es - **Badalona** - Organitza: Institut de Formació. Fundació Pere Tarrés. Lloc: Hotel d'Entitats Salut Alta, c/ Pau Piferrer, 109 - 08914 Badalona. Dates: **6, 7, 13, 14, 20, 21, 27 i 28 de novembre.** Horari: dv. de 19.00 a 21.00, ds. de 9.30 a 13.30. Informació i inscripcions: Institut de Formació. Fundació Pere Tarrés, tel. 934 101 602; e-mail: if@peretarres.org

• **ELABORAR EL PLAD D'ACTUACIÓ ANUAL D'UNA ENTITAT.**— Contingut: «Anàlisi de les conclusions de la memòria del curs anterior: punts a reforçar i punts a millorar. Noves perspectives i oportunitats per l'any: anàlisi extern. Determinació d'eixos generals d'acció. Objectius per àrees i àmbits. Descripció de les activitats i accions. Els recursos. Tècniques de planificació. Ítems i criteris d'avaluació.» Durada: 9 hores. Organitza: Centre d'Estudis de l'Esplai. Lloc:

Barcelona. Dates: **26, 28 i 30 d'octubre.** Horari: de 18.00 a 21.00 h. Preu: 2.000 ptes. Informació i inscripcions: Centre d'Estudis de l'Esplai, tel. 936 662 131; e-mail: ceesplai@senda.ari.es

• **PLANIFICACIÓ I CONTROL DEL TEMPS.**— Contingut: «Estris i metodologia per planificar i controlar el temps personal. Conèixer el programa informàtic Suport-Gestió del Temps.» Durada: 9 hores. Organitza: Centre d'Estudis de l'Esplai. Lloc: L'Hospitalet de Llobregat. Dates: **10, 12 i 17 de novembre.** Horari: de 18.00 a 21.00 h. Preu: 2.000 ptes. Informació i inscripcions: Centre d'Estudis de l'Esplai, tel. 936 662 131; e-mail: ceesplai@senda.ari.es

• **LA INTEGRACIÓ DEL VOLUNTARIAT A L'ENTITAT.**— Contingut: «Perfil de la persona voluntària: establir els requisits d'entrada; treballar el perfil; abordar el tractament dels temes delicats. Procés de captació, acolliment i incorporació: treballar les fonts, establir el primer contacte, arribar a un compromís, seguir i avaluar la persona voluntària, ratificar el compromís. Formació per a la persona voluntària: els mètodes naturals d'aprenentatge, els nivells i continguts de la formació.» Durada: 9 hores. Aquest curs es realitza a Barcelona i es fa una vegada a l'octubre i una altra al desembre. El preu és de 2.000 ptes. Organitza: Centre d'Estudis de l'Esplai. Informació i inscripcions: Centre d'Estudis de l'Esplai, tel. 936 662 131; e-mail: ceesplai@senda.ari.es

• **L'ELABORACIÓ DE PLANS DE FORMACIÓ A LES ENTITATS DE VOLUNTARIAT.**— Contingut: «Formació i voluntariat: necessitats de formació; possibilitats i límits; modalitats de formació; voluntariat i aprenentatge. Elaboració d'un pla de formació: situació de l'entitat; detecció de necessitats; planificació de les accions formatives concretes: objectius, destinataris, tècniques de formació, metodologies, seqüenciació.» Durada: 20 hores. Organitza: Institut de Formació. Fundació Pere Tarrés. Lloc: Hotel d'entitats La Pau, c/ Pere Vergés, 1 - 08020 Barcelona. Dates: **4, 11, 18, 25 de novembre i 2, 9 i 16 de desembre.** Horari: de 18.00 a 21.00 h. El 16 de desembre

ÀNGELS

Vestidets de bateig
per a nadons
de ganxet i encaix fets a mà.

Vestits de dames i patges

Truqueu al 93 209 24 32
i demaneu preus.
Us sorprendran

«Cinc llibertats: dormir lliurement,
respirar lliurement, alimentar-se
lliurement, evacuar lliurement, moure's
lliurement.»

Tertúlia sobre:

«MÍSMIDAD, EL CAMINO Y LA PALABRA»

Dissabte, 17 d'octubre, a les 18.30 hores.

Entrada gratuïta

Informació: Mercedes Plana, tel. 934 562 331
de dilluns a dijous de 22 a 23 hores.

TAI - TXI ZEN CRISTIÀ

Rincón del Silencio
c/ Floridablanca, 133 - 08011 Barcelona

APADRINEU UN NEN/A, AVIA

DIRECTAMENT I A TRAVÉS DE MISSIONERS CATÒLICS DE MÉS DE
40 ORDES RELIGIOSOS, EN 1.100 PROJECTES DE 23 PAÏSOS DEL TERCER MÓN.

QUÈ VOL DIR UN APADRINAMENT?

Per a un nen: aliment cada dia, atenció sanitària dental, roba, l'oportunitat d'anar cada dia a l'escola, i sentir-se estimat per vostè.

Per a la família del nen: instrucció sobre nutricció, higiene, alfabetització, educació en la cura del nen, i formació professional.

Per als missioners/es: rebre amb alegria la vostra col·laboració en la labor humanitària que porten a terme a favor dels pobres, dels humils, dels malalts i necessitats. Per amor, lliurement i servei a l'Evangeli.

NECESSITEN UN PADRÍ! ¿VOLS SER-HO TU?
100 ptes. cada dia poden fer-ho possible

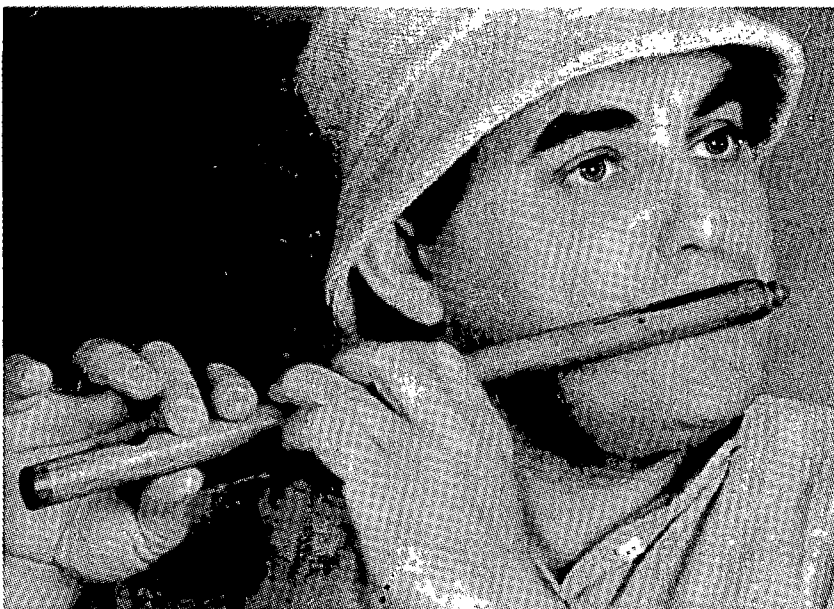
FUNDACIÓ CRISTIANA PER A NENS I GENT GRAN

CFCA/España C/ Real, 21, 2º - 47140 Laguna de Duero (Valladolid)
Tel. 983 54 47 50 - 983 54 52 06 - Fax 983 54 47 50 e-mail: fcpna@ctasa.es

RESERVAT EL DRET DE PUBLICACIÓ

Des del carrer

Pau Tarruell diu que la millor carta de presentació és dir que està casat i és pare de quatre fills. «A continuació pots posar que sóc músic i que em dedico a la pedagogia musical». Tarruell explica que l'espectacle que actualment està representant, «El país del silenci», va néixer de la seva experiència com a mestre de música durant la qual va veure la dificultat que tenen els nens i nenes per escoltar i va descobrir què es pot fer perquè escoltin.

«Els bons conferenciants són aquells que saben explicar contes»

—En què consisteix l'espectacle?

—El país del silenci és un conte que explica l'origen de la música occidental i està destinat a infants de 2 a 12 anys. Es presenta als infants el cant gregorià i l'origen de les notes. Un pastor que viu a les muntanyes descobreix que la música amaneix els animals i entén el cor als homes. Aleshores emprèn un llarg viatge per transmetre aquest missatge a altres pobles. Aquesta trama és plena de cançons, endevinalles, jocs i instruments molts variats i, sobretot, molta participació per part dels infants.

—Com es pot fer que els nens aprenguin a escoltar?

—A través de la música i del món del conte es pot fer que els infants escoltin. Davant d'un conte ningú es tanca perquè genera interès.

—En els adults també?

—L'Evangeli són contes i mira-

cles. Jesús sabia molt bé que la gent escoltava molt més això que no pas definicions complicades de què és l'Amor. Els bons conferenciants són aquells que saben explicar contes. És a dir, que coses molt complicades les simplifiquen en coses molt senzilles.

—Com intenta que els nens apreïin el silenci?

—Per exemple al final de l'espectacle faig sortir un nen a l'escenari i convido la resta de nens a escoltar el silenci d'aquest nen. Per als infants és fàcil entendre això i tots callen, encara que siguin 500. L'objectiu és aprendre a escoltar i a descobrir el món interior que és impossible sentir-lo sense el silenci col·lectiu i sense l'interior.

—Aprendre a saber escoltar és un repte per a la societat?

—I tant! Per exemple veiem que Maria realment escoltava el silenci i

tenia una gran vida interior. El silenci pot fer descobrir el món interior als infants i també de tots nosaltres, perquè portem un infant a dins. En xerrades que faig en cursos per a catequistes intento arribar al seu cor amb el missatge de Déu a través d'un conte o d'un joc.

—Déu és l'eix de la seva vida?

—Completament. Vaig tornar de Menorca —on havia viscut durant sis anys— sense res, vaig confiar plenament en Déu. Estem guiats per un Pare provident, per tant, tot i tornar sense feina, estava confiat i no tenia por. Segueixo sovint aquesta cita bíblica: «Si et demanen la capa dona el mantell.» Sempre necessitem signes de Déu que ens ajudin. Però hem de pensar que és Déu que necessita signes nostres i ens ajuda perquè veu que hi confiem.

Marta Puyol

Pau Tarruell és músic, fa espectacles infantils i animació al carrer

Joan Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

Excés de submissió i llenguatge obsolet?

Amb pocs dies de diferència, dos escriptors, alhora cristians i crítics, ens han avisat des de la premsa diària sobre dos punts febles de la nostra Església. Miret Magdalena considera que els catòlics patim d'un excés de «submissió». Josep M. Puigjaner es queixa del llenguatge eclesial, que considera «obsolet». Potser algun lector em dirà: «home, coses força més gruixudes es diuen...» És veritat. Especialment en aquests darrers mesos, els xàfecs han sovintejat... Si em fixo ara en els dos autors esmentats —sense menysprear-ne d'altres— és perquè trobo interessant el que diuen i perquè em sembla descobrir-hi un sentit positiu, malgrat la duresa, que convida al diàleg.

Miret Magdalena evoca temps passats dels quals recorda actituds de catòlics més crítics o independents... Esmenta personalitats com Pius

Parch, Ruiz Amado, Laburu, Giménez Fernández, Gratty... A banda de remarcar que un cert estovament afecta tota la societat i no només els catòlics, jo matisaria que aquelles figures no eren pròpiament contestatàries en el sentit actual de la paraula, tot i viure una situació eclesial més tancada i més autoritària que la d'avui. Eren personalitats fortes que parlaven amb llibertat d'esperit, sense fer accepció de persones. Tenien un projecte de vida cristiana, unes propostes objectives. Però no pugnaven amb la jerarquia, tot i criticar-ne justament els defectes. Ara també trobaríem —a més dels «petits grups que són conservadors o progressistes», com diu Miret— nuclis de catòlics que trenquen aquesta dico-

tomia i cerquen el goig de creure i d'evangelitzar, al marge de batalletes que sembren el terreny de sal. Des de la frescor d'aquesta obertura, més que des de la contestació, m'inclino jo a cercar i a afavorir personalitats vigoroses i creatives.

«En aquest any 1998», escriu Puigjaner, «hem escoltat homilies i sermons que podrien haver estat pronunciats, sense cap retoc, l'any 1285, 1468, 1619...». Una mica fort, oi? Però accepto la crítica. Ara bé, la causa d'aquest anacronisme i de «l'enuig mortal» que causaven els sermons de les esglésies de França al novel·lista catòlic Jules Green, on és: en el llenguatge estricte o en la poca vigoria espiritual, en la manca de vivència evangèlica? Quan el missatge habita de debò, surten de nosaltres paraules vives. Fins i tot es crea llenguatge, com havia fet l'Església, amb tanta eficàcia que encara en trobem expressions incorporades al vocabulari civil... Ara bé, té raó Puigjaner quan demana un «treball a fons», amb «imaginació», amb «el concurs de professionals»..., i quan diu que l'Església «té l'obligació de vetllar pel missatge rebut i la missió de donar-lo a conèixer».

Però darrere la qüestió del llenguatge hi ha la del discurs. I aquí ve el gran interrogant: serà possible d'inculturar el missatge cristià en el discurs de la societat d'avui, com va ser-ho en el del pensament antic i àdhuc, ni que fos amb retard —Vaticà II— en el de la modernitat? En tornarem a parlar.

Oriol Camps

Impromptu

La Montserrat

L'he vist enfilarse cel amunt penjada d'un fil, camí del campanar de la Seu que feia temps que l'esperava. Després del solemníssim bateig ha hagut d'esperar-se un temps perquè li gravessin el nom damunt el noble metall. Ja se'n deia, de Montserrat, però calia testificar-ho davant les pedres, el sol i les estrelles. Ara per la màgia d'aquest finíssim fil que l'enfilava, ja és al seu lloc. Ara l'encaixaran en el cloquer i ens caldrà esperar una miqueta més per sentir-li la veu afinada en un si bemoll segons els tècnics. Un to que harmonitzarà amb els de les seves companyes, i amb elles ens anunciarà alegries o dolors, les clarors i les foscors del temps que passa, el Nadal i la Pasqua, l'arribada al món, el pas de la mort...

Potser la vella Tomasa es deu haver sentit, de moment, entristida per haver perdut el lideratge. Però amb les altres companyes s'afanyarà per afinar el seu to i, totes juntes, ara amb la Montserrat i també amb el poble fidel, cantar lloances al Senyor, tot celebrant el setè centenari de la construcció de la Seu barcelonina.